

Notat

Til Børne- og Ungdomsudvalget

Afsluttende evalueringsrapport af satspuljeinitiativet "Forebyggelse af rekruttering af børn og unge til bandekriminalitet"

16-11-2022

Sagsnummer I F2
2022 - 17602

Dokumentnummer i F2
2253138

Sagsnummer i eDoc

Sagsbehandler
Anne-Dorthe Kabell-Jensen

Børne- og Ungdomsudvalget, Socialudvalget, Beskæftigelses- og Integrationsudvalget og Kultur og Fritidsudvalget godkendte i november/december 2018 at modtage i alt 11,4 mio. kr. fra Udlændinge- og Integrationsministeriets pulje "Støtte til forebyggelse af bandekriminalitet - helhedsorienteret familieindsats". Midlerne var til projekt "Udenom banderne - sammen med familien" hen over perioden 2019 til medio 2021. Fire kommuner - Københavns-, Slagelse, Ishøj og Fredericia Kommune - deltog i satspuljeinitiativet.

Med dette notat præsenteres Børne- og Ungdomsudvalget om hovedpointerne fra Rambølls afsluttende evalueringsrapport (bilag 1) samt afsatte midler i Budget 2023 med afsæt i anbefalingerne fra Rambølls rapport.

Hovedpointer fra den afsluttende evalueringsrapport

Rambøll har på vegne af Styrelse for International Rekruttering og Integration og Socialstyrelsen stået for den afsluttende evaluering af satspuljeinitiativet. Evalueringen skal vurdere, hvorvidt samarbejdsmodellen udgør en virksomhedsfuld og realiserbar tilgang til den kommunale forebyggelse af rekruttering af børn/unge til bandekriminalitet. Evalueringen bidrager bl.a. med viden om følgende tre punkter:

- 1) *Udviklingen hos de deltagende børn/unge og forældrene i indsatsperioden, sammenlignet med den bredere målgruppe af kriminalitetstruede børn/unge i Danmark*

I evalueringen konkluderes det, at der overordnet set hverken er en positiv eller negativ udvikling blandt de børn/unge, som sammen med deres familier har modtaget en koordineret familierettet indsats i regi af initiativet. De udeblevne resultater er ikke overraskende i lyset af implementeringsudfordringer i form af en for kortvarig indsatsperiode

og omfattende driftsforstyrrelser grundet Covid-19 pandemien undervejs.

2) *Kommunernes erfaringer og læring i forbindelse med implementering og anvendelse af samarbejdsmodellen, samt potentialer og barrierer for fremadrettet forankring af modellens kernelementer*

I evalueringen konkluderes det, at initiativets tværfaglige samarbejdsmodel kan understøtte tværfagligt samarbejde om opsporing, udredning og iværksættelse af koordinerede familierettede indsatser. De udførende fagpersoner oplever i høj grad initiativets samarbejdsmodel som fagligt meningsfuldt - både hvad angår den tværfaglige organisering og den koordinerede og helhedsorienterede familierettede indsats. Følgende forhold i indsatsen vurderes til at kunne bidrage til at skabe en positiv forandring for børn/unge og deres familier:

- at der er én indgang for familierne
- at der er en tæt relation mellem fagpersoner og familier
- at der er mulighed for at handle hurtigt og sætte flere tiltag i gang hvor nødvendigt.

Evalueringen konkluderer dog, at der er ringe udsigter til forankring af samarbejdsmodellen i de fire kommuner efter projektets afslutning. Dette skyldes først og fremmest, at organiseringen i tværfaglige kerneteams med en lille sagsstamme vurderes som for omkostningstung at videreføre.

3) *Omkostninger i forbindelse med implementering og drift af samarbejdsmodellen*

Rambøll estimerer pba. omkostningerne i initiativet, hvad en typisk kommune skal bruge på en lignende indsats til en lignende målgruppe. De samlede omkostninger til en kommunal indsats, der bruger initiativets organiseringsmodel og tilgang estimeres samlet set til ca. 3,2 mio. kr. i det første år. Det dækker over et kerneteam for ca. 2,9 mio. kr. i alt per driftsår, dertil mindst 80.000 kr. for opkvalificering af fem medarbejdere, samt opstartsomkostninger på ca. 0,2 mio. kr. Hvis en kommune kører en lignende indsats med et kerneteam, vurderes det således at koste ca. 6,0 mio. kr. med en familierettet indsats over to år, eller ca. 8,9 mio. kr. over tre år. Det understreges, at omkostningsestimatet omfatter opkvalificering og organisering af det tværfaglige samarbejde, men omfatter ikke omkostninger til indsatser, der iværksættes for borgerne (herunder fx behandlingstilbud eller tilrettelagte skoletilbud).

Midler i Budget 2023 til helhedsorienteret familieindsats

I Budget 2023 har Københavns Kommune valgt at prioritere midler til at forankre delelementer af samarbejdsmodellen. Frem til 2026 er der afsat 8,9 mio. kr. i 2023, 8,2 mio. kr. i 2024, 8,4 mio. kr. i 2025 og 8,2 mio. kr. i 2026 til helhedsorienteret familieindsats på Nørrebro og Bispebjerg (HFI), som bygger videre på anbefalingerne fra den afsluttende evalueringsrapport.

Det afsatte beløb er betydeligt mere, end Rambøll estimerer en kommune skal bruge, hvilket bl.a. skyldes Københavns Kommunes bredde/størrelse, der medfører behov for et større kerneteam, og den anderledes opbygning af HFI. I HFI består kerneteamet af 10 medarbejdere (hele årsværk), hvor der i beregningerne fra Rambøll tages udgangspunkt i kerneteam på fem medarbejdere (hele årsværk). Derudover er der i HFI bl.a. afsat midler til et kvart årsværk til en skolefraværskonsulent, som kan supplere kerneteamsene i det specifikke arbejde omkring skolefravær. Endvidere afsættes midler til afholdelse af familiesundhedssamtaler og brobygning til fritids- og foreningsliv samt tilkøb af forløb med Idrætsprojektet i HFI. I beregningerne fra Rambøll er der ikke medregnet omkostninger til indsatser for borgerne.

Bilag

1. Afsluttende evalueringsrapport - Forebyggelse af rekruttering af børn og unge til bandekriminalitet

Til

Styrelsen for International Rekruttering og Integration

Dokumenttype

Rapport

Dato

23. maj 2022

AFSLUTTENDE EVALUERINGSRAPPORT

**FOREBYGGELSE AF REKRUTTERING AF
BØRN OG UNGE TIL
BANDEKRIMINALITET**

AFSLUTTENDE EVALUERINGSRAPPORT

FOREBYGGELSE AF REKRUTTERING AF BØRN OG UNGE TIL BANDEKRIMINALITET

Rambøll
Olof Palmes Allé 20
DK-8200 Aarhus N

T +45 5161 1000
<https://dk.ramboll.com>

INDHOLD

1.	Sammenfatning og anbefalinger	2
1.1	Kort om initiativet	2
1.2	Rapportens formål og målgruppe	2
1.3	Evalueringsens datagrundlag og metode	3
1.4	Centrale fund om organisering, samarbejde og praksis samt forankring	3
1.5	Resultater for børn/unge og deres forældre	5
1.6	Omkostninger for at drive en lignende kommunal indsats	8
1.7	Anbefalinger	9
2.	Indledning	13
2.1	Evalueringsens baggrund	13
2.2	Evalueringsens formål	14
2.3	Evalueringsens datagrundlag	17
	Læsevejledning	18
3.	Udvikling og forankring af initiativets organisering, samarbejde og praksis	19
3.1	Tværfaglig organisering og samarbejde	21
3.2	Den koordinerede, familierettede tilgang	25
3.3	Forankring af den tværfaglige samarbejdsmodel ud over initiativperioden	33
4.	Familiernes udvikling gennem initiativet (baggrunds- og progressionsdata)	36
4.1	Målgruppen	39
4.2	Børn/unges udvikling gennem initiativet	43
4.3	Forældres udvikling gennem initiativet	50
4.4	Perspektiver på virksomme faktorer i initiativet for familiernes udvikling	53
5.	Resultater for børn/unge og forældre sammenlignet med den bredere målgruppe (registeranalyser)	56
5.1	Analysedesign og afgrænsning	57
5.2	Skoletrivsel og skolegang	60
5.3	Fritidsjob	63
5.4	Kriminalitet	65
5.5	Forældres beskæftigelse	66
6.	Omkostninger til kommunal implementering	69
6.1	Input og antagelser til omkostningsvurderingen	70
6.2	Omkostninger	70
6.3	Perspektiver på omkostninger set i forhold til initiativets forventede resultater	75
	Bilag A: Data og Metode	76
	Bilag B: Øvrige data	79
	Bilag C: Registeranalyser	86

1. SAMMENFATNING OG ANBEFALINGER

Denne rapport præsenterer den afsluttende evaluering af initiativet *Forebyggelse af rekruttering af børn/unge til bandekriminalitet*.

Evalueringen er gennemført af Rambøll Management Consulting (herefter Rambøll) på vegne af Styrelsen for International Rekruttering og Integration (herefter SIRI) og Socialstyrelsen (herefter SOS) i efteråret 2021.

1.1 Kort om initiativet

I satspuljeaftalen for 2018 blev der afsat puljemidler til initiativet Forebyggelse af rekruttering af børn/unge til bandekriminalitet. I initiativets første runde, som denne evaluering omhandler, blev der i alt givet DKK 30.000.000 i tilskud til fire kommuner—Fredericia, Ishøj, København og Slagelse—som skulle kapacitetsopbygge og iværksætte nye metoder under initiativet. Initiativet har til formål at stoppe fødekæden til banderne gennem en **måltrettet og koordineret, tværfaglig indsats i et samarbejde mellem kommunale aktører og berørte familier**, så børn/unge i risiko støttes til at fokusere på skole/uddannelse og ordinære fritidsaktiviteter fremfor at opholde sig i kriminelle gademiljøer.

Målgruppen for initiativet er socialt udsatte børn/unge primært med anden etnisk baggrund end dansk, som er i risiko for at blive rekrutteret til bandekriminalitet samt deres familier. Initiativet bygger på et fagligt helhedssyn på to niveauer; dels en faglig helhedsorienteret tilgang i det konkrete arbejde med børn/unge og familier, dels et tværfagligt myndighedssamarbejde i den kommunale organisering af initiativet.

Ved initiativets opstart blev der etableret en Bandetaskforce med forankring i SIRI. I regi af taskforcen har SIRI og SOS samarbejdet om dels at udvikle en **tværfaglig, kommunal samarbejdsmodel**, dels at understøtte fire kommuner i at afprøve og implementere modellen gennem kompetenceudvikling og implementeringsstøtte. Samarbejdsmodellen har til formål at understøtte kommunerne i at anvende en koordineret tilgang til forebyggelsen af rekruttering af børn/unge til bandekriminalitet på tværs af sektor- og myndighedsområder. Det er desuden centralt, at den koordinerede tilgang har fokus på hele familien. Modellen består af 1) et organisatorisk spor bestående af tværfaglig organisering af et kernteam med opbakning fra ledelse, 2) et indsatsspor i tre faser: opsporing, familieudredning og en måltrettet indsats, 3) redskaber til brug i hver af de tre faser, samt 4) løbende kompetenceudvikling af det tværfaglige kernteam.

1.2 Rapportens formål og målgruppe

Den afsluttende evaluering er summativ, det vil sige, at den sigter mod at vurdere, hvorvidt samarbejdsmodellen udgør en virkningsfuld og realiserbar tilgang til den kommunale forebyggelse af rekruttering af børn/unge til bandekriminalitet. Evalueringen har til formål at bidrage med viden om:

- De deltagende børn/unge og forældres udvikling i løbet af perioden, sammenlignet med den bredere målgruppe af kriminalitetstruede børn/unge i Danmark.
- Kommunernes erfaringer og læring i forbindelse med implementering og anvendelse af samarbejdsmodellen, samt potentialer og barrierer for fremadrettet forankring af modellens kernelementer (se mere om kernelementerne i sektion 2.1).
- Omkostninger i forbindelse med implementering og drift af samarbejdsmodellen.

Rapporten henvender sig til alle med interesse for forebyggelse af bandekriminalitet samt en tværfaglig og helhedsorienteret tilgang til forebyggelsesarbejde med udsatte og kriminalitetstruede børn/unge og familier. Dog har rapporten særlig relevans for politiske beslutningstagere, ledere og fagpersoner i kommuner, som ønsker at etablere en tværfaglig samarbejdskultur og -praksis i komplekse sager. Rapporten indeholder viden, opmærksomhedspunkter og anbefalinger, som er nyttige at kende til før man som organisation tager hul på at skabe en samarbejdskultur på tværs af myndighedsområder og sektorer.

Der gøres opmærksom på, at der i initiativets *Midtvejsevalueringsrapport* kan læses mere om hvordan initiativet er blevet implementeret i praksis i de fire deltagende kommuner, bl.a. gennem en række detaljerede sagsgennemgange.

1.3 Evalueringens datagrundlag og metode

Den afsluttende evaluering af *Forebyggelse af rekruttering af børn/unge til bandekriminalitet* er baseret på tre datakilder:

- Evalueringens egne kvantitative data om de deltagende børn/unge og forældres baggrund samt udvikling i løbet af initiativperioden. Baggrundsdata omfatter 79 børn/unge og 90 forældre, mens progressionsdata omfatter 51 børn/unge og 53 forældre, som har udfyldt mindst to progressionsmålinger.
- Registerdata fra Danmarks Statistik og Styrelsen for IT og Læring for de 82 børn/unge, som har modtaget en indsats i forbindelse med initiativet, samt deres forældre. Hertil kommer samme data for en bredere referencegruppe af *kriminalitetstruede børn/unge* mellem 12 og 18 år (som defineret i den Socioøkonomiske Investeringsmodel). Referencegruppen består af 15.208 børn/unge samt deres forældre. Dertil er der foretaget statistisk matching til at etablere en netto-referencegruppe af 2.024 børn/unge, som kan sammenlignes med indsatsgruppen på en række baggrundskarakteristika. Med henblik på at vurdere initiativets virkning er der foretaget analyser af indsatsgruppens og referencegruppens udvikling i samme periode i forhold til trivsel i skolen, skolefravær, fritidsjob/job, kriminalitet og forældres beskæftigelse. I forlængelse heraf er der foretaget analyser, som tager højde for en række baggrundsvariable, og dermed tester for forskelle i udvikling mellem indsatsgruppen og referencegruppen.
- Kvalitative interviewdata indsamlet gennem interviews med projektledere/faglige ledere af kerneteams i fire kommuner samt medlemmer af kerneteams i tre kommuner. Interviewdata bidrager med viden om målgruppe, oplevede resultater, udvikling af samarbejdsmodellen gennem initiativperioden samt potentialer og barrierer for forankring. Projektledere/faglige teamledere har desuden bidraget med viden om omkostninger i det omfang viden var tilgængelig.

1.4 Centrale fund om organisering, samarbejde og praksis samt forankring

Evalueringens undersøgelse af initiativets samarbejdsmodel i praksis viser, at de udførende fagpersoner i høj grad oplever det som fagligt meningsfuldt at samarbejde på den måde, som samarbejdsmodellen foreskriver, både hvad angår den tværfaglige organisering og den koordinerede og helhedsorienterede familierettede indsats. Samtidigt kan der indtil videre ikke bekræftes ude fra data om resultater blandt børn/unge og deres forældre, om initiativets samarbejdsmodel kan skabe en positiv forandring for børn/unge og familier i risikogruppe (se afsnit

1.5 nedenfor). Evalueringens fund om de organisatoriske erfaringer i initiativet giver dog håb om, at samarbejdsmodellen kan bidrage til at skabe de tilsigtede resultater for børn/unge og familier under andre, mere gunstige forhold.

Overordnet viser den afsluttende evaluering, at initiativets tværfaglige samarbejdsmodel kan understøtte tværfagligt samarbejde om opsporing, udredning og iværksættelse af koordinerede familierettede indsatser. De enkelte kernelementer i modellen opleves som relevante og anvendelige i den kommunale kontekst, og i arbejdet med familier med komplekse problemer. På trods af dette er der ringe udsigter til forankring af samarbejdsmodellen i de fire kommuner efter projektets afslutning. Dette skyldes først og fremmest, at organiseringen i tværfaglige kerneteams med en lille sagsstamme vurderes som for omkostningstung at videreføre for de involverede forvaltninger.

Den tværfaglige samarbejdsmodel består af et organiseringsspor og et indsatsspor. Hvad angår **samarbejdsmodellens organiseringsspor**, viser den afsluttende evaluering, at et tværfagligt kerneteam udgør en meningsfuld, organisatorisk ramme for samarbejde mellem fagpersoner fra forskellige sektor- og myndighedsområder i kommunerne. Tværfaglige kerneteams gør det muligt at skabe én indgang for familier med komplekse sager på flere områder og fremmer koordinering af indsatser. Samtidig gør organiseringen af det tværfaglige samarbejde i afgrænsede kerneteams det tværfaglige samarbejde personbåret og følsom overfor personaleafgang. Det vides ikke, om personaleafgangen i kerneteams i de deltagende kommuner har været større end den gennemsnitlige personaleafgang i kommunale forvaltninger. Dette ændrer ikke ved, at flere medlemmer af kerneteams oplever personaleudskiftninger som et benspænd i forhold til at iværksætte koordinerede, helhedsorienterede indsatser til udsatte familier, dels på grund af det kompetencetab, det medfører i teamet, dels fordi kvaliteten af samarbejdet med nogle familier er tæt forbundet med relationen til konkrete medarbejdere. Endvidere spiller styregruppen, som består af ledere med beslutningskompetence på relevante myndighedsområder, en afgørende rolle i forhold til at understøtte etableringen af et velfungerende og effektivt samarbejde i det tværfaglige kerneteam. Styregruppen har det overordnede, strategiske ansvar for projektet i den enkelte kommune. Omvendt vurderes det på baggrund af evalueringen, at det tværfaglige ledelsesnetværk, som har det daglige ansvar for initiativets implementering og fremdrift, er et unødvendigt mellemlid, hvis projektledelsen får ansvar og mulighed for at håndtere spørgsmål om kerneteampersonale, ressourcer og lignende.

Samarbejdsmodellens indsatsspor består af opsporing, udredning og iværksættelse af den koordinerede, familierettede indsats ved hjælp af familiehandleplanen. Evalueringen viser, at de deltagende kommuner midtvejs i projektperioden havde udviklet lokale processer for opsporing, som kerneteams anvendte systematisk. Kerneteams har benyttet sig af fire overordnede tilgange til opsporing; gennemgang af familiesager i udvalgte forvaltninger; skabe opmærksomhed om initiativet blandt interne og eksterne aktører; pålægge deltagelse gennem dom ved Ungdomskriminalitetsnævnet; og direkte kontakt til børn/unge i risikogruppen. Kerneteams i nogle kommuner har anvendt den resterende projektperiode på at forankre den systematiske proces for opsporing, mens kerneteams i andre kommuner ikke har haft løbende optag og derfor ikke har arbejdet yderligere med opsporing.

Den tværfaglige familieudredning vurderes som relevant og anvendelig, særligt i komplekse sager, hvor udredningen kan skabe overblik over sagshistorik, aktuelle problematikker og behov hos familien, og bringe alle faglige perspektiver på familien i spil. Dermed opleves den tværfaglige familieudredning som et værktøj, der understøtter den faglige vurdering af den rette indsats for familien. Samtidig opleves selve værktøjet til udredningen, som er udviklet til brug i projektet, som tidskrævende at anvende. Dokumentation af udredningen kræver en del skrivearbejde, og her

opleves værktøjets tekniske løsning som en barriere, der forlænger den tid, der skal bruges på dokumentation. Også i andre henseender fungerer den tekniske løsning ikke optimalt. Opsummerende har udredningen potentiale til at understøtte en fagligt kvalificeret og rettidig, familierettet afklaring, som kan ligge til grund for iværksættelse af den rette indsats, men tidsforbrug og tekniske svagheder i forbindelse med værktøjet kan udgøre en hæmsko for anvendelsen.

Familiehandleplanen, som udarbejdes med afsæt i familieudredningen, har et stort potentiale til at understøtte kerneteams i at iværksætte koordinerede familierettede indsatser samt løbende at følge op på familiens progression. Dog er arbejdet med familiehandleplaner ikke forløbet helt uden benspænd. Særligt i den første del af projektperioden har kerneteams været i tvivl om regelgrundlaget for at koordinere og iværksætte indsatser på tværs af myndighedsområder. I takt med, at de tværfaglige kerneteams er blevet mere sammentømrede og har fået bedre indblik i hinandens områder, er usikkerheden om lovgivning, regler og krav på forskellige sektorområder dog blevet markant mindre. Dette understreger nødvendigheden af at prioritere et tæt samarbejde på tværs af myndighedsområder, hvis det skal lykkes at iværksætte koordinerede, familierettede indsatser. I den forbindelse peger evalueringen på, at den tværfaglige samarbejdsmodel kan styrke samarbejdsrelationer på tværs af områder.

Desuden har evaluator som led i den afsluttende evaluering bedt medlemmer af kerneteams i de deltagende kommuner om at reflektere over forhold i indsatsen, som kan bidrage til at skabe en positiv forandring for børn/unge og deres familier. I den forbindelse peger kerneteams på følgende:

- ✓ **Én indgang:** På tværs af kommuner oplever kerneteams, at én fælles indgang til kommunen fremmer familiers motivation for indsatsen.
- ✓ **Tæt relation mellem fagpersoner og familier:** En tæt, personbåren relation mellem udførende fagpersoner og familier medvirker til at opbygge tillid til kommunen blandt de deltagende familier. Familiens udvikling kan påvirkes positivt gennem for eksempel løbende støtte (også ift. praktiske udfordringer), uformelle samtaler og hyppig opfølgning. Det betyder dog samtidig, at tilgangen i flere kommuner opleves at være sårbar over for personaleudskiftninger.
- ✓ **Mulighed for at handle hurtigt:** Det er vigtigt for familierne og tilfredsstillende for de udførende fagpersoner, at tilgangen i højere grad end andre tilgange gør det muligt at iværksætte indsatser hurtigt samt sætte flere tiltag i gang samtidig.

1.5 Resultater for børn/unge og deres forældre

Resultaterne for børn/unge og deres forældre sammenfattes herunder, først på baggrund af analyser af data fra de progressionsmålinger, som er indsamlet som led i evalueringen, og derefter på baggrund af analyser af registerdata om indsatsgruppen i sammenligning med en referencegruppe.

Initiativets indsamlede progressionsdata beskriver den udvikling, som er rapporteret på en baggrundsmåling samt 2-4 progressionsmålinger gennem initiativperioden for involverede børn/unge og deres forældre (dog kan det ikke konkluderes sikkert, at den observerede udvikling skyldes initiativet; se kapitel 4 for mere). Analyser af progressionsmålingerne viser følgende udvikling:

- +** **Generel trivsel:** Den generelle trivsel blandt deltagende børn/unge under 18 år er øget gennem indsatsperioden. Det peger på, at deltagelse i indsatsen fremmer den generelle trivsel hos målgruppen, og at den positive udvikling er kontinuerlig igennem perioden. For unge over 18 år ses der ligeledes en forbedring i den generelle trivsel fra førmålingen til den anden opfølgende måling, som gennemsnitligt fandt sted 6 mdr. efter første måling.
- ?** **Uddannelse:** Analysen af progressionsdata peger på, at andelen af unge, som ikke er i gang med skole eller ungdomsuddannelse, er faldet i løbet af indsatsperioden. Dog er der ved den afsluttende måling en større andel af unge med en uklar uddannelsesstatus ('andet', 'ved ikke'). Dermed er det ikke muligt at vurdere, om faldet i andelen af unge, som ikke er i gang med en uddannelse, reelt er udtryk for en stigning i andelen af unge, som er i gang med en uddannelse.
- +** **Fritidsjob:** Analyserne af progressionsdata viser, at der i løbet af indsatsperioden er sket en stigning i andelen af de deltagende unge, der har et fritidsjob.
- ?** **Fritidsaktiviteter:** Det er uklart, om der i løbet af indsatsperioden er sket en udvikling i andelen af børn/unge i indsatsgruppen, der deltager i fritidsaktiviteter. Men analyserne af progressionsdata viser, at den undergruppe af børn/unge i indsatsen, som er tilmeldt fritidsaktiviteter, oftere deltagere i de pågældende fritidsaktiviteter ved indsatsens afslutning end de gjorde ved indsatsens begyndelse.
- +** **Kriminel og risikopræget adfærd:** Analyserne af progressionsdata viser et klart fald i andelen af deltagende unge, der har en 'omgangskreds med kriminel adfærd', og et lidt mindre men stadig konsekvent fald i andelen, som viser 'voldelig eller kriminel adfærd'. Der er dog ingen klar udvikling i misbrug af alkohol eller stoffer.
- ?** **Forælderrollen:** Progressionsdata viser ikke tegn på en positiv udvikling for forældrene i løbet af indsatsperioden. Således finder analyserne af progressionsdata ingen udvikling i forhold til stress relateret til forælderrollen. I lyset af de Corona-nedlukninger, som prægede en stor del af indsatsperioden, kan fravær af en negativ udvikling evt. betragtes som et positivt resultat. Hvad angår forældrenes engagement i deres børns skolegang og fritidsliv viser progressionsmålingerne en negativ udvikling i indsatsperioden. Det kan delvis forklares ved, at børnene er blevet ældre, samt at nedlukninger kan have påvirket forældrenes muligheder for deltagelse negativt.
- ?** **Forældres beskæftigelse:** Progressionsmålingerne viser ingen indikation på en forbedring i forsørgelsesstatus blandt de deltagende forældre.

Evalueringen undersøger også resultater for de involverede børn/unge og deres forældre ved at analysere registerdata for dem i sammenligning med en referencegruppe¹ (se kapitel 5 for mere).

Registeranalyserne viser følgende:

- ?** **Trivsel i skolen:** De registerbaserede analyser af trivsel i skolen finder hverken en positiv eller negativ udvikling blandt børn/unge i indsatsgruppen. *Dette resultat er dog baseret på data fra kun et fåtal børn/unge fra indsatsgruppen.*
- ?** **Skolegang:** De registerbaserede analyser viser, at undervisningspligtige børn/unge i indsatsgruppen har oplevet et gennemsnitligt fald i skolefravær fra 24 pct. i skoleåret 2018/19 til 14 pct. i 2020/21. Dette resultat er dog ikke signifikant anderledes end udviklingen i referencegruppens gennemsnitlige skolefravær når man tager højde for

¹ Referencegruppen er en udvalgt gruppe af 'kriminalitetstruede børn og unge', som defineret i den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM), som er matchet med indsatsgruppen på en række baggrundskarakteristiske.

baggrundskarakteristika. Dermed er der ikke klart tegn på, at nedbringelsen af skolefravær skyldes initiativet. *Dette resultat er dog baseret på data fra kun et fåtal børn/unge fra indsatsgruppen.*

Beskæftigelse blandt deltagende børn/unge: De registerbaserede analyser viser ligeledes, at flere børn og unge i indsatsen havde et fritidsjob eller job i 2020 end i 2018 (53 pct. i 2020 vs. 41 pct. i 2018), og at de arbejdede flere timer i gennemsnit i 2020 end i 2018. Forskellene mellem de deltagende unge og unge i referencegruppen er dog ikke signifikante, så det kan ikke konkluderes, at stigningen skyldes indsatsen.

Kriminalitet: De delvis positive resultater fra progressionsdata om fremskridt ift. omgangskredsens og egen kriminel og risikoprægede adfærd understøttes imidlertid ikke af de registerbaserede analyser, som viser en stigning i antallet af sigtelser i perioden 2018 til og med 2020 fra et gennemsnit på 2,1 til 2,3 sigtelser per barn/ung i indsatsgruppen. Det er dog en vigtig pointe, at denne stigning kan ikke tilskrives indsatsen, da der observeres også en stigning blandt referencegruppen, og der er ikke en signifikant forskel mellem udviklingerne blandt hhv. indsats- og referencegrupperne.

Forældres beskæftigelse: Endelig har mødre til børnene/de unge i indsatsgruppen oplevet en stigning i deres gennemsnitlige beskæftigelsesgrad fra 25 pct. i 2018 til 27 pct. i 2020, mens fædre oplevede en stigning fra 32 pct. til 36 pct. Der findes dog ikke en signifikant forskel mellem forældre til børn/unge i indsatsgruppen og forældre til børn/unge i referencegruppen, hvorfor den positive udvikling i forhold til beskæftigelse ikke kan tilskrives familiernes deltagelse i indsatsen.

På baggrund af de samlede analyser pba. progressionsmålinger og registerdata viser evalueringen dermed **overordnet set hverken en positiv eller negativ udvikling** blandt de børn/unge, som sammen med deres familier har modtaget en koordineret familierettet indsats i regi af initiativet. Børnenes/de unges generelle trivsel samt fravær fra skolen er de eneste parametre, hvor der er tegn på en forbedring i løbet af indsatsperioden pba. af progressionsdata. Dog er der inden for måleperioden ingen bekræftelse pba. registeranalyserne af, at indsatsen har de tilsigtede effekter for børn/unge og deres forældre. De udeblevne resultater er ikke overraskende i lyset af de rammevilkår såvel som omverdensforhold, som prægede indsatsperioden. Det er evaluators vurdering, at dette først og fremmest skyldes 'implementeringsfejl' i form af en for kortvarig indsatsperiode og omfattende driftsforstyrrelser grundet Covid-19 pandemien (se boksen nedenfor).

Begrænset tid og driftsforstyrrelser som barrierer for implementering og resultater

Forskning om implementering af indsatser og ny praksis i organisationer viser, at det under gunstige forhold typisk tager mellem to og fire år at nå 'fuld implementering'.* På den baggrund er det Rambølls vurdering, at særligt to forhold – tid og driftsforstyrrelser grundet Covid-19 pandemien – har været udslagsgivende i forhold til at hæmme kommunernes implementering af samarbejdsmodellen og dermed skabe de tilsigtede resultater for børn/unge og deres forældre:

For det første vurderes det, at **indsatsperioden** har været for kort til at skabe resultater for børn/unge og familier, især i betragtning af en forholdsvis lang opstartsfasen som gik forud for optag af børn/unge og familier i indsatsen. Konkret har de fire kommuner arbejdet med indsatsen mellem 2 år og 3 måneder og 3 år og 2 måneder, inklusiv den forholdsvis lange opstartsfasen med afklaring af indsatsmodellen og opkvalificering af medarbejdere. Dertil kommer, at nogle af de deltagende kommuner blev yderligere forsinket med optag af børn/unge og familier i projektet på grund af forhold relateret til fastsættelse af kerneteamet samt etablering af arbejdsgrupper i det tværfaglige samarbejde, hvorfor den gennemsnitlige forløbstid for børn og unge estimeres at være 1,5 år. Ikke mindst i sociale indsatser målrettet borgere med komplekse problemstillinger er det afgørende, at der er tilstrækkelig tid til at opkvalificere de udførende fagpersoner, skabe en hensigtsmæssig organisering, opspore borgere i målgruppen samt iværksætte og udføre indsatsen.

For det andet blev kommunernes forløb i mange tilfælde væsentligt forstyrret af **nedlukninger ifm. Covid-19 pandemien**, idet kerneteamenes kontakt til familierne og mange af de iværksatte indsatser for familierne blev besværliggjort. Dertil kan forstyrrelser som følge af Covid-19 have haft direkte, sandsynligvis negativ, betydning for de deltagende børn og unge, fx i forhold til trivsel, skoletilknytning og fritidsjob.

* Se fx: C. H. Brown et al., 2014; Brunk et al., 2014; Fixsen et al., 2007; Sabatier, 1986; Swales et al., 2012.

1.6 Omkostninger for at drive en lignende kommunal indsats

Baseret på omkostninger i initiativet estimeres de **samlede omkostninger af en kommunal indsats, der bruger initiativets organiseringsmodel og tilgang** med ét kerneteam, til at være DKK 2.874.000 i alt per driftsår. Dertil vil det koste mindst DKK 80.000 for opkvalificering af fem medarbejdere (hvis det antages, at kommuner adopterer en kortere forløb, der indeholder kurser i LØFT-metoden og den mentaliseringsbaserede indsats og har mulighed for at uddanne personale sammen med andre kommuner), samt estimerede opstartsomkostninger på ca. DKK 214.000. Hvis en kommune kører en lignende indsats med ét kerneteam vurderes det således at koste DKK 6.043.000 med en familierettet indsats over to år, eller DKK 8.917.000 over tre år. Det understreges, at omkostningsestimatet omfatter opkvalificering og organisering af det tværfaglige samarbejde, men omfatter ikke omkostninger til indsatser, der iværksættes for borgerne (herunder fx behandlingstilbud eller tilrettelagte skoletilbud).

Hvis det antages, at kommuner samarbejder med et lignende antal børn/unge og forældre som under initiativet (20 børn/unge og 22-23 forældre i gennemsnit per kommune) vil organiseringen (ikke selve indsatser til borgere) i alt derved koste DKK 151.000 om året **per barn/unge** at køre initiativet i to år, eller DKK 71.000 per deltagende borger, hvis forældre tælles med. Det estimeres dermed, at det vil koste ca. DKK 302.000 per deltagende barn/ung at køre en toårig indsats, eller ca. DKK 445.000 per barn/ung at køre en treårig indsats.

I lyset af, at der hidtil ikke er evidens for, at initiativet har effekt på kriminalitet eller beskæftigelse i sammenligning med en referencegruppe, er **det ikke muligt på nuværende tidspunkt at estimere de økonomiske konsekvenser** af sådan en indsats på længere sigt, dog præsenterer omkostningsvurderingen en række beregninger for hvad der hypotetisk kan opnås hvis det viser sig på sigt at have en forebyggende effekt.

1.7 anbefalinger

Med afsæt i den afsluttende evaluering såvel som midtvejsevalueringen af initiativet *Forebyggelse af rekruttering af børn/unge til bandekriminalitet* kan der udledes en række anbefalinger. Nogle anbefalinger er målrettet kommuner, som ønsker at implementere en samarbejdsmodel med lignende organisatoriske og/eller indsatsnære kerneelementer. Andre anbefalinger har en bredere relevans for alle kommuner, som står foran at etablere og udbrede en samarbejdskultur på tværs af sektor- og myndighedsområder. Disse anbefalinger aktualiseres af den lov om rammerne for en helhedsorienteret indsats for borgere med komplekse problemer, som vil forpligte kommunerne til at tilbyde borgere og familier med komplekse problemer en helhedsorienteret plan, og som forventes at træde i kraft i løbet af 2022².

Kommuner, der vil **implementere en samarbejdsmodel, der ligner initiativets**, anbefales at gøre følgende:

Sikre **god ledelse** af det tværfaglige samarbejde ved at:

- ✓ Sætte den **tværfaglige styregruppe** af ledere fra de forvaltninger, som også er repræsenteret i kerneteamet, så styregruppen indeholder de relevante bevillingsmæssige kompetencer.
- ✓ Afklare og konkretisere de **forskellige roller og opgaver for henholdsvis den tværfaglige styregruppe, det tværfaglige ledelsesnetværk og kerneteamets tovholder**. Forskning om tværprofessionelt samarbejde viser, at organiseringen af tværprofessionelt samarbejde kræver ledelsesansvar, både blandt afdelingschefer samt de ledere, som de involverede fagprofessionelle har direkte reference til. Chefniveauet spiller en vigtig rolle i forhold til at skabe en overordnet fælles retning og kultur, mens lederniveauet kan bidrage med såkaldt "effektiv og neutral ledelse", hvor lederen er i stand til at træde uden for sin egen faglighed og mediere mellem de involverede fagpersoner.³ Dette kalder på et øget fokus på opkvalificering af ledere, som skal drive og understøtte udviklingen af tværprofessionelt samarbejde.
- ✓ Undgå unødvendige ledelseslag, fx ved at sikre, at en leder, som har nært kendskab til kerneteamets arbejde, har mulighed for at håndtere spørgsmål om personale, ressourcer og lignende.

² Aftale mellem regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Alternativet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti om rammerne for en helhedsorienteret indsats for borgere med komplekse problemer (2018). Se også: Opfølgning på aftale om rammerne for en helhedsorienteret indsats for borgere med komplekse problemer (Finansministeriet, 2019): https://fm.dk/media/17972/opfoelgning_paa_aftale_om_rammerne_for_en_helhedsorienteret_indsats_for_borgere_med_komplekse_problemer_a.pdf.

³ Viskum, Jakobsen og Villumsen (2015) skriver, at der i forbindelse med tværprofessionelt samarbejde er "behov for, at lederen i den tværprofessionelle proces kan se sager og udfordringer fra mange vinkler og demonstrere et nuanceret perspektiv på den samlede organisatoriske kontekst, og at ledelsen udviser forståelse for, hvordan systemer kan skabes og ændres" Viskum, U., Jakobsen, I. S., & Villumsen, A. M. A. (2015). Tværprofessionelle udfordringer i samarbejdet om udsathed hos børn, unge og forældre. uden for nummer, 17(31).

Skabe forudsætninger for **virksomt samarbejde i tværfaglige kerneteams** ved at:

- ✓ Muliggøre, at kerneteamet kan fungere som **én indgang** til kommunen for risikoprægede familier. Det kan give mening for både borgere og medarbejdere, at indgangen til kommunen er simpel og tryk, samt at den omfatter hele familien.
- ✓ Sikre, at kerneteammedlemmer har **sagsmyndighed og direkte adgang til myndighedssystemer** for deres 'egen' del af forvaltningen, da det øger teamets mulighed for at handle hurtigt for og med familier.
- ✓ Sikre, at kerneteamet inkluderer eller samarbejder tæt med **fagpersoner, der er udførende** i familierettede indsatser, da det fremmer mere realistiske og virksomme indsatser.
- ✓ **Muliggøre** fuldtidsansættelser i kerneteamet. Det kan være udfordrende for kerneteamets medlemmer at prioritere det tværfaglige samarbejde om familierne, kompetenceudvikling, teammøder m.v., hvis de samtidig har opgaver uden for kerneteamet.
- ✓ Tilrettelægge eller udsøge **kompetenceudvikling med færre forløb og tidsmæssig koncentration** i opstartsfasen. Den løsningsfokuserede samtalemethode kan med fordel prioriteres.

Fremme relevant **målgruppeafgrænsning⁴** og **opsporing af børn/unge** ved at:

- ✓ **Specificere og uddybe målgruppen**, så inklusionskriterier matcher de konkrete udfordringer med rekruttering til bandekriminalitet i den lokale kontekst. I den sammenhæng bør kommunerne specificere, hvordan de forstår og identificerer børn/unge i risiko for at blive rekrutteret til bandekriminalitet.
- ✓ **Tilpasse opsporingstilgangen** til de opfattede behov blandt målgruppen i kommunen, dvs. om opsporing skal omfatte familier, der allerede har direkte tegne på at være kriminalitetstruede, og/eller familier, der har behov for en tidligere forebyggende indsats (hvilket vurderes af nogle fagprofessionelle fra initiativets kommuner at være mere effektivt). Samtidigt bør kommunerne overveje fordele og ulemper ved påtvunget deltagelse (fx i tilfælde af UKN-afgørelser).
- ✓ Etablere **samarbejde mellem kerneteamet og både interne og eksterne aktører i kommunen**, såfremt det er hensigten at opspore børn/unge, som ikke har aktive sager i kommunen. Det kan fx være skoler, klubber, foreninger, politi og boligsociale indsatser. Særlig gavnligt er systematiske møder med SSP og § 115-møder, hvor potentielle unge kan opspores. I den forbindelse er det vigtigt at bruge tid på at gøre sig synlig og relevant for de aktører, der kan henvise familier til initiativet.
- ✓ Prioritere, at kerneteamet har tid til at arbejde med **motivation og tillidsopbygning til familierne** i forbindelse med opsporing og rekruttering til indsatsen.

⁴ Målgruppen for initiativet er socialt udsatte børn/unge primært med anden etnisk baggrund end dansk, som er i risiko for at blive rekrutteret til bandekriminalitet samt deres familier.

For at understøtte den **familierettede udredning** anbefales der endvidere, at:

- ✓ Kerne teamet sætter sig godt ind i **familiens historik**, så familien ikke oplever at skulle starte forfra. Samtidig er det vigtigt og grundlæggende for indsatsen, **at familiernes egen opfattelse** af situationen også spiller ind i udredningen.
- ✓ Kommuner sikrer, at kerne teams har **tid til i fællesskab at udarbejde udredninger**, og til at udvikle og arbejde ud fra en fælles systematik.
- ✓ Relevante nationale myndigheder eller aktører (fx Socialstyrelsen, SIRI eller KL) undersøger muligheder for at udvikle en **mindre omfattende version af udredningsværktøjet**, samt at udvikle en teknisk løsning, som er mindre afhængig af konkret software.

For at **indsatser iværksættes** mest virksomt i samarbejde med familier anbefales der, at:

- ✓ **Familier inddrages** i udarbejdelsen af familiehandleplaner, så de også tager afsæt i deres ønsker og ressourcer. I den forbindelse bør kerne teammedlemmer være opmærksomme på, at det kan være vanskeligt for udsatte familier at formulere drømme og langsigtede mål, og at inddragelse kræver en særlig tilgang til samtalerne med familier. De kommuner, som har afprøvet initiativet, har alle gode erfaringer med LØFT-metoden.
- ✓ Kommuner skaber gode rammer for, at kerne teams kan være **tilgængelige for familier**, også i aftentimer og weekender. Evalueringen peger på, at kerne teams med fordel kan hjælpe familier med praktiske ting i starten af forløbet, da de kan fylde meget for udsatte familier. Senere bør familien hjælpes til at kunne klare sig selv.
- ✓ Kommuner og kerne teams overvejer, hvordan de kan arbejde struktureret med **udarbejdelse og opfølgning på familiers handleplaner**, så det sikres, at handleplanen bliver et nyttigt og anvendt værktøj.
- ✓ Kommuner udarbejder retningslinjer for, hvornår en familie skal **afsluttes** i indsatsen, og hvordan det skal ske.

Slutteligt kan der på baggrund af evalueringen og indsigter fra implementeringsforskning⁵ anbefales til kommuner, der generelt vil fremme virksomt samarbejde mellem myndigheds- og sektorområder, at arbejde for **bæredygtig organisering af det tværfaglige samarbejde, som bevæger sig ud over den midlertidige projektorganisering**. Det indebærer konkret, at involvere langt flere medarbejdere på tværs af sektor- og myndighedsområder end initiativets kerne teams. Det kan realiseres ved bl.a. at:

- ✓ Sikre **løbende opkvalificering af flere og nye medarbejdere**, både for at sikre de nødvendige kompetencer til at arbejde tværfagligt, og til at opretholde en stor nok volumen i det tværfaglige samarbejde til reelt at forankre det i organisationen på trods af løbende personaleudskiftning.
- ✓ Afklare **roller, ansvar, handle- og beslutningskompetence** i forhold til tværfagligt samarbejde.
- ✓ At formulere **beskrivelser af arbejdsgange og processer**, som involverer flere myndighedsområder.

⁵ jf. Active Implementation Research Network, Implementation Stages, .

- ✓ Sikre **tværfaglige møder på bestemte tidspunkter i borgeres/familiers forløb** – fx ved udredning, udarbejdelse af koordineret handleplan, iværksættelse af indsatser samt opfølgning.
- ✓ Sikre **vedvarende ledelsesopbakning** til tværfagligt samarbejde fra en gruppe ledere med beslutningskompetence på tværs af myndighedsområder, både gennem kommunikation af en tydelig forventning om tværfagligt samarbejde, faglig støtte til at udvikle og etablere nye arbejdsgange, prioritering af kompetenceudvikling, tilførsel af ressourcer samt evt. en formaliseret styregruppe.

2. INDLEDNING

I denne rapport præsenterer Rambøll Management Consulting (herefter Rambøll) den afsluttende evaluering af initiativet *Forebyggelse af rekruttering af børn/unge til bandekriminalitet*. Evalueringen er gennemført af Rambøll i efteråret 2021 på vegne af Styrelsen for International Rekruttering og Integration (herefter SIRI) og Socialstyrelsen (herefter SOS).

2.1 Evalueringens baggrund

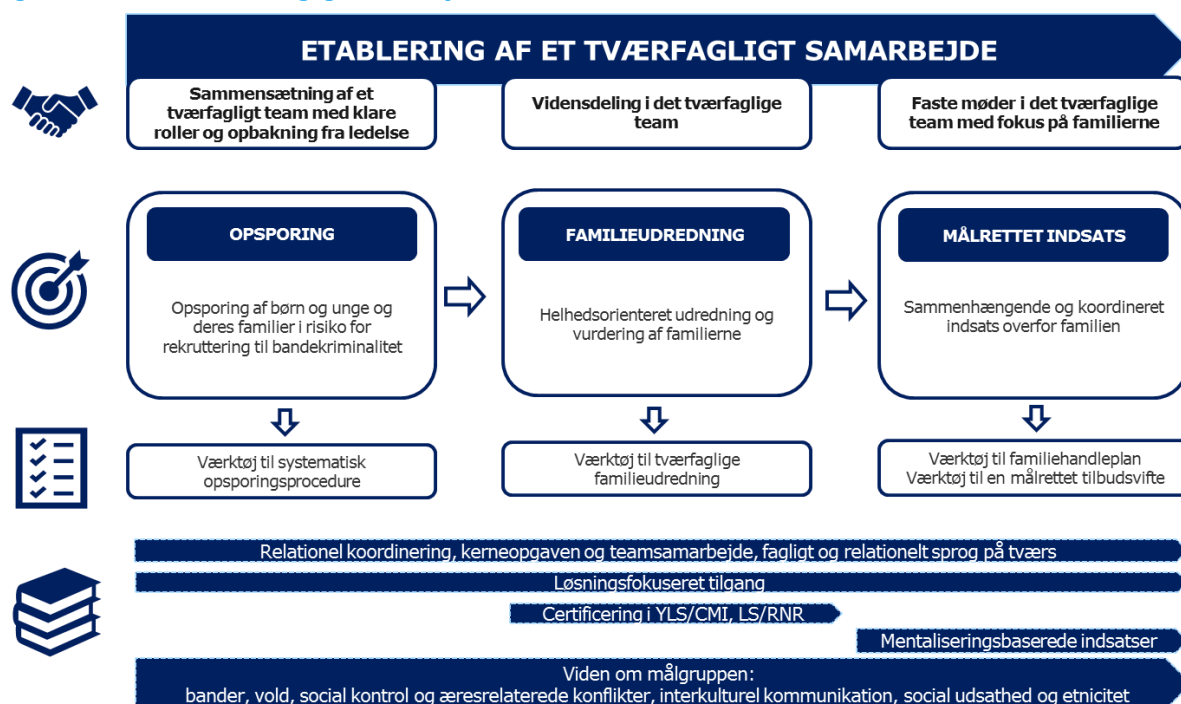
I satspuljeaftalen for 2018 blev der afsat puljemidler til initiativet *Forebyggelse af rekruttering af børn/unge til bandekriminalitet*. I initiativets første runde, som denne evaluering omhandler, blev der i alt givet DKK 30.000.000 i tilskud til fire kommuner—Fredericia, Ishøj, København og Slagelse—som skulle kapacitetsopbygge og iværksætte nye metoder under initiativet. Initiativet⁶ skal medvirke til at stoppe fødekæden til banderne gennem en målrettet og koordineret, tværfaglig indsats i et samarbejde mellem kommunale aktører og berørte familier, så børn/unge i risiko støttes til at fokusere på skole/uddannelse og ordinære fritidsaktiviteter fremfor at opholde sig i kriminelle gademiljøer. Målgruppen for initiativet er socialt udsatte børn/unge primært med anden etnisk baggrund end dansk, som er i risiko for at blive rekrutteret til bandekriminalitet samt deres familier. Initiativet bygger på en helhedsorienteret forståelse med et fagligt helhedssyn på to niveauer; dels en faglig helhedsorienteret tilgang i det konkrete arbejde med børn/unge og familier, dels et tværfagligt myndighedssamarbejde i den kommunale organisering af initiativet⁷.

Ved initiativets opstart blev der etableret en Bandetaskforce med forankring i SIRI. I regi af taskeforcen har SIRI- og SOS-samarbejdet om dels at udvikle en tværfaglig, kommunal samarbejdsmodel, dels at understøtte fire kommuner i at afprøve og implementere modellen gennem kompetenceudvikling og implementeringsstøtte. Samarbejdsmodellen har til formål at understøtte kommunerne i at anvende en koordineret tilgang til forebyggelsen af rekruttering af børn/unge til bandekriminalitet på tværs af sektor- og myndighedsområder. Det er desuden centralt, at den koordinerede tilgang har fokus på hele familien. Figur 1-1 på næste side illustrerer samarbejdsmodellen. Modellen består af 1) et organisatorisk spor bestående af tværfaglig organisering af et kerneteam med opbakning fra ledelse (øverste række); 2) et indsatsspor i tre faser: opsporing, familieudredning og en målrettet indsats (næstøverste række); 3) redskaber til brug af i hver af de tre faser (tredjeøverste række); samt 4) løbende kompetenceudvikling af det tværfaglige kerneteam (nederste række).

⁶ Ved ordet *initiativ* forstås de samlede aktiviteter gennemført i regi af projektet, mens ordet *indsats* bruges til at betegne de borgernære aktiviteter.

⁷ Udlændinge- og Integrationsministeriet, Styrelsen for International Rekruttering og Integration: *En introduktion til initiativet 'Forebyggelse af rekruttering af børn/unge til bandekriminalitet'*

Figur 2-1: Initiativets tværfaglige samarbejdsmodel

Kilde: Forebyggelse af rekruttering af børn/unge til bandekriminalitet - Bandetaskforcens implementeringsunderstøttelse

Fredericia, Ishøj, Slagelse og Københavns Kommune har i perioden 1. august 2018 til hhv. 31. december 2020 (Slagelse), 31. marts 2021 (Fredericia og Ishøj) og 31. oktober 2021 (København) afprøvet og implementeret den tværfaglige samarbejdsmodel. Grundet nedlukninger i forbindelse med Covid-19-pandemien blev den oprindelige plan for implementering såvel som evaluering af initiativet ændret primo 2021. Det var oprindeligt planlagt, at nye kommuner, der modtog midler i anden puljerunde, skulle indgå i evalueringen. De tre kommuner, der modtager midler i perioden 2021 til 2023, indgår dog ikke i evalueringen på grund af forsinkelsen relateret til nedlukningerne.

2.2 Evalueringens formål

Den afsluttende evaluering er summativ, det vil sige, at den sigter mod at vurdere, hvorvidt samarbejdsmodellen udgør en virkningsfuld og realiserbar tilgang til den kommunale forebyggelse af rekruttering af børn/unge til bandekriminalitet. Evalueringen har til formål at bidrage med viden om:

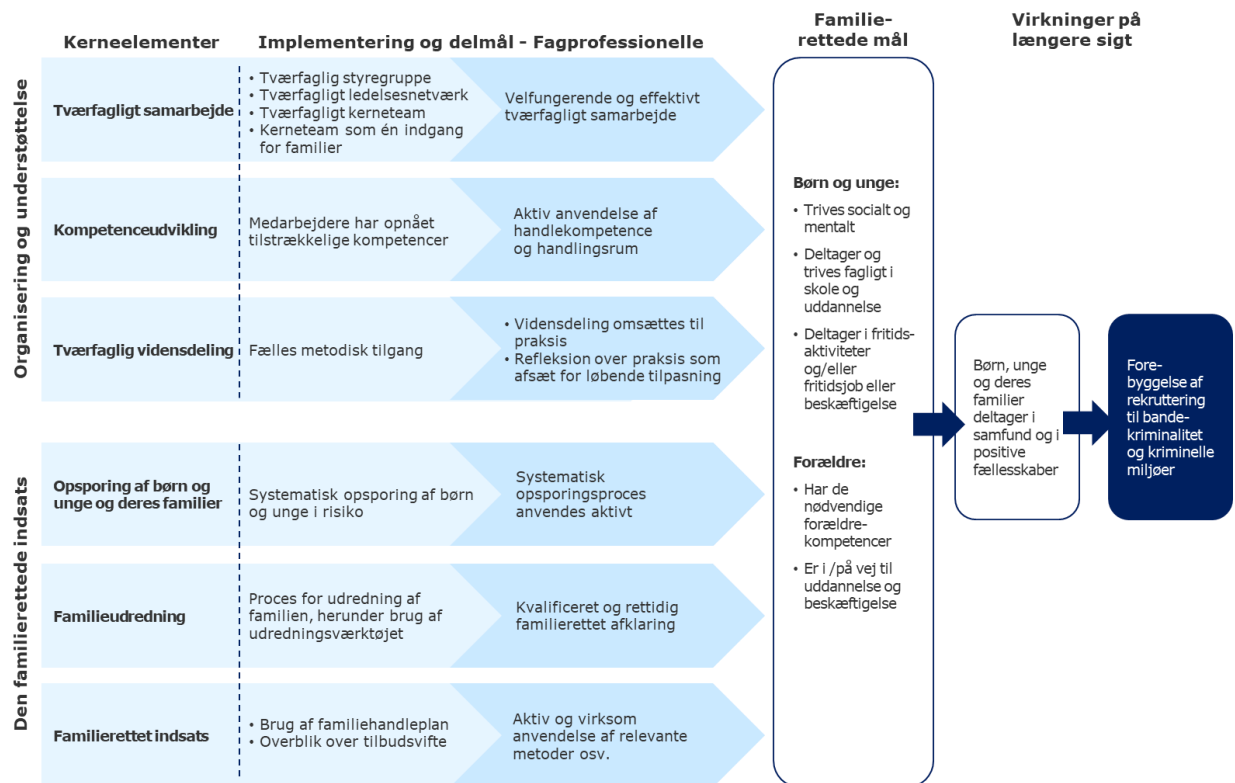
- De deltagende børn/unge og forældres udvikling i løbet af perioden, sammenlignet med den bredere målgruppe af kriminalitetstruede børn/unge i Danmark.
- Kommunernes erfaringer og læring i forbindelse med implementering og anvendelse af samarbejdsmodellen, samt potentialer og barrierer for fremadrettet forankring af modellens kerneelementer.
- Omkostninger i forbindelse med implementering og drift af samarbejdsmodellen.

Evalueringen tager udgangspunkt i initiativets forandringsteori, som illustrerer de forventede sammenhænge mellem indhold, mål og virkninger for samarbejdsmodellens organisatoriske spor og indsatsspor. For hvert af de to spor er der tre kerneelementer – det vil sige elementer, som antages at være afgørende for at opnå de ønskede resultater. Samarbejdsmodellens organiseringsspor udgøres af tre kerneelementer: Tværfagligt samarbejde understøttet af en

tværfaglig organisering i kommunen; fælles kompetenceudvikling af kerneelementer og projektledere fra alle deltagende kommuner; og tværfaglig vidensdeling i og imellem projektkommuner. Samarbejdsmodellens indsatsspor består ligeledes af tre kerneelementer: Opsporing af børn/unge i risiko for rekruttering til bandekriminalitet og deres familier; koordineret og tværfaglig udredning af familiernes ressourcer, udfordringer og behov; iværksættelse af en koordineret og helhedsorienteret familierettet indsats. Kerneelementerne beskrives nærmere i boksen på næste side.

Af forandringsteorien fremgår endvidere et til to delmål for hvert kerneelement. Delmålene knytter sig til en ændret praksis blandt de fagprofessionelle som følge af implementering af kerneelementet. Endelig fremgår forventede mål på mellemlang sigt samt langsigtede virkninger for de børn/unge og forældre, som modtager en koordineret, familierettet indsats understøttet af den tværfaglige samarbejdsmodel.

Figur 2-2: Initiativets forandringsteori

Hvor midtvejsevalueringen af initiativet havde fokus på kommunernes implementering af kerneelementer og delmål knyttet til de fagprofessionelles praksis, har den afsluttende evaluering først og fremmest fokus på, om de forventede mål og virkninger for børn/unge og familier i målgruppen er realiseret ved slutningen af perioden. Hertil kommer et fokus på kommunernes arbejde med samarbejdsmodellen under hele perioden, med hovedfokus på en evt. udvikling i praksis i den sidste del af perioden, samt muligheder for forankring.

Kerneelementer i samarbejdsmodellens organiseringsspor

- **Tværfagligt samarbejde** antages at være afgørende for at skabe resultater, idet tværfagligt samarbejde på tværs af fagområder og forvaltninger skal sikre en koordineret og sammenhængende familierettet indsats i alle faser fra opsporing til afslutning af de unge og deres familier. Det tværfaglige samarbejde understøttes af en tværfaglig organisering bestående af en tværfaglig styregruppe med det overordnede ledelsesmæssige og strategiske ansvar for projektets implementering, fremdrift og resultater, et tværfagligt ledelsesnetværk med dagligt ansvar for udvikling, fremdrift og forankring af kerneteamet samt et tværfagligt, udførende kerneteam.
- **Kompetenceudvikling** af medarbejdere fra de deltagende kommuner foregår i fire spor. I det interkulturelle spor klædes medarbejderne på til at arbejde med et interkulturelt og helhedsorienteret perspektiv på børn/unge og deres familier. I det organisatoriske spor tilegner medarbejderne sig kompetencer til at fungere i et tværfagligt kerneteam på tværs af forvaltninger. I videnssporet tilegner de sig viden om de faglige temaer i initiativet. Og i metode- og redskabssporet tilegner medarbejderne sig et fælles fagligt og metodisk afsæt på tværs af de deltagende faggrupper samt stifter bekendtskab med det tværfaglige udredningsværktøj.
- **Tværfaglig vidensdeling** i og imellem projektkommuner antages at være afgørende for at skabe en fælles metodisk tilgang i den enkelte kommune såvel som på tværs af kommuner i initiativet. Ansvar for at sikre vidensdeling mellem medlemmerne i kerneteamet ligger hos teamets tovholder/projektleder.

Kerneelementer i samarbejdsmodellens indsatsspor

- **Opsporing** af børn/unge og familier i målgruppen er en forudsætning for, at kommunen og øvrige relevante aktører kan forebygge, at målgruppen på sigt rekrutteres til bandekriminalitet. Opsporingsfasen består typisk af fire delfaser, hvor kerneteams 1) opsporer og identificerer børn/unge i risikogruppen; 2) informerer og motiverer familierne til at deltage; 3) indhenter familiernes samtykke til at deltage; og 4) overdrager familiernes sager til kerneteamet. I nærværende afsnit belyses det, om kommunerne aktivt anvender en systematisk opsporingspraksis.
- **Udredning** af børn/unge og deres familier består af tre dele, hvor kommunerne skaber en koordineret og sammenhængende, tværfaglig udredning gennem 1) gennemgang af familiens sager og journaler; 2) afdækning af familiens ressourcer og udfordringer; og 3) vurdering af familiens samlede situation og primære behov.
- **Familierettet indsats** består i 1) udarbejdelse af en helhedsorienteret familiehandleplan, som tager afsæt i udredningen, og som er koordineret på tværs af de fagområder, der er repræsenteret i teamet; 2) iværksættelse af relevante tilbud og foranstaltninger til de enkelte familiemedlemmer på baggrund af udredningsfasen og handleplanen; 3) opfølgning på familiens situation og evt. tilpasning af handleplan, tilbud og foranstaltninger; og 4) afslutning af familien.

Kilde: *En introduktion til initiativet 'Forebyggelse af rekruttering af børn og unge til bandekriminalitet'* (Styrelsen for International Rekruttering og Integration)

I rapporten refereres løbende til centrale fund fra midtvejsevalueringen, som omhandler de fire kommuners erfaringer med at implementere og afprøve samarbejdsmodellen fra initiativets opstart i august 2018 til maj 2020. Midtvejsevalueringen fokuserede i høj grad på udvikling af samarbejdsmodellen i den første del af perioden samt forhold med betydning for implementeringen. Dermed er der meget inspiration og læring at hente for kommuner, som ønsker at etablere en tværfaglig samarbejdskultur og -praksis i komplekse familiesager.

2.3 Evalueringens datagrundlag

Den afsluttende evaluering bygger på kvantitative data på borgerniveau såvel som kvalitative data fra interviews med projektledere og fagprofessionelle i de fire kommuner:

- **Baggrundsdata på borgerniveau:** I forbindelse med evalueringen har Rambøll indsamlet baggrundsdata om de børn/unge og forældre, som modtager en indsats i regi af initiativet. Baggrundsdata bidrager med viden om målgruppens karakteristika, eksempelvis køn, alder, etnisk baggrund og forældrenes beskæftigelsesstatus.
- **Progressionsdata på borgerniveau:** Rambøll har ligeledes gennemført progressionsmålinger blandt de deltagende børn/unge og forældre i løbet af perioden. Progressionsdata bidrager med viden om børnene/de unges udvikling i forhold til trivsel, kriminalitet og skole/uddannelse, samt forældrenes udvikling i forhold til trivsel, mestring og stress relateret til forælderrollen, beskæftigelse og deltagelse i barnet/den unges skole- og fritidsliv. Antallet af progressionsmålinger per borger er varierende, da kommunerne har åbnet for optag på forskellige tidspunkter, og da nogle kommuner har haft løbende optag. Som udgangspunkt skulle der udfyldes en progressionsmåling for deltagende børn/unge og forældre hver 6. måned, men det er i mange tilfælde ikke sket i det tidsrum. Indsamlingen af progressionsdata har været forstyrret af nedlukninger i forbindelse med Covid-19-pandemien fra marts 2020 og frem, med den største påvirkning formodentligt i foråret 2020, grundet begrænset interaktion med familierne under nedlukninger.
- **Registerdata på borgerniveau:** Den afsluttende evaluering bygger desuden på registerdata fra Danmarks Statistik samt Styrelsen for IT og Læring om trivsel og fravær i skolen, fritidsjob og kriminalitet for børn/unge samt forældres beskæftigelse umiddelbart før og efter initiativet. Datagrundlaget omfatter både de børn/unge og forældre, som har modtaget en familierettet indsats i regi af initiativet, samt en sammenligningsgruppe af kriminalitetstruede børn/unge⁸ og deres forældre. Sidstnævnte indgår som sammenligningsgruppe i de registerbaserede analyser. Disse analyser bidrager med viden om virkninger af en koordineret familierettet indsats understøttet af en tværfaglig samarbejdsmodel.
- **Kvalitative interviews med tværfaglige kerneteams:** Endelig inddrager den afsluttende evaluering data fra kvalitative interviews med projektledere/faglige teamledere i de fire kommuner samt medlemmer af de tværfaglige kerneteams i tre kommuner⁹. Hovedfokus i disse interviews er overvejelser om målgruppe, oplevede resultater, udvikling af samarbejdsmodellen, herunder kerneelementer, gennem initiativperioden samt potentialer og barrierer for forankring. Projektledere/faglige teamledere har desuden bidraget med viden om omkostninger i det omfang viden var tilgængelig.

I rapportens bilagsmateriale findes en udførlig beskrivelse af evalueringens datagrundlag og de anvendte metoder.

⁸ Som defineret af den socioøkonomiske investeringsmodel; se: https://www.vive.dk/media/3505/301533_tillaegsmaalgrupper-til-den-socialoekonomiske-investeringsmodel_soem_tg.pdf.

⁹ Da interviews blev foretaget med Fredericia Kommune i april 2021, var der ikke længere kerneteammedlemmer ansat i den pågældende enhed i kommunen.

Læsevejledning

Rapporten består af seks kapitler:

Kapitel 1 sammenfatter evalueringens centrale fund. Med afsæt heri præsenteres en række anbefalinger til kommuner, som står foran at implementere en lignende indsats eller – i bredere forstand - etablere en tværfaglig samarbejdskultur og -praksis i komplekse sager.

Kapitel 2 (nærværende kapitel) omhandler evalueringens baggrund, herunder initiativet *Forebyggelse af rekruttering af børn/unge til bandekriminalitet*, den afsluttende evalueringens formål og datagrundlag. Kapitlet afsluttes med denne læsevejledning til rapporten

I **kapitel 3** præsenteres de fire kommuners erfaringer og læring i forbindelse med implementering og afprøvning af den tværfaglige samarbejdsmodel igennem perioden, med hovedfokus på den sidste del af perioden og evt. udvikling af praksis. Kapitlet afsluttes med en analyse af potentialer og barrierer for fremadrettet forankring af samarbejdsmodellen i kommunerne.

I **kapitel 4** beskrives initiativets målgruppe samt de deltagende kommuners overvejelser om definition og afgrænsning af målgruppen. Derefter præsenteres resultaterne af analyserne af familiernes udvikling gennem initiativet på baggrund af de gennemførte progressionsmålinger. Der er særligt fokus på de forventede mål og virkninger for børn/unge og forældre, jævnfør initiativets forandringsteori. Derudover præsenteres kommunale perspektiver på forhold i initiativet, som vurderes at have gjort en forskel for familierne.

I **kapitel 5** præsenteres resultaterne af analyserne af de langsigtede virkninger for børn/unge og forældre. Analyserne i kapitlet er baseret på registerdata, og sammenholder indsatsgruppens udvikling i forhold til blandt andet kriminalitet, skole og beskæftigelse i perioden med udviklingen i referencegruppen af kriminalitetstruede børn/unge samt deres forældre.

Rapporten afsluttes med **kapitel 6**, som vurderer initiativets omkostninger på kommuneniveau, med fokus på hvad det ville koste en kommune at føre en lignende indsats foruden et statsfinansieret initiativ. Kapitlet præsenterer også perspektiver fra kommunale fagprofessionelle om initiativets mulige økonomiske konsekvenser.

I **bilag A** beskrives evalueringens datagrundlag og metode samt opmærksomhedspunkter til fortolkning af evalueringens data og analyser. I **bilag B** præsenteres øvrige data fra progressionsmålinger, som ikke er inkluderet i rapportens kapitler. I **bilag C** præsenteres beskrivelser af både udfaldsmål og kontrolvariabler, samt fulde resultater af regressionsanalyser med de brugte registerdata.

3. UDVIKLING OG FORANKRING AF INITIATIVETS ORGANISERING, SAMARBEJDE OG PRAKSIS

I dette kapitel følges der op på de fire kommuners erfaringer og læring i forbindelse med implementering og lokal omsætning af den tværfaglige samarbejdsmodel igennem initiativet, med hovedfokus på den sidste periode i initiativet fra maj 2020 og frem til projektets afslutning¹⁰. Implementeringsgraden af elementerne i samarbejdsmodellen er undersøgt i forbindelse med midtvejsevalueringen.

Samarbejdsmodellen består af et organiseringsspor og et indsatsspor, hver bestående af tre kerneelementer, som antages af være afgørende for at skabe de ønskede resultater (se figur 1-1 i kapitel 1). Afsnit 3.1 i dette kapitel omhandler kommunernes erfaringer og læring i forbindelse med implementering af kerneelementer i organiseringssporet, først med fokus på initiativets ledelse på tværs af myndighedsområder, dernæst med fokus på det tværfaglige kerneteam, som omsætter initiativet i praksis. I afsnit 3.2 beskrives kommunernes erfaring og læring i forbindelse med implementering af indsatssporets tre faser; opsporing, familieudredning og målrettet indsats, herunder erfaringer med de værktøjer, som er udviklet til hver af de tre faser. I kapitlets sidste afsnit (3.3) præsenteres potentialer og barrierer for forankring af den tværfaglige samarbejdsmodel i de deltagende kommuner samt øvrige kommuner, som oplever udfordringer med bandekriminalitet.

Analyserne i kapitlet bygger på kvalitative interviewdata med faglige kerneteams i tre kommuner, samt projektledere eller faglige ledere i fire kommuner.

Hovedpointer og centrale fund vedrørende udvikling og forankring af initiativets organisering, samarbejde og praksis fremgår af boksen på næste side.

¹⁰ De fire kommuner afsluttede initiativet på forskellige tidspunkter: 31. december 2020 (Slagelse), 31. marts 2021 (Fredericia og Ishøj) og 31. oktober 2021 (København)

Centrale fund om udvikling og forankring af initiativets organisering, samarbejde og praksis

Opsummerende viser evalueringen, at samarbejdsmodellens kerneelementer – med en enkelt undtagelse – kan understøtte tværfagligt samarbejde om opsporing, udredning og iværksættelse af koordinerede familierettede indsats. De enkelte kerneelementer opleves som relevante og anvendelige i den kommunale kontekst, og i arbejdet med familier med komplekse problemer. På trods af dette er der ringe udsigter til **forankring** af samarbejdsmodellen i de fire kommuner efter projektets afslutning, hvilket primært skyldes, at organiseringen i tværfaglige kerneteams med en lille sagsstamme vurderes som *for* omkostningstung. Det kalder på en mere fleksibel implementering og forankring af samarbejdsmodellens kerneelementer, eller et fokus på, hvordan kerneelementerne kan indgå i basisorganiseringen med fokus på komplekse familiesager generelt.

Hvad angår samarbejdsmodellens organiseringsspor, viser den afsluttende evaluering, at et **tværfagligt kerneteam** udgør en meningsfuld organisatorisk ramme for samarbejde mellem sektor- og myndighedsområder i kommunerne. Tværfaglige kerneteams gør det muligt at skabe én indgang for familier med komplekse sager på flere områder og fremmer koordinering af indsats. Samtidig gør organiseringen i kerneteams det tværfaglige samarbejde personbåret og følsomt overfor personaleafgang. **Styregruppen**, som består af ledere med beslutningskompetence på relevante myndighedsområder, spiller en vigtig rolle i forhold til at understøtte etableringen af et velfungerende og effektivt samarbejde i det tværfaglige kerneteam. Omvendt vurderes det på baggrund af evalueringen, at det **tværgående ledelsesnetværk** er et unødvendigt mellemlid i samarbejdsmodellen. Inden for rammerne af projektet har det været muligt for projektledelsen i kerneteams at håndtere spørgsmål om personale, ressourcer o. lign.

Samarbejdsmodellens indsatsspor består af opsporing, udredning og iværksættelse af den koordinerede, familierettede indsats ved hjælp af familiehandleplanen. Evalueringen viser, at de deltagende kommuner midtvejs i projektperioden havde udviklet **lokale processer for opsporing**, som kerneteams anvendte systematisk. Kerneteams i nogle kommuner har anvendt den resterende projektperiode på at forankre den systematiske proces for opsporing, mens kerneteams i andre kommuner ikke har haft løbende optag og derfor ikke har arbejdet yderligere med opsporing. Den afsluttende evaluering peger på, at samarbejdet om opsporing med kommunale forvaltninger kan afhænge af en god, personlig relation til sagsbehandlere i den pågældende forvaltning. Dette kalder på en ledelsesmæssig forpligtelse i de relevante forvaltninger på at formidle en forventning om samarbejde med kerneteams.

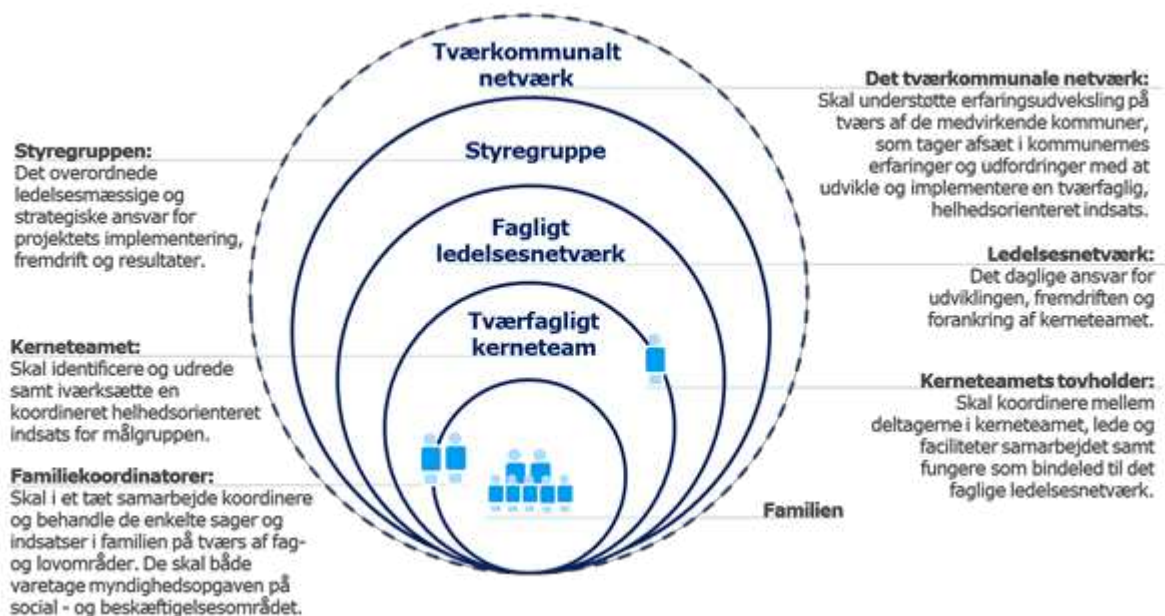
Den **tværfaglige familieudredning** vurderes som relevant og anvendeligt, særligt i komplekse sager, hvor den kan skabe overblik over sagshistorik, aktuelle problematikker og behov, og bringe alle faglige perspektiver på familien i spil. Samtidig opleves udredningsværktøjet, som er udviklet til brug i projektet, som tidskrævende at anvende, og den tekniske løsning fungerer ikke optimalt. Dermed har udredningen potentiale til at understøtte en fagligt kvalificeret og rettidig, familierettet afklaring og iværksættelse af indsats, men tidsforbrug og tekniske svagheder i forbindelse med værktøjet kan udgøre en hæmsko for anvendelsen. På den baggrund er det relevant at undersøge muligheder for at udvikle en mindre omfattende version af værktøjet, samt at udvikle en teknisk løsning, som er mindre afhængig af konkret software.

Den tværfaglige **familiehandleplan** har et stort potentiale til at understøtte de tværfaglige kerneteams i at iværksætte koordinerede, familierettede indsats. Dog er arbejdet med familiehandleplaner ikke forløbet uden benspænd. Særligt i den første del af projektperioden har kerneteams været i tvivl om regelgrundlaget for at koordinere indsats på tværs af myndighedsområder. I takt med, at de tværfaglige kerneteams er blevet mere sammentømrede og har fået indblik i hinandens områder, er det dog blevet mere klart. Dette understreger nødvendigheden af at prioritere et tæt samarbejde på tværs af myndighedsområder, hvis det skal lykkes at iværksætte koordinerede, familierettede indsats, som lever op til lovgivningen. Endvidere peger evalueringen på, at inddragelse af udførende fagpersoner på handleplansmøder/ netværksmøder kan være en fordel i forhold til at vurdere, om handleplanens indsats kan udføres i praksis, samt i forbindelse med opfølgning på familiens progression.

3.1 Tværfaglig organisering og samarbejde

I dette afsnit præsenteres kommunernes erfaringer med tværfaglig organisering og samarbejde om at forebygge rekruttering af unge til bandekriminalitet. Den tværfaglige organisering bygger på en samarbejdsmodel, som blev udviklet forud for initiativets opstart, og som sigter mod at understøtte kommunerne i at anvende en koordineret, familierettet tilgang på tværs af myndigheds- og sektorområder (se figur 1-1 i Kapitel 1). Modellen forudsætter tværfagligt samarbejde på tre niveauer. Styregruppen og det faglige ledelsesnetværk har til formål at sikre bred ledelsesopbakning til det tværfaglige kerneteam, som i hverdagen samarbejder om at koordinere og iværksætte familierettede indsatser. Figur 3-1 beskriver de involverede aktørers/enheders roller og opgaver, og ansvarsfordelingen mellem dem.

Figur 3-1: Aktører og opgaver i samarbejdsmodellens organisatoriske spor

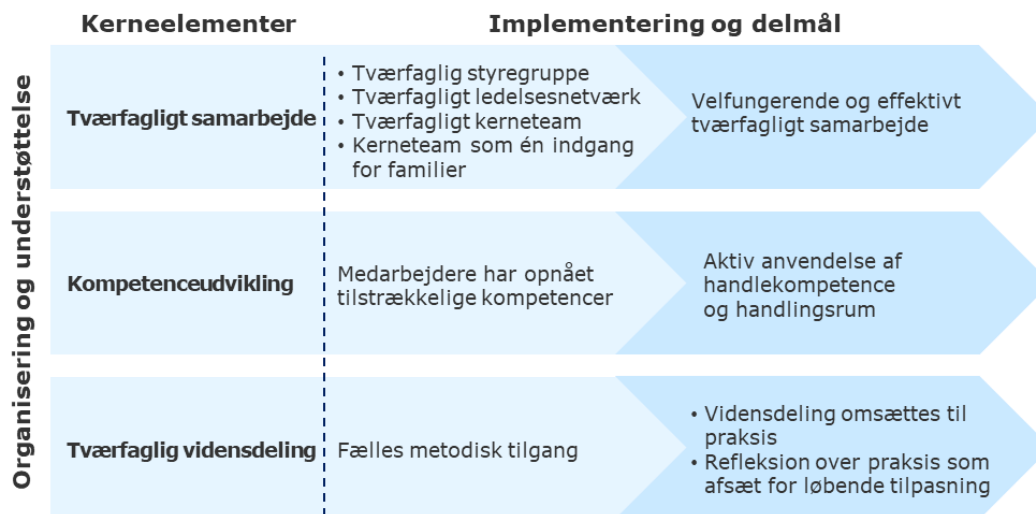

Kilde: En introduktion til initiativet 'Forebyggelse af rekruttering af børn/unge til bandekriminalitet'.

Med afsæt i initiativets tværfaglige samarbejdsmodel (Figur 2-1, Kapitel 1) og modellen for organisering af det tværfaglige samarbejde (Figur 3-1) er der ved initiativets opstart udviklet en forandringsteori for hhv. organiseringssporet og indsattssporet. Forandringsteorien for organiseringssporet fremgår af Figur 3-2 og sætter rammen for den afsluttende evaluering af organiseringssporet. Nærmere bestemt belyser afsnit 3.1.1 og 3.1.2, hvorvidt og hvordan den tværfaglige organisering med en styregruppe og et ledelsesnetværk på tværs af myndighedsområder samt et tværfagligt kerneteam som én indgang for familier fremmer et velfungerende og effektivt, tværfagligt samarbejde.

Nærværende afsluttende evaluering har primært fokus på det tværfaglige samarbejde. Kompetenceudvikling og tværfaglig vidensdeling er belyst i midtvejsevalueringen.

Figur 3-2: Initiativets kerneelementer og implementeringsmål for organisering og understøttelse af indsatsen

3.1.1 Erfaringer med samarbejdsmodellens ledelsesniveau

Den tværfaglige styregruppe i hver kommune bærer det overordnede ledelsesmæssige og strategiske ansvar for projektets implementering, fremdrift og resultater. I midtvejsevalueringen fremgik det, at der var etableret aktive styregrupper med deltagelse af ledere fra relevante sektorområder i alle fire kommuner, herunder børne- og ungeområdet, socialområdet, beskæftigelsesområdet, skoleområdet, kultur- og fritidsområdet, SSP-samarbejdet og/eller politi samt evt. det boligsociale område. Hyppigheden af styregruppemøder varierer en del på tværs af kommuner, således afholdes der mellem et og otte årlige møder.

Midtvejs- såvel som slutevalueringen peger på, at det er afgørende for et velfungerende og effektivt tværfagligt samarbejde, at det udførende team er understøttet af en gruppe ledere med beslutningskompetence på tværs af myndigheds- og sektorområder. Citaterne til højre understøtter pointen om, at ledelsesopbakning er nødvendig for at skabe et tværfagligt samarbejde mellem sagsbehandlere såvel som udførende fagpersoner. Evalueringen omhandler implementeringsfasen og viser dermed, at ledelsesopbakning er afgørende i netop implementeringsfasen, hvor afklaring af roller, ansvar, handle- og beslutningskompetence er central for at styrke det tværfaglige samarbejde i kommunen.

"Hele styregruppen på tværs har understøttet vores arbejde. Man har vidst, at når vi henvender os fra [initiativet], at andre skal samarbejde med os." (Kerneteammedlem)

"Vi havde en velfungerende tværfaglig styregruppe, og jeg havde stort råderum som projektleder. Det fremmede projektet – vi kunne rykke hurtigt." (Projektleder)

"For at arbejde på tværs har man brug for en ledelse, også flere lag over os, der siger, at det er vigtigt, at vi arbejder sammen. For når man arbejder med både LAB- og Serviceloven, [er det vigtigt] at man kan spørge andre, ringe til andre, fordi man ikke [kender begge] områder på en gang." (Kerneteammedlem)

Det tværfaglige ledelsesnetværk har, ifølge modellen for organisering af det tværfaglige samarbejde, det daglige ansvar for udvikling, fremdrift og forankring i kerneteamet. Det er hensigten, at dette netværk sammensættes af nære ledere, som repræsenterer samme områder som styregruppens medlemmer, og som har personaleledelsesansvar for medlemmer af

kerneteamet. Midtvejsevalueringen pegede dog på, at flere kommuner fandt et tværfagligt ledelsesnetværk overflødigt, og derfor enten nedlagde det efter en periode eller slet ikke etablerede det fra start. I de to kommuner, hvor ledelsesnetværket blev etableret, fungerer det som koordineringsgruppe i forhold til praksisnære spørgsmål om personale, ressourcer og roller. Erfaringen fra de øvrige to kommuner er dog, at koordinering af praksisnære spørgsmål ofte kan håndteres af projektlederen uden et fast forum.

3.1.2 Erfaringer med tværfagligt samarbejde i praksis (kerneteam)

Det tværfaglige kerneteam har til opgave at identificere børn/unge og familier i målgruppen, udrede unge og familiers problematikker og behov, og på den baggrund iværksætte indsatser som led i en koordineret, familierettet tilgang (opsporing, udredning og iværksættelse af indsatser uddybes i afsnit 3.2). Det er hensigten, at kerneteamet skal fungere som én samlet indgang til kommunen for familierne. Ligesom styregruppe og ledelsesnetværk, repræsenterer det tværfaglige kerneteam børne- og ungeområdet, socialområdet, beskæftigelsesområdet, samt i nogle kommuner kultur- og fritidsområdet og SSP-samarbejdet.

Den afsluttende evaluering peger, ligesom midtvejsevalueringen, på, at aktører i alle fire kommuner ser stor værdi i det tværfaglige teamsamarbejde. Dette skyldes, at kerneteamet fungerer som knudepunkt, hvor viden, tiltag og metoder fra børn-, unge- og familieområdet samt social-, skole- og beskæftigelsesområderne mødes. Det er en udbredt erfaring i de deltagende kommuner, at tværfagligt samarbejde i forbindelse med både opsporing, udredning og iværksættelse af indsatser skaber den nødvendige sammenhæng i familiesager. Frem for, at hvert myndighedsområde håndterer de enkelte familiemedlemmers problematikker

uden at skele til sager og indsatser iværksat af andre myndighedsområder, muliggør samarbejdet i tværfaglige kerneteams et samlet blik på udfordringer, behov og ressourcer hos de familier, som modtager en koordineret familierettet indsats. Dermed bliver der kastet lys over, hvordan forskellige familiemedlemmers problematikker griber ind i og påvirker hinanden. Denne fælles viden udgør grundlaget for en koordineret, familierettet tilgang, hvor opgaven med at koordinere mellem forskellige indsatser varetages af kommunen frem for af familien. Samlet set vurderes kerneteamets funktion som én indgang til kommunen som en stor fordel i forhold til at blive inviteret indenfor og opbygge tillidsfulde relationer til familierne. Hertil kommer oplevede organisatoriske effekter af at arbejde i tværfaglige kerneteams i form af vidensdeling, indblik i andre sektor- og myndighedsområder samt tillidsfulde samarbejdsrelationer mellem fagpersoner på forskellige områder.

Et velfungerende, tværfagligt kerneteam, som formår at tage hånd om familiernes problematikker og iværksætte den rette kombination af indsatser og tilbud, afhænger af viden om relevant lovgivning. Derfor er det afgørende, at tværfaglige kerneteams omfatter fagpersoner med et indgående kendskab til lovgivningsmæssige krav og

"Vi har fået et helhedsblik på indsatsen – og [blevet i stand til at] træffe afgørelser på tværs. Familiernes problemer kan sjældent løses kun et sted."
(Projektleder)

"At kunne komme ud af sin egen komfort zone [og over på] den fælles kommunale banehalvdel, hvor vi repræsenterer hele kommunen og ikke én forvaltning. [...] Faren er ellers, at 'det er ikke min opgave' forvaltningsmæssigt. Sammen er det mere end de enkelte dele. [...] Vi har taget familiens problemer alvorligt, på tværs af kasser, i stedet for at sige, jeg springer over, det er ikke min afdeling."
(Kerneteammedlem)

"[Det er] nødvendigt med folk fra både social- og beskæftigelsesforvaltningen, [som har] kendskab til både LAB-loven og serviceloven. Skoleområdet er også [relevant at inddrage for at skabe] samarbejde mellem social- og skoleområdet." (Projektleder)

muligheder på, især, social- og beskæftigelsesområdet, herunder de handleplaner, der kan eller skal udarbejdes i forskellige typer af sager. Kerne teamets ophæng i og direkte adgang til forskellige myndighedsområder styrker desuden muligheden for at handle med rettidig omhu i de enkelte sager.

Desuden påpeger projektledelsen i en kommune, at det er vigtigt, at kerne teamet kan trække på viden om kriminalitetsforebyggelse. I den pågældende kommune er SSP repræsenteret i kerne teamet, men viden om kriminalitetsforebyggelse, herunder risiko- og beskyttelsesfaktorer, kan også nyttiggøres gennem samarbejde med SSP og/eller den kriminalpræventive enhed i den lokale politikreds.

Som beskrevet i afsnit 3.1.1 er opbakning fra en styregruppe på tværs af myndigheds- og sektorområder en afgørende faktor for, at der kan etableres et velfungerende og effektivt tværfagligt samarbejde. Derudover peger den afsluttende evaluering på forhold, som kan fremme eller hæmme det tværfaglige samarbejde i kerne teams:

- **Hyppe møder i kerne teamet:** Et tværfagligt kerne team er ikke fuldt funktionsdygtigt fra dag 1. Hvis kerne teamet skal blive i stand til at udnytte hele teamets viden og kompetencer til at tilrettelægge sammenhængende indsatser for den samlede familie, er det nødvendigt, at hvert enkelt medlem har en vis grad af kendskab til og forståelse for de øvrige medlemmers områder samt at der er klarhed om hvert medlems rolle, handle- og beslutningskompetence. Det kræver hyppige møder og andre muligheder for at samarbejde i praksis samt en fortløbende opmærksomhed på at bringe hinanden i spil. Møder i kerne teamet styrker desuden koordineringen af den enkelte families indsatser, blandt andet fordi teamets medlemmer på den måde kan træffe myndighedsafgørelser i fællesskab.

" Samarbejdet i kerne teamet har helt klart udviklet sig i løbet af projektet. Vi brugte det første år på at lære hinanden at kende forvaltningsmæssigt. Der var ikke tillid mellem medarbejderne i første omgang – den, der startede med at arbejde med [en borger/familie], inddrog ikke de andre. Det var ikke systematisk. Så vi gik over til at holde et møde hver uge. Og [kerne teamet] lærte, at det er okay, det ikke er mig, der har sagen - vi skal finde den bedste løsning for borgeren. Men jeg kan ikke melde mig ud, [bare] fordi jeg ikke er den primære." (Projektleder).

- **Fælles fysisk tilstedeværelse:** Fraværet af et fælles kontor kan virke hæmmende for det gode samarbejde i kerne teams. Når man skal skabe et godt samarbejde med nye kolleger fra andre myndighedsområder, er fysisk tilstedeværelse i et fælles lokale en stor drivkraft. Såfremt dette ikke kan imødekommes – eller i tilfælde hvor man ønsker at styrke det tværfaglige samarbejde bredt i kommunen frem for på et afgrænset område – er det vigtigt at opbygge en stærk kommunikationsstruktur. I den forbindelse kan en fast mødekadence, jf. punktet ovenfor, og et overblik over forskellige aktørers opgaver, handle- og beslutningskompetence være til hjælp.
- **Tilknytning til det tværfaglige kerne team:** Projektledere i to kommuner anbefaler, at medlemmerne af kerne teamet er tilknyttet teamet på fuld tid frem for deltid, da det styrker samarbejdet i teamet og den koordinerede familierettede tilgang.
- **Skift blandt ledere og personale:** Udskiftninger af ledere og kerne teammedlemmer udgør oftest en udfordring i større eller mindre grad, men opleves særligt udfordrende i dette projekt, fordi der er tale om et projekt af relativt kort varighed, som også blev

forsinket af Covid-19-pandemien. Det vides ikke, om personaleomsætningen i kerneteams i initiativet er større end den gennemsnitlige personaleomsætning i kommunale forvaltninger. Uagtet den relative størrelse af personaleudskiftningen i kerneteams, kan oplevelsen af udskiftningen som en udfordring være udtryk for en mere grundlæggende udfordring i indsats målrettet udsatte borgere, hvor relationen mellem de udførende medarbejdere og borgeren er bærende. I tilfælde, hvor en konkret medarbejder har brugt lang tid på at opbygge en tillidsfuld relation til en borger, kan medarbejderens afgang opleves som et tilbageskridt i forhold til motivere borgeren og skabe progression.

- **Kommunestørrelse:** Projektledere i to af de mindre kommuner i initiativet vurderer, at det er en fordel at implementere initiativet i en mindre kommune. Dette skyldes dels, at kerneteamets medlemmer på forhånd havde kendskab til hovedparten af børn/unge i målgruppen samt deres skoler, dels at der i forvejen var samarbejde på tværs af sektor- og myndighedsområder. Dette understøttes af, at en projektleder i en stor kommune oplever, at kommunens silostruktur hæmmer det tværfaglige samarbejde. Konsekvensen af dette er ikke, at tværfagligt samarbejde må opgives på forhånd i store kommuner, men derimod at det kræver en større indsats i form af eksempelvis vedvarende tydelig ledelsesopbakning, fælles kompetenceudvikling og generel ressourceallokering at etablere tværfagligt samarbejde i større kommuner.

Opsummerende peger den afsluttende evaluering af samarbejdsmodellens organiseringsspor på, at organiseringen i tværfaglige kerneteams understøttet af en styregruppe har været befordrende for den afklaring af roller, ansvar, handle- og beslutningskompetence på tværs af myndighedsområder, som er nødvendig for at skabe én indgang og koordinere indsatser på forskellige områder. Samarbejdsmodellens organiseringsspor kan betragtes som et laboratorium, hvor det er afprøvet, hvad man kan opnå, når sagsbehandlere og udførende fagpersoner samarbejder tæt på tværs af myndighedsområder. Samtidig er det en ulempe i forhold til at forankre tværfagligt samarbejde bredere og dybere i organisationen, at samarbejdet i vid udstrækning afgrænses til kerneteamet og dets medlemmer. Organiseringen i kerneteams gør det tværfaglige samarbejde personbåret og følsomt overfor personaleafgang. Hvis målet er at skabe en mere bæredygtig organisering af det tværfaglige samarbejde, er det nødvendigt at bevæge sig væk fra den midlertidige projektorganisering, og arbejde organisatorisk bredere med afklaring af roller, ansvar, handle- og beslutningskompetence samt beskrivelse af processer og arbejdsgange på tværs. I den forbindelse peger evalueringen på, at tværfaglige møder af en vis hyppighed, er et godt greb.

3.2 Den koordinerede, familierettede tilgang

I dette afsnit præsenteres kommunernes erfaringer med initiativets indsatsspor. Den familierettede praksis i indsatssporet består af tre kerneelementer, som svarer til tre faser i det enkelte forløb: opsporing, udredning og iværksættelse af familiehandleplan/indsatser for de deltagende familier. Hvert enkelt forløb vil som udgangspunkt følge de tre faser, som illustreret i Figur 3-3. Som det fremgår, er det tværfaglige samarbejde i kerneteamet og den helhedsorienterede tilgang til familierne et gennemgående element.

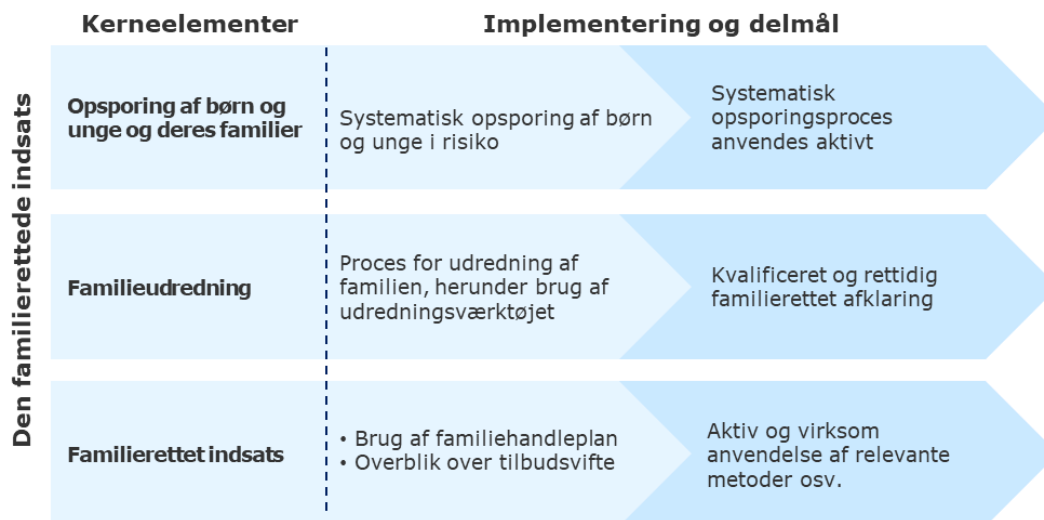
Figur 3-3: Det typiske forløb i den koordinerede familierettede tilgang

Kilde: En introduktion til initiativet 'Forebyggelse af rekruttering af børn/unge til bandekriminalitet'.

Med afsæt i modellen for det typiske forløb i den koordinerede familierettede tilgang er der udviklet en forandringsteori for indsatssporet (Figur 3-4). Forandringsteorien illustrerer den forventede sammenhæng mellem kerneelementer, implementeringen af kerneelementerne og delmål for implementeringen. I afsnit 3.2.1, 3.2.2 og 3.2.3 belyses det, hvorvidt og hvordan implementeringen af kerneelementerne fremmer delmålene.

Figur 3-4: Initiativets kerneelementer og implementeringsmål for den familierettede indsats.

3.2.1 Erfaringer med opsporing

Første fase af den koordinerede, familierettede tilgang er opsporing af børn/unge og familier i risiko for rekruttering til bandekriminalitet. Opsporingen er en forudsætning for, at kommunen og øvrige relevante aktører kan forebygge, at målgruppen på sigt rekrutteres til bandekriminalitet. Opsporingsfasen består typisk af fire delfaser, hvor kerneteams 1) opsporer og identificerer børn/unge i risikogruppen; 2) informerer og motiverer familierne til at deltage; 3) indhenter familiernes samtykke til at deltage; og 4) overdrager familiernes sager til kerneteamet. I nærværende afsnit belyses det, om kommunerne aktivt anvender en systematisk opsporingspraksis.

Midtvejsevalueringen belyste kommunernes tilgange til at opspore børn/unge og familier i målgruppen. Ifølge kerneteams og projektledere i kommunerne er der ikke udviklet nye tilgange til

opsporingsarbejdet i initiativets resterende periode. En projektleder fortæller, at kerneteamet i stedet har fokuseret på at forankre processen for systematisk opsporing i deres arbejde og på den måde er blevet 'mere sikre i opgaven'. Fraværet af udvikling skal netop ses i lyset af, at alle fire kommuner midtvejs i initiativet havde udviklet en lokal proces for opsporing, som de anvendte systematisk. Kommunernes tilgange til at identificere og opspore børn/unge samt familier i målgruppen kan inddeles i fire kategorier, som illustreret i Figur 3-5. Nogle kommuner har kombineret alle fire tilgange, mens andre kommuner har anvendt udvalgte tilgange.

Figur 3-5: Kommunernes opsporingsaktiviteter

Hvad angår interne og eksterne aktører, har de tværfaglige kerneteams også i sidste del af perioden samarbejdet med andre kommunale enheder (primært socialforvaltning, jobcenter, skoler, fritidstilbud og klubber, SSP samt gadeplansmedarbejdere), politiet, boligsociale indsatser, foreninger m.fl. om at opspore unge og familier i målgruppen. I den forbindelse vurderes det som særligt relevant at bruge tid og energi i projektets opstartsfasen på at indgå i den første dialog med og danne relationer til relevante samarbejdspartnere, så de kender til projektets formål og målgruppe, og på den måde kan henvise børn/unge og familier i målgruppen til projektet.

Den afsluttende evaluering peger på enkelte barrierer for samarbejdet med andre aktører om opsporing. I en kommune oplever kerneteamet, at samarbejdet med de kommunale forvaltninger kan være personafhængigt i den forstand, at samarbejdet strander, hvis kerneteamet ikke har en god relation til sagsbehandlere i forvaltningen. Det kalder på et behov for dels at brede det tværfaglige samarbejde ud i organisationen eksempelvis ved hjælp af rolle- og procesbeskrivelser, dels at forpligte ledelsen i de relevante forvaltninger på fortløbende at formidle en tydelig forventning om samarbejde til sagsbehandlere i de respektive forvaltninger.

Samme kommune har igennem projektperioden opbygget et godt samarbejde med kommunens helhedsplan, men peger i den forbindelse på et dilemma. Boligsociale medarbejdere kan i nogle tilfælde være bekymrede for at skade den tillidsfulde relation, som de igennem lang tid har opbygget til en familie, hvis de henviser familien til indsatsen. Det kan evt. afhjælpes ved øget involvering af boligsociale medarbejdere i eller i partnerskab med det tværfaglige team, som var tilfældet i en af de fire kommuner. Familier i initiativets målgruppe nærer ofte mistillid til systemet og kan således opfatte det som et tillidsbrud, hvis de boligsociale medarbejdere presser på for at sætte dem i kontakt med indsatsens kommunale kerneteam.

3.2.2 Erfaringer med udredning af familier

Anden fase i den koordinerede, familierettede tilgang er familieudredning. Fasen består af tre dele, hvor kommunerne skal skabe koordineret og sammenhængende, tværfaglig udredning gennem 1) gennemgang af familiens sager og journaler, 2) afdækning af familiens ressourcer og udfordringer og 3) vurdering af familiens samlede situation og barnet/den unges primære behov. I nærværende afsnit belyses det, hvorvidt den tværfaglige udredning fører til kvalificeret og rettidig, familierettet afklaring.

Som led i den tværfaglige udredning af familier har kommunerne afprøvet et udredningsværktøj, som har til formål at samle viden om og perspektiver på familien, og på den måde fremme iværksættelsen af en helhedsorienteret indsats. Værktøjet er udviklet specifikt til brug i projektet. Det består af seks dele, der systematisk samler op på og behandler relevante oplysninger om familien.

Initiativets udredningsværktøj

Den tværfaglige familieudredning har til formål at understøtte det tværfaglige samarbejde mellem forvaltninger, så den fremtidige indsats over for familien i højere grad bliver helhedsorienteret og bygger på input fra alle de områder i kommunen, som har kendskab til og berøring med den pågældende familie.

Værktøjet består af seks dele, der systematisk samler op på relevante oplysninger om familien:

- **Stamoplysninger:** notering af hvert familiemedlems stamoplysninger
- **Journalnotater:** notater fra gennemgang af familiens journaler på tværs af forvaltninger i kommunen og fx også journaler på sundhedsområdet, hvor der afdækkes familiens risici, behov og udfordringer
- **Indsatser og tidslinje:** notater over de indsatser/begivenheder, som angår den samlede familie (både børn og voksne). Dvs. der noteres alle dokumenterede, målrettede foranstaltninger af direkte eller indirekte relevans for det enkelte familiemedlems problematikker. Og der noteres alle indgribende sociale begivenheder for at give et helhedsorienteret perspektiv på familiens forløb i kommunalt regi.
- **Risiko-/ behovsniveau YLS/CMI & LS/RNR:** parallelt med journalgennemgangen udarbejdes en risiko- og behovsvurdering sammen med barnet/den unge ud fra redskabet YLS/CMI eller LS/RNR for at vurdere den unges risiko for at begå kriminalitet. Vurderingen noteres i denne del.
- **Samlet tværgående vurdering:** Notater fra møde i det tværfaglige kerne-team, hvor familiens behov, ressourcer og udfordringer drøftes på baggrund af journalnotaterne, risikovurderingen samt indsatser/begivenheder
- **Familiehandleplan:** notater fra møde med familien omkring den samlede risikovurdering af barnet/den unge og tidslinjen, samt dialog om den aktuelle situation og udfyldelse af familiehandleplanen.

Kilder: Vejledning til udredningsværktøjet udarbejdet af Rambøll.

Den systematiske udredning skal ligge til grund for familiehandleplanen og iværksættelsen af indsatser. Midtvejsevalueringen viste, at alle fire kommuner i hovedparten af sagerne foretog en struktureret journal- og sagsgennemgang ved hjælp af udredningsværktøjet. Dette gør sig stadig gældende ved projektets afslutning. Her giver medlemmer af kerne-teams og projektledere på tværs

af kommuner udtryk for to perspektiver på udredningsværktøjet, hvoraf det ene ikke udelukker det andet:

På den ene side ser både kerneteams og projektledere/faglige ledere stor værdi i en tværfaglig udredning af familier, som giver overblik over sagshistorik og aktuelle problematikker hos familien, og som kan danne grundlag for en samlet behovsvurdering. Den tværfaglige udredning opleves særligt relevant i komplekse sager, hvor flere familiemedlemmer har en lang sagshistorik og svære udfordringer af forskellig art, som kalder på koordineret handling fra forskellige sektorområder. Som citatet nedenfor også illustrerer, er der en udbredt opfattelse af, at den tværfaglige udredning ved hjælp af værktøjet understøtter en kvalificeret, familierettet afklaring.

På den anden side opleves udredningsværktøjet som teknisk tungt og tidskrævende, ikke mindst i forhold til de komplekse familiesager, hvor den tværfaglige udredning opleves som mest relevant i kraft af potentialet til at skabe overblik over familiens sagshistorik. Udredningsværktøjets opsætning i Excel opleves ikke som optimal for et værktøj, der indebærer en del skriveaktivitet, og dette føjer til oplevelsen af værktøjet som tidskrævende. Derudover har flere oplevet, at indtastede oplysninger ikke er blevet gemt. Endelig har det været en kilde til frustration, at værktøjet først blev tilgængeligt efter initiativets opstart og derfor efter udredning af de første familier var påbegyndt.

“Den tværfaglige familieudredning er positiv. Det har givet en mere systematisk tilgang, selv om det har været tidskrævende. Indholdet har været godt. Vi har vores børnefaglige undersøgelser hvis vi er rigtig bekymret, men ellers har vi ikke haft noget så systematisk i sager, der ikke er så bekymrende. Og nu har vi fået blik for forældrenes situation og vanskeligheder. Det vil nok bruges i nogle typer af sager – typisk dem hvor der er mere på spil end blot barnets vanskeligheder.”

(Projektleder)

Sammenfattende vurderes den tværfaglige udredning af familier som relevant og anvendelig, særligt i komplekse sager, hvor den på systematisk vis kan skabe overblik og bringe alle faglige perspektiver på familien i spil. Dermed har den tværfaglige udredning af familier potentiale til at understøtte en fagligt, kvalificeret og familierettet afklaring. Barriererne for den tværfaglige familieudredning knytter sig til tidsforbrug samt udredningsværktøjets tekniske opsætning i Excel. Dette kan eventuelt hæmme afklaringens rettidighed. På den baggrund kan det være relevant at undersøge muligheder for at udvikle en mindre omfattende version af værktøjet, samt at udvikle en teknisk løsning, som er mere brugervenlig, evt. en version, der er webbaseret.

3.2.3 Iværksættelse af indsatser

Tredje og sidste fase i den koordinerede, familierettede tilgang består i 1) udarbejdelse af en koordineret og helhedsorienteret familiehandleplan med afsæt i udredningen, 2) iværksættelse af relevante tilbud og foranstaltninger til de enkelte familiemedlemmer på baggrund af udredningsfasen og handleplanen, 3) opfølgning på familiens situation og evt. tilpasning af handleplan, tilbud og foranstaltninger og 4) afslutning af familien.

Midtvejsevalueringen viste, at der halvvejs i perioden var potentiale for at implementere arbejdet med familiehandleplaner og iværksættelse af relevante tilbud mere systematisk og struktureret. Jf. midtvejsevalueringen skyldtes det, at det tager tid at få etableret en systematisk og struktureret tilgang til arbejdet i faserne indenfor de nye organisatoriske rammer i initiativet. Desuden var det på det tidspunkt stadig nyt for de tværfaglige kerneteams at samarbejde på tværs af fagligheder og sektorområder, hvilket også havde konsekvenser for systematikken. For nogle var det også nyt at have et så udtalt og vedvarende fokus på familiernes ønsker og motivation, som initiativet fordrer.

Ved projektets afslutning er det en udbredt opfattelse på tværs af kerneteams og projektledere/faglige ledere i de fire kommuner, at kerneteamet som én samlet indgang til kommunen og teamets relationelle arbejde med familierne, er et afgørende element i forhold til udarbejdelse af handleplan, iværksættelse af indsatser, opfølgning og afslutning. Det relationelle arbejde er afgørende for at skabe og vedholde motivation for indsatserne blandt familierne, og desuden en vigtig kilde til viden om familiernes udvikling og eventuelle behov for at justere handleplan og indsatser. Midtvejsevalueringen pegede netop også på, at kerneteamets relationelle arbejde med og praktiske støtte til familierne ofte er det bærende element i familiernes forløb fra opsporing, over udredning til iværksættelse af og opfølgning på indsatser. Både kerneteammedlemmer og familier pegede i midtvejsevalueringen på en række aktiviteter, som har betydning for familiernes udvikling: Kerneteamet leverer løbende støtte til familierne, har hyppige uformelle samtaler med dem, følger hyppigt op og koordinerer med eksterne aktører. Derudover kan kerneteamet hjælpe familierne med at overkomme praktiske udfordringer, og de kan hjælpe de unge med at få et job eller et fritidsjob.

I det følgende præsenteres kommunernes erfaringer med delfaserne i indsatssporets fase 3 (iværksættelse af indsatser). På den baggrund vurderes det, om anvendelse af familiehandleplanen understøtter det tværfaglige kerneteam i at iværksætte relevante tilbud og foranstaltninger.

Udarbejdelse og anvendelse af familiehandleplan

Som et led i aftaler om og koordinering af familiens forløb er det hensigten, at kerneteamet udarbejder en familiehandleplan med afsæt i den tværfaglige familieudredning, herunder en afdækning af familiens egne ønsker, behov og ressourcer¹¹. Familiehandleplanen har til formål at give familierne en større oplevelse af sammenhæng imellem de forskellige planer (handleplaner efter serviceloven, jobplaner, uddannelsesplaner, revalideringsplaner mv.), som er iværksat af forskellige kommunale myndigheder, og sikre familierne mere overblik og overskuelighed. Det er hensigten, at familiens handleplan i høj grad er funderet i familiernes ønsker og behov.

Ved afslutningen af projektet ser alle fire kommuner stor værdi i at udarbejde og anvende en tværfaglig familiehandleplan, som både beskriver behov, sætter mål og iværksætter indsatser for børn/unge og forældre. Det opleves som meningsfuldt såvel som virksomt at koordinere de indsatser, som de enkelte medlemmer af familien modtager, og her er familiehandleplanen et godt redskab. Midtvejs- såvel som slutevalueringen peger dog også på, at det varierer, hvor systematisk kommunerne arbejder med familiehandleplanen, i hvilken grad familierne inddrages i udarbejdelsen af planen, og hvorvidt der udarbejdes et dokument, som familierne også kan orientere sig i. Nogle kommuner har gode erfaringer med at inddrage familierne i udarbejdelsen af handleplanen ved hjælp af LØFT (en løsningsfokuseret samtalemetode), som medlemmer af kerneteams modtog kompetenceudvikling i først i projektperioden. Oplevelsen er, at det øger familiernes motivation at føle sig inddraget i udarbejdelsen af handleplanen, særligt når kerneteamet har fokus på familiens ressourcer, selvstændigt formulerede mål og evne til at udvikle egne løsninger, jf. LØFT-metoden (se boksen på næste side). Inddragelse af familien i både formuleringen af mål og planlægning af, hvordan målene kan nås, må antages at være en forudsætning for at skabe bæredygtige resultater i arbejdet med familierne. Dette kommer til udtryk i citatet nedenfor.

¹¹ Udlændinge- og Integrationsministeriet, Styrelsen for International Rekruttering og Integration: *En introduktion til initiativet 'Forebyggelse af rekruttering af børn/unge til bandekriminalitet'*

"Det er en væsentlig ændring at sige, du vil derhen, og hvordan kan jeg hjælpe dig med at komme derhen – i stedet for at skælde ud. Vi har spurgt i mange år, hvordan kan vi få de unge og familierne til at være medspillere i deres egen proces – for alle har nogle ambitioner for deres liv, og det er ikke os, der skal definere det." (Projektleder).

Den løsningsfokuserede tilgang (LØFT)

LØFT er en løsningsfokuseret tilgang, som er velegnet til at arbejde med, blandt andre, udsatte børn, unge og deres familier, hvor komplekse problemer vanskeliggør retning og udvikling i samarbejdet og/eller hvor motivationen for udvikling er lav.

Det er et grundprincip i LØFT, at alle mennesker er eksperter i deres eget liv; alle mennesker har erfaringer, ressourcer og strategier, der kan styrkes og anvendes på rejsen mod en ønsket fremtid. Med andre ord handler LØFT om at identificere, styrke og bygge videre på allerede eksisterende styrker, evner, tidligere og nuværende fremskridt samt færdigheder, borgeren allerede bruger i sit liv og som hjælper vedkommende med at finde løsninger og skabe en positiv udvikling. Dette gøres gennem en involverende proces, hvor borgeren spiller en aktiv rolle i afdækningen af egen situation, mål og ressourcer.

Der kan skelnes mellem løsningsfokuseret mindset, metode og modeller:

- **Mindset:** LØFT indebærer, at fagpersoner flytter deres fokus fra udsatte børn, unge og familiers problemer og mangler til løsninger og ressourcer samt muligheder for at involvere borgernes netværk.
- **Metode:** LØFT giver konkrete redskaber i form af samtale- og spørgeteknikker til udvikling af et konstruktivt og respektfuldt samarbejde med udsatte børn, unge og deres familier, hvor fagpersoner støtter dem til at undersøge, hvad de ønsker anderledes i deres liv, formulere mål samt identificere ressourcer og mulige løsninger.
- **Modeller:** Endelig giver LØFT modeller, som kan understøtte den inddragende afdækning af udsatte børn, unge og familiers ressourcer og ønsker. Eksempler på modeller er de fire søjler, netværkskort, skalaer og de tre huse.

Kilder: Forandringsakademiet; Løft.nu; Solution

Andre kommuner har hovedsageligt anvendt familiehandleplanen som et internt koordineringsredskab. Med denne form for anvendelse har handleplanen haft fokus på, hvad der fungerer i familien, hvad der skal gøres frem mod næste netværksmøde, hvilke handlinger, tilbud og foranstaltninger der kræver koordinering, og hvad der skal ske fremadrettet.

Uanset i hvilken grad familierne inddrages, opleves den tværfaglige familiehandleplan som meningsfuld på tværs af kommuner. Samtidig har koordineringen mellem myndighedsområder og lovgivninger udgjort et benspænd for iværksættelsen af indsatser i form af usikkerhed om fortolkning af love og regler. Særligt i den første del af projektperioden har kerneteams i nogle tilfælde været i tvivl om, hvordan indsatser kan koordineres og iværksættes på tværs af myndighedsområder med hjemmel i gældende lovgivning. I løbet af projektperioden er usikkerhed om fortolkning af lovgivningen dog blevet markant mindre, hvilket underbygger pointen om, at samarbejde i tværfaglige kerneteams i høj grad understøtter tilrettelæggelsen af en koordineret, familierettet indsats. Blot er det nødvendigt at prioritere netop tid og samarbejde på tværs af myndighedsområder.

I tværfagligt samarbejde på tværs af myndighedsområder er usikkerhed om lovgivningen om udveksling af oplysninger om borgeren en kendt barriere. Denne usikkerhed hos de fag- og myndighedspersoner, som skal samarbejde på tværs af myndighedsgrænser, kan føre til at nødvendige oplysninger om borgeren ikke udveksles, hvilket vanskeliggør koordineringen af

indsatser. Den afsluttende evaluering peger *ikke* på, at dette har været en stor barriere for kerneteams.

Iværksættelse af indsatser og opfølgning

Som det fremgår ovenfor, oplever projektledere og kerneteams i alle fire kommuner familiehandleplanen som en understøttende faktor i forhold til at iværksætte koordinerede indsatser. Et andet forhold, som kan fremme iværksættelsen af relevante indsatser såvel som opfølgning, er inddragelse af de udførende fagpersoner enten som deltagere på handleplansmøder/netværksmøder eller som medlemmer af kerneteamet. Et kerneteam fra en kommune fortæller i den forbindelse, at der primært deltog sagsbehandlere i det tværfaglige samarbejde i den første del af projektperioden. Det blev efterhånden klart, at fraværet af udførerperspektivet var en ulempe i den forstand, at sagsbehandlere havde vanskeligt ved at vurdere, om handleplanen kunne udføres i praksis. Et år før initiativet ophørte blev en familiebehandler og en mentor fra jobcenteret derfor tilknyttet teamet, ligesom fagpersoner fra eksempelvis børnene/de unges skoler blev inviteret med til opfølgende handleplansmøder. Dialog og samarbejde mellem sagsbehandlere og udførende fagpersoner sikrer et nødvendigt dobbelt perspektiv på de planlagte indsatsers realiserbarhed inden for gældende lovgivning såvel som i praksis.

"I starten havde vi næsten kun sagsbehandlere med, men ikke mange, der skulle udføre fx familiebehandling eller mentoropgaver, men det ændrede vi, da der var et år tilbage af projektet. Vi fik en familiebehandler med i projektet og købte tid med en mentor fra jobcentret til syv af familierne, og en ekstra kontaktperson fra socialforvaltningen. Så vi havde nogle med på handleplansmøderne, der kunne sige, om planen kunne udføres i realiteten. Det fungerede klart bedst, at udførerlaget kom med også."
(Kerneteammedlem).

Inddragelsen af de udførende fagpersoner er desuden en fordel i forbindelse med opfølgning på de iværksatte tilbud og foranstaltninger, da de kan bidrage med deres perspektiver på barnet/den unge/forælders progression og pege på eventuelle behov for at justere handleplan og indsatser.

Midtvejsevalueringen viste en del variation i forhold til systematik i opfølgningen, og om det foregår via uformelle samtaler eller på mere formelle møder med diverse samarbejdspartnere. Interviews med kerneteams tyder på, at denne variation skyldes dels, at medarbejderne tilpasser samarbejdet med familien til deres vurdering af familiens behov for og kompetencer til at blive inddraget, dels at det kan virke tungt at arbejde meget struktureret med handleplan og opfølgning i teamet.

Opsummerende peger evalueringen på, at anvendelsen af familiehandleplaner og ikke mindst det tværfaglige samarbejde om at iværksætte indsatser med afsæt i handleplaner har udgjort en værdifuld øvebane i forhold til at koordinere timing og sammensætning af de enkelte tilbud og foranstaltninger i handleplanen. I kraft af dette har alle kerneteams draget nyttige og praksisnære erfaringer med at tilrettelægge og iværksætte en koordineret familierettet tilgang, hvor relevante tilbud og foranstaltninger vælges med afsæt i familiehandleplaner. I boksen på næste side fremgår tre cases fremsendt af en af de deltagende kommuner. De tre cases illustrerer, hvordan en koordineret og helhedsorienteret familierettet indsats kan sammensættes og koordineres på tværs af myndighedsområder, samtidig med at familiens behov holdes for øje.

Eksempler på iværksættelse af helhedsorienterede familierettede indsatser fra en kommune

Case 1:

Der er tale om en familie med fraskilte forældre med højt konfliktniveau samt en teenager med en sag i Ungdomskriminalitetsnævnet. Forud for indsatsens opstart vil forældrene ikke deltage i samme møder.

Det tværfaglige kerne-team igangsætter en kombineret indsats bestående af familiebehandling, støtte til den ene forælders beskæftigelse og kontaktperson til den unge. Familiebehandlingen og støtte til beskæftigelse varetages af én person, og kontaktpersonsopgaven varetages af en anden. Der sikres et massivt samarbejde mellem de to indsatser, med en enkelt socialrådgiver som tovholder for de samlede indsatser.

Case 2:

Der er tale om en familie uden indkomstgrundlag, og hvor der er bekymring om 'teenager', som er droppet ud af grundskolen. Familien er i udgangspunktet afvisende over for kontakt med kommunen, men har tillid til den medarbejder i helhedsplanen, som har rettet henvendelse til kerne-teamet.

Medarbejderen fra helhedsplanen inviterer en rådgiver fra det tværfaglige team med til et møde sammen med familien. Rådgiveren starter med det praktiske omkring økonomien og får 'teenager' i gang på produktionsskole. På grund af den stærke modstand mod kommunen besluttet det, at rådgiveren også varetager selve indsatsen i familien. Rådgiveren er dermed både myndighed, familieindsats, jobkonsulent og mentorstøtte. Der tilknyttes en kontaktperson til 'teenager', som har særlig viden om gademiljø og uddannelse. Der anvendes samme tolk for at skabe mere tryk i indsatsen.

Case 3:

Der er tale om en familie, som er kendetegnet ved kriminalitet, misbrug og langtidsledighed blandt familiemedlemmerne. Forud for den familierettede indsats har familien tilsammen tilknyttet 11 fagpersoner fra forskellige kommunale forvaltninger og enheder. Forældrene er opgivende og kan ikke overskue de mange indsatser, som hvert familiemedlem modtager.

Ved opstart begrænser kerne-teamet antallet af fagpersoner omkring familien, og mange møder afholdes i familiens hjem. Et medlem fra teamet varetager myndighed for både børneområdet og beskæftigelsesområdet. Et andet medlem af teamet varetager familiebehandler-/mentor-/jobkonsulentopgaven for begge forældre samt kontaktpersonsopgave for 'teenager 1' og 'teenager 2'. Desuden er der tilknyttet to rusmiddelbehandlere, som medlemmerne af kerne-teamet samarbejder tæt med for at skabe sammenhæng mellem familiebehandlingen og rusmiddelbehandlingen.

Indsatsen er intensiv og der anvendes mange timer i familien. Der arbejdes først og fremmest med af få 'teenager 1' ud af kriminalitet og bande. Der arbejdes med forældres beskæftigelse og 'forælder 1's alkoholproblem, både i rusmiddelcenteret og i hjemmet. Desuden er det et mål, at 'teenager 2' kommer ud af misbrug og i gang med uddannelse.

Afslutning af børn/unge og familier

Midtvejsevalueringen pegede på, at kommunerne på daværende tidspunkt manglede en klar plan for, hvornår familier kan afsluttes i initiativet. Det gør sig stadig gældende ved projektets afslutning. På den baggrund anbefales det fortsat, at kommunerne bør formulere en plan, herunder klare kriterier, for, hvornår familier kan betragtes som afsluttede i initiativet.

3.3 Forankring af den tværfaglige samarbejdsmodel ud over initiativperioden

I dette afsnit belyses potentialer og barrierer for at forankre hele eller dele af den koordinerede, familierettede indsats i kommunerne. Ligesom de foregående afsnit om kommunernes erfaringer med og læring af at arbejde med organiseringssporet og indsatsssporet, bygger nærværende afsnit på kvalitative interviews med kerne-teams og projektledere/faglige ledere.

Som det fremgik af afsnit 3.1 og 3.2 om kommunernes erfaringer med den tværfaglige samarbejdsmodel, er det en udbredt opfattelse blandt medlemmer såvel som ledere af kerne-teams, at modellen understøtter tværfagligt samarbejde om opsporing, udredning og iværksættelse af indsatser og derigennem bidrager til at skabe en koordineret, familierettet tilgang til målgruppen.

På trods af dette har ingen af kommunerne på nuværende tidspunkt planlagt at forankre den komplette samarbejdsmodel efter initiativets ophør. Dette er i altovervejende grad et spørgsmål om ressourcer. De konkrete barrierer for forankring uddybes i afsnit 3.3.2.

3.3.1 Potentialer for forankring

Der er potentiale for at forankre delelementer af samarbejdsmodellen, hvilket kommer til udtryk i kommunernes mere eller mindre konkrete planer om at arbejde videre med udvalgte kerneelementer i en bredere kontekst. Dette er et godt billede på, hvordan det enkelte kerneelement kan fungere som løftestang for en bredere udvikling og dermed opskalere det tværfaglige samarbejde.

Konkret er en kommune undervejs med at etablere en tværfaglig, udførende ungeenhed med henblik på at facilitere det tværfaglige samarbejde på børn-, unge- og familieområdet fremover. Disse planer er ikke snævert koblet til dagsordenen om forebyggelse af rekruttering til bandekriminalitet, men kan alligevel trække på erfaringerne fra initiativet. En projektleder i en anden kommune beskriver muligheden for at koordinere mellem fagligheder og forvaltninger i særligt komplekse familiesager, men der findes ingen konkrete planer.

"Vi er i gang med at etablere en ungeenhed – vi samler fagpersoner under samme tag for at lave kombinationsløsninger. Lige nu, hvor vi er silo-opdelt, kræver det meget at koordinere, hvor man skal få fat i dem og lave netværksmøder. At samle medarbejdere, der arbejder med børn/unge, UU, voksen osv., bliver samlet til 14-30 årige. Og til at kigge på hele familien og ikke kun den unge." (Projektleder)

I en anden kommune er der planer om at etablere en tværfaglig ledelse, men planerne var ved interviewtidspunktet endnu ikke konkretiseret.

Endelig peger tre ud af fire kommuner på LØFT som en central metode i den koordinerede familierettede tilgang, fordi metoden i kraft af at inddrage familierne i at opstille mål og identificere mulige løsninger opleves som motiverende for familierne. Derfor føres LØFT med i kommunernes videre arbejde efter initiativets ophør. En kommune har desuden planer om at implementere LØFT på tværs af organisationen, herunder også på skoleområdet og som tilgang til tværfaglige møder.

"LØFT-tilgangen har været sjovt for os, men familien har ikke vidst, det var en metode. Det har givet nogle bedre netværksmøder." (Kerneteammedlem)

De pågældende kommuners planer om at udbrede LØFT efter initiativets afslutning stemmer godt overens med den udbredte opfattelse af undervisningen i LØFT som den mest anvendelige del af kompetenceudviklingen.

3.3.2 Barrierer for forankring

På trods af de fire kommuners positive erfaringer med at etablere et tværfagligt kerneteam som én samlet indgang til kommunen for familier med komplekse udfordringer, er det vanskeligt for kommunerne at se forbi ressourcespørgsmålet. Således udgør omfanget af ressourcer til at opretholde et kerneteam med en lille sagsstamme og megen kontakttid per sag den primære hindring for forankring af den tværfaglige samarbejdsmodel.

"Det kan ikke lade sig gøre. Jeg sidder tilbage i børn- og unge[afdelingen], og det er noget helt andet med sager eller sagsstamme, som lederne siger ikke kan lade sig gøre. Fordi man som rådgiver sidder med måske 35 sager, så man har ikke mulighed for at håndtere søskende og forældre." (Kerneteammedlem)

"Ikke uden midler. Min chef ville spørge, hvor skal timerne komme fra? Timerne er dedikeret til bestemte indsatser." (Kerneteammedlem)

"Men det er for dyrt. I dette projekt har de haft 10 sager, hvor de har haft 35 sager ellers. Og så skal der ske en kompensation." (Faglig leder)

Ressourcemangel er en barriere for at forankre samarbejdsmodellen efter initiativets ophør på tværs af kommuner. Derudover peger de enkelte kommuner på lokale barrierer. En stor kommune beskriver silostrukturen som en stor hindring for at samarbejde på tværs af forvaltninger og efterlyser, at samarbejde med sagsbehandlere i andre forvaltninger gøres til en del af arbejdsbeskrivelsen.

En anden kommune beskriver personaleafgang i kerneteamet – og dermed et kompetencetab – som en barriere for at føre initiativets metoder videre (herunder metoder til udredning samt LØFT). Dette kalder på en opmærksomhed om at brede viden og kompetencer ud i organisationen i løbet af indsatsperioden, eksempelvis gennem kollega-til-kollega læring, så det ikke blot er faste medlemmer af kerneteamet, der kan anvende metoderne.

Endelig opleves det som en generel barriere for tværfagligt samarbejde om komplekse sager, at der ikke er en lovgivningsmæssig forpligtelse til at samarbejde på tværs af myndighedsområder, og dermed gøre op med silotænkningen. Lovændringen af bl.a. LAB-loven og Serviceloven fra 2018 skaber mulighed for men ikke pligt til at udarbejde en samlet handlingsplan på tværs af forvaltninger. En ny hovedlov om rammerne for en helhedsorienteret indsats for borgere med komplekse problemer, som forventeligt træder i kraft i løbet af 2022, vil forpligte kommunerne til at tilbyde familier med komplekse problemer en helhedsorienteret plan, som tager familiens samlede situation i betragtning¹².

"Det [tværfaglige samarbejde om handlingsplanen] er altid strandet på, at det er frivilligt for sagsbehandlerne at melde sager ind. Her har de været tvunget til det. Medmindre der er en lovgivning, vil det ikke ske. Begge forvaltninger har det lettere med at lave sagsbehandling, hvis de ikke skal tage stilling til det, der er i gang i den anden forvaltning. Fx at sætte et praktikforløb i gang uden at vide, hvad der foregår med borgerens børn." (Faglig leder)

¹² Aftale mellem regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Alternativet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti om rammerne for en helhedsorienteret indsats for borgere med komplekse problemer (2018)

4. FAMILIERNES UDVIKLING Gennem INITIATIVET (BAGGRUNDS- OG PROGRESSIONSDATA)

Dette kapitel præsenterer data på de familier, der har deltaget i initiativet, samt den udvikling, de har oplevet i initiativperioden. Det vises med data fra børn/unge og deres forældre, som er indsamlet gennem initiativets baggrunds- og progressionsmålinger¹³ samt gennem perspektiver fra de afsluttende interviews med projekt-/faglige ledere og kerneteams i de fire deltagende kommuner.

Centrale fund om familiernes udvikling gennem initiativet (pba. progressionsdata)

Kapitlets fund er baseret på data fra baggrunds- og progressionsmålinger blandt de deltagende børn/unge og forældre, samt interviews med involverede kommunale fagprofessionelle. Disse resultater er baseret på svar fra 51 børn/unge og 53 forældre, der har udfyldt mindst to progressionsmålinger (af hhv. 79 børn/unge og 90 forældre, som udfyldte baggrundsmålinger).

Trivsel blandt børn/unge under 18 år er øget gennem indsatsperioden, især blandt dem, der har udfyldt tre målinger. Det peger på, at deltagelse i indsatsen fremmer børn/unges trivsel, og at øgningen er kontinuerlig. Der ses også overordnet forbedring i trivsel blandt unge over 18 år, som har deltaget i initiativet, dog er der et tilbagefald gennem anden og tredje måling (dog kun blandt få).

Andelen af børn/unge, som 'ikke er i gang med **uddannelse**', er faldet under initiativperioden. Samtidig er der flere, hvis uddannelsesstatus registreres som 'ved ikke' og 'andet'.

Der er sket en stigning i andelen af de deltagende unge, der har **fritidsjob**, under initiativperioden. Det står uklart, om der er sket en stigning i antallet af børn/unge, der deltager i **fritidsaktiviteter**. Men blandt dem, der går til fritidsaktiviteter, deltager de oftere i disse aktiviteter end ved begyndelsen af deres deltagelse i initiativet.

I forhold til **kriminalitet og risikorelateret** adfærd viser progressionsmålingerne et klart fald i andelen af de deltagende unge, der har en 'omgangskreds med kriminel adfærd', og et lidt mindre men stadig konsekvent fald i andelen, som viser 'voldelig eller kriminel adfærd'. Der er dog ingen klar forandring ift. misbrug af fx alkohol eller stoffer.

Blandt de deltagende **forældre** kan der ikke ses en klar udvikling i **stress ifm. forældrerollen** i initiativperioden. Der ses dermed en negativ udvikling i **forældrenes deltagelse i børnenes fritids- og skoleliv** i initiativperioden, men det kan delvist forklares ved, at børnene er blevet ældre, samt at Covid-19-pandemien kan have påvirket mulighederne for deltagelse negativt. Endelig er der ingen indikation fra progressionsmålinger på en forbedring i beskæftigelse blandt de deltagende forældre.

Spurgt om initiativets betydningsfulde elementer for børn/unge og deres familier udtrykker kommunernes kerneteammedlemmer, at det er vigtigt, at der er **én indgang** til kommunen, som omfatter hele familien. Tæt relateret med det er, at samarbejdet mellem familier og kommunen funderes i en **tæt relation**, hvilket er med til at opbygge **tillid** hos familierne. Det er med til at opbygge tillid hos familierne til kommunen og dermed også positive resultater for dem. Det betyder dog, at tilgangen er ofte personbåren og dermed sårbar over for fx personaleskift. Kommunerne understreger dertil, at metoden kræver, at de fagprofessionelle i kerneteamet har **den nødvendige tid** til et løbende samarbejde med familierne, hvilket gør den ressourcekrævende ift. andre tilgange. Endelig er det både vigtigt for familierne og tilfredsstillende for de fagprofessionelle, at tilgangen gør det muligt at **agere hurtigt** og sætte flere tiltag i gang hvor nødvendigt, sammenlignet med andre tilgange.

Initiativet har som tilsigtet slutresultat, at børn/unge skal trives socialt og mentalt, deltage og trives fagligt i skole eller uddannelse, deltage i fritidsaktiviteter og/eller have fritidsjob eller være i

¹³ I progressionsmålingerne er udviklingen på slutresultaternes mål undersøgt på borgerniveau. Dvs. at børn/unge og forældre hver især har udfyldt progressionsmålinger på udvalgte parametre for at undersøge deres udvikling på disse i løbet af initiativet.

beskæftigelse, og undgå at deltage i kriminalitet eller risikabel adfærd. For forældrene er der mål om at besidde de nødvendige forældrekompetencer og at være i/på vej til uddannelse eller beskæftigelse.

Om initiativets baggrunds- og progressionsmålinger

Initiativets baggrunds- og progressionsmålinger er indsamlet gennem Rambøll Results, hvilket giver de fagprofessionelle i kommunerne direkte adgang til at registrere besvarelser for de borgere, de arbejder sammen med.

Tabel 4-1 nedenfor viser en opgørelse over, hvor mange baggrunds- og progressionsmålinger der er besvaret i de fire kommuner.

Tabel 4-1: Antal registrerede familier samt antal børn/unge og forældre, som har udfyldt målinger i systemet

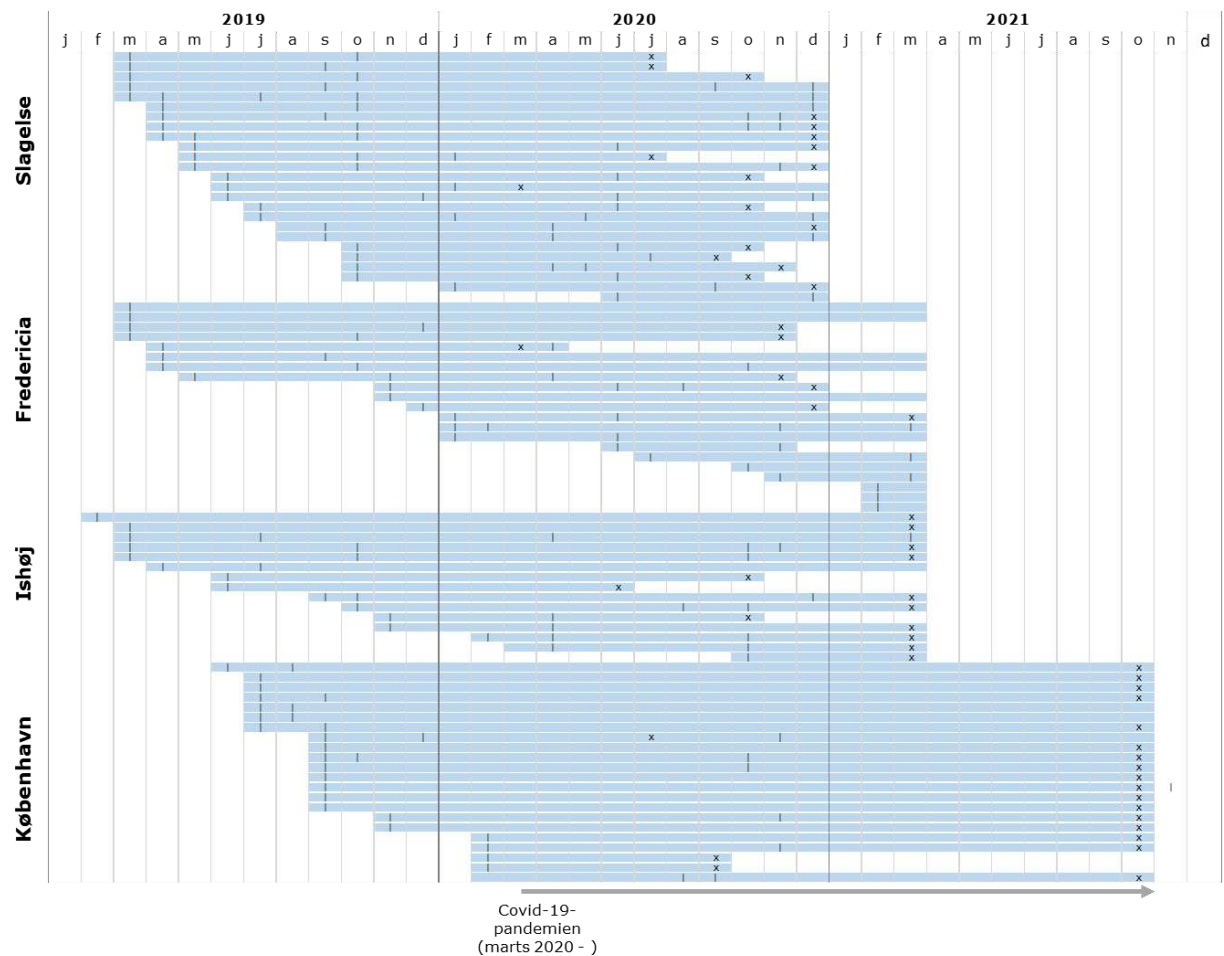
Børn/unge					Forældre				Familier
Baggrund	Udfyldt måling 1	Udfyldt måling 1 og 2	Udfyldt måling 1-3	Udfyldt måling 1-4	Baggrund	Udfyldt måling 1	Udfyldt måling 1 og 2	Udfyldt måling 1-3	Afsluttede
79	20	22	15	14	90	27	25	28	46

Note: I ovenstående indgår ét individ kun én gang i optællingen. Har en ung eksempelvis besvaret to progressionsmålinger, medregnes den unge kun under kolonnen 'Udfyldt måling 1 og 2'. På den måde viser optællingen, hvor mange individer der har udfyldt de forskellige progressionsmålinger. Forældre dækker over både mor og/eller far.

Som tabellen viser, er der registreret baggrundsdata for 79 børn/unge, mens 90 forældre har registreret baggrundsdata. 20 børn/unge og 27 forældre har kun udfyldt én progressionsmåling, 22 børn/unge og 25 forældre har udfyldt to progressionsmålinger, 15 børn/unge og 28 forældre har udfyldt tre progressionsmålinger og 14 børn/unge har udfyldt fire eller flere progressionsmålinger. Dermed er der 51 børn/unge (og 53 forældre), der både har udfyldt en baggrundsmåling og mindst to progressionsmålinger, og dermed er med i resultaterne vist i dette kapitel.

Figur 4-1 nedenfor viser forløbet for de deltagende børn/unge, som der er registreret med hhv. baggrunds-, progressions- og afslutningsmålinger i de fire kommuner. Som figuren viser blev børn/unge optaget i initiativet over den første halvdel af initiativperioden, og registrering af målingsdata varierede ikke kun i antal af målinger, men også ift. tidsinterval mellem dem.

Figur 4-1: Forløbstid og målinger blandt de deltagende børn/unge.

| Baggrundsmåling/progressionsmåling.
x Afsluttende måling.

Note: For de fleste børn/unge blev baggrundsmålingen og den første progressionsmåling registreret i den samme måned (og derved kun markeret ved et enkelt '|'). Der blev ikke udfyldt en afsluttende måling for alle børn/unge. Hvor der ikke er udfyldt en afsluttende måling, antages det, at forløbsperioden afsluttede med kommunens projektafslutning (12/2020 for Slagelse, 3/2021 for Fredericia og Ishøj, 10/2021 for København).

I gennemsnit var intervallet mellem første og anden progressionsmåling samt mellem anden og tredje progressionsmåling 6,7 måneder, mens det gennemsnitlige interval mellem tredje og fjerde progressionsmåling var 10,9 måneder. Den gennemsnitlige forløbstid blandt børn og unge var ca. 1,5 år (målt fra baggrundsmåling til afslutningsmåling eller kommunens afslutning i initiativet).

Der er formodentlig to væsentlige (og interagerende) grunde til, at progressionsmåling ikke er foretaget regelmæssigt for den del af deltagerne. For det første kan det generelt opleves som tungt at bede familierne om at være med til at registrere svar til målinger, når familierne allerede er belastede (som påpeges i citatet til højre¹⁴). For det andet har Covid-19-pandemien stået på siden marts 2020 (også vist i figuren) og har medført nedlukninger og anbefalinger om social afstand, hvilket har udfordret

“Når man sætter et tværfagligt perspektiv i gang, skal der ikke lægges flere lag af evaluering ind også. Vi udsætter familierne for meget dokumentation. Det er projektets behov, ikke deres. Man skal tænke over det pres, man lægger på dem med hvert ekstra skema.” (Kerneteammedlem)

¹⁴ Citatet er også inkluderet i midtvejsevalueringen.

kerneteamenes muligheder for samarbejde med familierne. Dermed kan man sige, at Covid-19-pandemien har gjort målingsopgaven ifm. initiativet endnu mere udfordrende.

Nedenfor præsenteres der baggrundskarakteristika for de deltagende børn/unge og forældre, samt data fra progressionsmålinger, der viser forandring på en række nøglevariabler gennem initiativperioden. For at lære så meget som muligt fra de foretagne målinger og samtidig sikre valide sammenligninger mellem målinger præsenteres der typisk data, der sammenligner niveauer fra 1. og 2. progressionsmåling (inkl. alle personer, der har udfyldt to eller flere målinger), samt data, der sammenligner niveauer fra 1., 2. og 3. progressionsmåling (inkl. alle, der har udfyldt tre eller flere målinger).¹⁵ I de følgende analyser af børn/unge og forældre medtages dermed i den ene analyse alle, der har udfyldt minimum to progressionsmålinger (51 børn/unge og 53 forældre), og i den anden analyse alle, der har udfyldt minimum tre progressionsmålinger (29 børn/unge og 28 forældre).

4.1 Målgruppen

Initiativet er designet med hensyn til en målgruppe, der omfatter socialt udsatte børn/unge, primært med anden etnisk baggrund end dansk, som er i risiko for at blive rekrutteret til bandekriminalitet, samt deres familier (dvs. forældre og søskende). Boksen til højre viser initiativets inklusionskriterier.¹⁶

Inklusionskriterier for målgruppen

- Mellem 6 og 22 år
- Bosat i et socialt udsat boligområde
- Primært anden etnisk baggrund end dansk
- Indikatorer på risikoadfærd ift. bandekriminalitet (se fodnote)
- Er i familie med én eller flere bandemedlemmer.

Kilde: En introduktion til initiativet 'Forebyggelse af rekruttering af børn/unge til bandekriminalitet'.

61 familier er oprettet mens 46 familier har deltaget i og afsluttet initiativet på tværs af de fire kommuner. I de 46 familier er der udfyldt baggrundsmåling for i alt 79 børn/unge (se Tabel 4-1), hvilket er en forøgelse af 10 børn/unge siden midtvejsevalueringen.

Figur 4-2 nedenfor viser, at hovedparten (79,7 pct.) af børnene/de unge er drenge, børn/unge mellem 15-17 år (53,2 pct.), bor hos mor eller begge forældre, har søskende og bor med søskende og har ingen afsluttet uddannelse. 41,8 pct. af de unge har tidligere været sigtet og/eller er sigtet for kriminalitet og/eller idømt forbedringsforløb eller straksreaktion. Dvs. at nogle af de unge er visiteret fra Ungdomskriminalitetsnævnet (UKN) og tvinges til at indgå i initiativet, i modsætning til de andre familier, der deltager frivilligt. 10,1 pct. af de unge havde en psykiatrisk diagnose ved registreringstidspunktet og 11,3 pct. havde et fritidsjob.

¹⁵ Det betyder, at analyser af 1. og 2. måling baseres på data fra flere individer, mens analyser af 1.-3. måling baseres på data fra færre individer men med flere nedslag. Det indebærer også, at alle individer, hvis data inkluderes i analyser af 1.-3. måling, også inkluderes i analyser af 1. og 2. måling. Antallet af individer, som er medtaget i de enkelte analyser, kan variere afhængigt af, hvor mange har udfyldt den enkelte måling. Desuden er der ni unge, der mellem progressionsmålinger er fyldt 18 år og dermed er skiftet fra at udfylde Kidscreen til at udfylde WHO-5. Disse unge er kun medtaget i sammenligningen mellem målinger af hhv. Kidscreen/WHO-5, hvis de har udfyldt svar ift. den pågældende indeks ved mere en én måling.

¹⁶ Indikatorer på bandekriminalitet defineres af Bandetaskforcen som: "Barnet eller den unge skal være venner eller i familie med personer i eller omkring problemskabende ungegrupperinger eller bander, dvs. at barnet eller den unge skal være observeret sammen med venner eller i familie med personer i eller omkring problemskabende ungegrupperinger eller bander (en familie defineres bredt og rummer dermed også en nær onkel eller fætter, som kan være i bander)". Problemskabende ungegrupperinger defineres ud fra Det Kriminalpræventive Råds definition som "grupper af unge, som primært mødes på gaden, har en uroskabende adfærd og har en kriminel adfærd eller er kriminalitetstruede." (Kilde: Oplæg fra initiativet til kommunernes projektledere i januar 2019 samt Det Kriminalpræventive Råds: <https://dkr.dk/media/8287/problemskabende-ungdomsgrupper-i-danmark.pdf>).

Figur 4-2: Overblik over børn/unge i initiativet på en række parametre

BØRN OG UNGE		Alle kommuner (n=79)
BAGGRUNDSKARAKTERISTIKA		
	Køn	Pige 19,0 pct. Dreng 79,7 pct. Ikke angivet * 1,3 pct.
	Alder	6-11 år 6,3 pct. 12-14 år 27,8 pct. 15-17 år 53,2 pct. 18-22 år 11,4 pct.
	Bopæl	Bor primært hos mor 38,0 pct. Bor primært hos far 11,4 pct. Bor delvist hos mor og far * 3,8 pct. Bor sammen med begge forældre 29,1 pct. Bor hos andre familiemedlemmer * 2,5 pct. Er anbragt 7,6 pct. Udeboende * 3,8 pct. Står uden bolig * 2,5 pct. Andet * 1,3 pct.
	Søskende	Har en søskende 98,7 pct. Bor med søskende 83,5 pct.
	Senest afsluttede uddannelse	Ingen afsluttet uddannelse 70,9 pct. Folkeskole 26,6 pct. Gymnasial ungdomsuddannelse * 2,5 pct. Erhvervsuddannelse 0,0 pct. Kort videregående uddannelse 0,0 pct. Mellemlang videregående uddannelse 0,0 pct.
	Tidligere begået kriminalitet	Har tidligere været sigtet og/eller dømt for kriminalitet og/eller idømt forbedringsforløb eller straksreaktion 41,8 pct.
	Psykiatrisk diagnose	Har en psykiatrisk diagnose 10,1 pct.
	Fritidsjob	Har et fritidsjob 11,3 pct. (n=71)

Note: *tre eller færre borgere.

Kilde: Baggrundsmåling (med undtagelse af data om fritidsjob, som er målt gennem progressionsmålinger; derfor er 'n' mindre for variabelen 'Fritidsjob' end for de andre i tabellen).

I Figur 4-3 ses et overblik over forældrene i initiativet på en række parametre. Figuren viser, at der er lidt flere mødre end fædre involveret i initiativet, og at 46,7 pct. af forældrene er gift eller separeret (mod 26,7 pct., der er fraskilt, 14,4 pct., der er i partnerskab eller samlevende og 12,2 pct., der er ugift). 34,5 pct. af forældrene har 7, 8 eller 9 år i folkeskole som den seneste afsluttede uddannelse, mens 15,6 pct. ingen uddannelse har, og 26,7 pct. har svaret 'ved ikke'.

Hovedparten af forældrene har flygtninge-/indvandrerbaggrund, modtager offentlige ydelser (37,5 pct. er dog i ordinær beskæftigelse) og har ét barn, der deltager i initiativet. Ydermere har 15,6 pct. af forældrene tidligere været sigtet og/eller dømt for at have begået kriminalitet, og 1,1 pct. har tidligere været registreret som medlem af en bande. 10 pct. af forældrene har et alkohol- eller stofmisbrug.

Figur 4-3: Overblik over forældre i initiativet på en række parametre

FORÆLDRE		Alle kommuner (n=90)
BAGGRUNDSKARAKTERISTIKA		
	Køn	Kvinde 54,4 pct. Mand 45,6 pct.
	Senest afsluttede uddannelse	Ingen uddannelse 15,6 pct. Folkeskole (7 års skolegang) 6,7 pct. Folkeskole (8 eller 9 års skolegang) 27,8 pct. Erhvervsuddannelse 7,8 pct. Gymnasial ungdomsuddannelse * 2,2 pct. Kort videregående uddannelse 4,4 pct. Mellemlang videregående uddannelse 8,9 pct. Ved ikke 26,7 pct.
	Civilstatus	Ugift 12,2 pct. Partnerskab/samlevende 14,4 pct. Gift/separeret 43,3 pct. Enke/enkemand * 2,2 pct. Fraskilt 26,7 pct.
	Antal børn i initiativet	0 børn** 7,8 pct. 1 barn 57,8 pct. 2 børn 25,6 pct. 3 børn 6,7 pct. 4 el. flere børn * 2,2 pct.
	Oprindelse	Flygtninge-/indvandrerbaggrund 67,8 pct. Efterkommer 7,8 pct. Dansk oprindelse 16,7 pct. Ved ikke 7,8 pct.
	Arbejdssituation	(n=80) Ordinær beskæftigelse 37,5 pct. Ordinær uddannelse * 3,8 pct. Selvforsørgende 6,3 pct. Modtager offentlig ydelse 52,5 pct.
	Tidligere begået kriminalitet og banderegistrering	Har tidligere været sigtet og/eller dømt for at have begået kriminalitet 15,6 pct. Har tidligere været registreret som medlem af en bande * 1,1 pct.
	Misbrug	Har et alkohol- eller stofmisbrug 10,0 pct.

Note: *Tre eller færre borgere. **Hvis forældre er oprettet i Rambøll Results under en familie, hvor der ikke er oprettet børn, da præsenteres de her som havende 0 børn i initiativet.

Kilde: Baggrundsmåling (med undtagelse af data om arbejdssituation, som er målt gennem progressionsmålinger; derfor er 'n' mindre for variabelen 'Arbejdssituation' end for de andre i tabellen).

Kommunerne oplevede generelt ikke ændringer i målgruppen i løbet af initiativets periode. Alle fire kommuner havde løbende optag af nye familier, dog i meget begrænset omfang i en af de fire kommuner. Kommunerne oplevede ikke betydningsfulde ændringer i målgruppens baggrundskarakteristika eller typer af problematikker.

Dog ændrede to af kommunerne fokus allerede tidligt i initiativet til at opspore børn/unge og deres familier med et mere forebyggende, end reagerende, fokus. Derved blev målgruppen udvidet til dem, med en bekymring om udvikling af risiko for kriminalitet eller bekymrende relationer, frem for en historik med eller risiko for bandekriminalitet specifikt (se også midtvejsevalueringen, som opsummerer overvejelser fra kerneteamene om udvikling af lokale inklusionskriterier for opsporing). En af de to kommuner foreslår, at det er mere givende at se på faktorer som skolefravær, søskendes kriminalitetshistorik og lignende faktorer (frem for egen kriminalitetshistorik), da disse parametre vil styrke muligheden for at identificere kriminalitetstruede unge, før de selv kommer i kontakt med bandemiljøet, og på den måde arbejde mere forebyggende.

"Før jeg kom med, da man lavede målgruppeafgrænsningen, så talte man om dem, der havde risiko for at komme ind i bander. Senere sagde vi, at der var unge, der ville komme ind i beskæftigelsesforvaltningen, som var kriminalitetstruede. Men dem fik vi ikke, og vi skiftede til at fokusere på kriminalitetstruede unge, og gennemsnittet var omkring 14 år. I starten blev vi enige om ... at der skulle være [tegn på] gentagende kriminalitet eller risici. Vi troede, det kunne være hardcore kriterier, men det blev mere på intuition, da nogle unge kan være meget i risiko pga. relationer til nogle personer." (Faglig leder)

To af projektlederne fremhæver samtidigt, at selv om de ikke oplevede en ændring under initiativet i de udfordringer, som betegner målgruppen, har de oplevet en kontrast mellem de udfordringer, som hhv. etnisk danske familier og familier med indvandrerbaggrund står med. Det begrundes hovedsageligt med, at det er nemmere at kommunikere med de etnisk danske forældre, samt (ifølge en af projektlederne) at nogle af forældrene, især mødre, med indvandrerbaggrund, mangler erfaring med at have haft et arbejde i Danmark.

"Vi har ikke set en udvikling ift. de familier, der er i målgruppen for projektet. Det eneste er, at midt i projektet fik vi den første etnisk dansk familie ind. Den læring er, at det var piece of cake at arbejde med denne familie – det var sprog- og forståelsesmæssigt nemmere ift. de andre. Ellers har vi haft ret tunge familier. Men det kan betyde, at succesraten kan være påvirket af det." (Faglig leder)

Desuden oplevede nogle kerneteams, at øget kendskab til kerneteamet og deres måde at arbejde på gjorde, at nogle familier i målgruppen, som ikke ville deltage i begyndelsen af projektet, takkede 'ja' til deltagelse senere. Det kan indikere, at den øgede tillid til kommunen, som er observeret blandt nogle af de deltagende familier (se både midtvejsevalueringen og nedenfor i dette kapitel), også kan være opstået blandt familier i den bredere målgruppe, som opnår kendskab til et tværfagligt kommunalt team, der arbejder i deres lokale område.

"Der var ikke så meget udvikling ift., hvem målgruppen var. Men der var nogle grupperinger af unge, hvor vi udvidede det til andre grupperinger. Vi kom bare mere rundt, fik mere fat. Vi fik også et bedre ry – til sidst var der borgere, der havde sagt nej til at være med, som ville have os." (Kerneteammedlem)

Én af de fire interviewede projektledere noterer desuden, at de vil ønske, at de 'primære unge', de havde indskrevet i initiativet i kommunen, havde været yngre, da de vurderer, at en indsats er mere effektiv, når den bliver iværksat tidligere i et barn/en ungs liv, da den unge, ifølge projektlederen, er mere motiveret. Specifikt mener de at opsporing af unge i 15-17-års alderen leder til en mindre virksom indsats end opsporing af børn/unge i 10-14-års alderen. En af de interviewede kerneteammedlemmer reflekterer over, at det kan være svært at gøre en forskel for en teenager på fx 16 år, da de har oplevet mange år med forældre, som ikke har gode forældrekompetencer.

"Vi taler om, at de primære unge, som har været indskrevet, har været for gamle, da vi indskrev dem. Hvis vi skulle gøre det igen, skulle det være deres yngre søskende, så vi får dem ind, inden mindsettet er mere fast. 15-17 år er for sent, hvis vi skal gøre en forskel. Jeg tror, vi skal helt ned til 10 år og måske op til 14 år. For det er der, man har en motivation hos dem." (Projektleder)

"Måske får vi dem for sent. Forældrene skulle få redskaber, men de kommer hjem og så der er hash og børn, der er ude sent osv. Det er svært at have stor effekt med et gruppeforløb på otte gange for en 16-årig, som har haft forældre, der ikke har passet godt nok på dem, da de var mindre. Men det har været et fint supplement til det andet." (Kerneteammedlem)

4.2 Børn/unges udvikling gennem initiativet

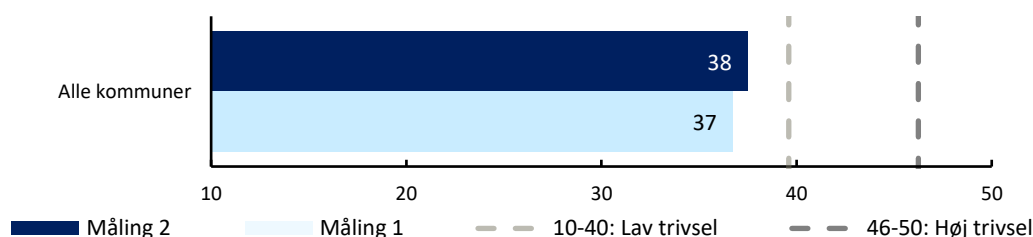
Børnene/de unge i initiativet er blevet målt på deres trivsel og stress, fritidsjob, fritidsaktiviteter, skole-/uddannelses tilknytning samt kriminalitet og misbrug. Disse parametre gennemgår vi i det følgende, suppleret af refleksioner fra kommunale projektledere/faglige ledere og kerneteammedlemmer hvor relevant.

Trivsel og stress

I Figur 4-4 og Figur 4-5 fremgår udviklingen i børnene/de unges trivsel i en samlet score ud fra en række spørgsmål, der er indikatorer for deres trivsel for børn med minimum hhv. to og tre målinger.

Som det fremgår af Figur 4-4, er børnene/de unges trivselscore lav (ift. internationale standarder for trivsel blandt børn/unge med samme redskab) både ved første og anden måling. Der er dog sket en lille stigning fra første til anden måling (1 skalapoint på en skala fra 0-50).

Figur 4-4: Kidscreen, samlet måling af udviklingen i børn/unges trivsel (to målinger)

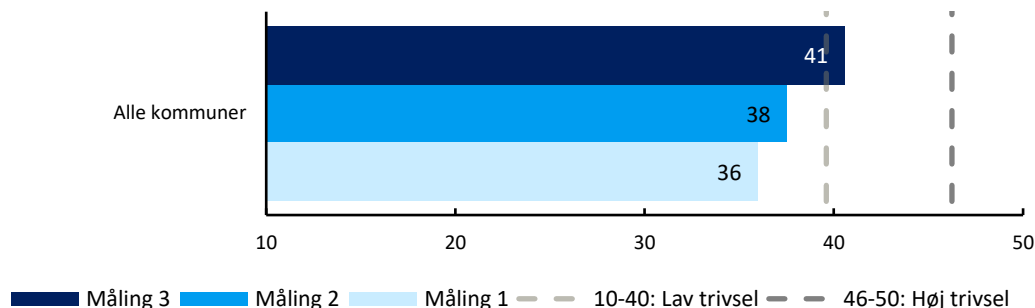
Note: n=38.

Kilde: Progressionsmålinger.

Betragter man de børn/unge, som har udfyldt mindst tre målinger, fremgår det af Figur 4-5, at børnene/de unges trivselscore i de første målinger er lav (ift. internationale standarder for trivsel blandt børn/unge med samme redskab), mens trivselscoren i børnene/de unges tredje måling

overstiger niveauet for lav trivsel. Der er dermed sket en stigning fra 36 til 41 (fem skalapoint på en skala fra 0-50) fra første til tredje måling.

Figur 4-5: Kidscreen, samlet måling af udviklingen i børn/unges trivsel (tre målinger)

Note: n=22.

Kilde: Progressionsmålinger.

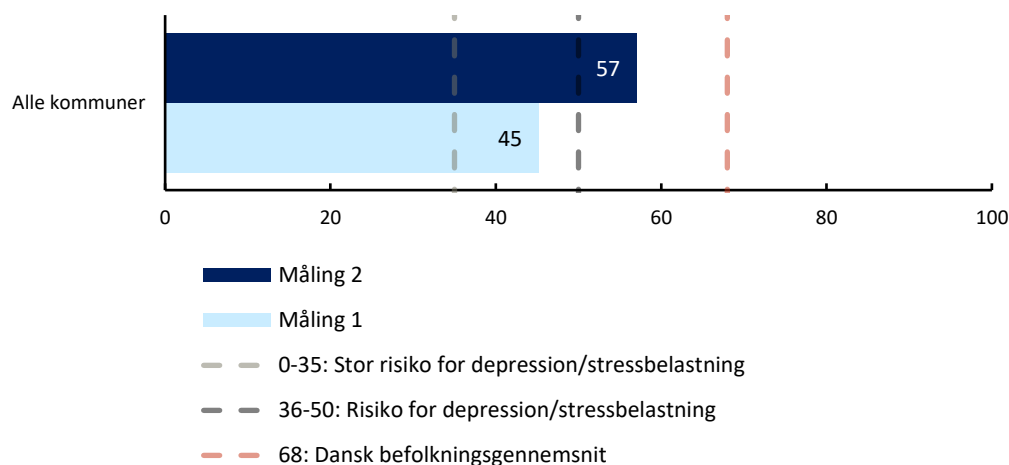
Besvarelserne på de enkelte spørgsmål, der udgør Kidscreen-scoren (se figur B-1 og B-2 i bilag B), viser heller ikke store ændringer på enkelte trivselsdimensioner for børn/unge med to målinger. Dog er der for børn med to målinger moderate stigninger ift. at klare sig godt i skolen, at have tid nok til sig selv og at være opmærksom. Dertil kommer, at børnene rapporterer sig som mindre ensomme end før (i gennemsnit). For børn/unge med tre målinger er der ligeledes moderate stigninger ift. at klare sig godt i skolen og have tid nok til sig selv, ligesom de ligeledes rapporterer sig som mindre ensomme end før.

Disse resultater ift. Kidscreen viser et positivt resultat for trivsel blandt børn/unge under 18 år gennem indsatsperioden, især blandt dem, der har udfyldt tre målinger. Det indikerer, at deltagelse i indsatsen fremmer børn/unges trivsel, og stigningen fra måling 1 til 2, og igen fra måling 2 til 3, viser en forbedring, der er kontinuerlig.

I tæt relation til trivsel hører stressniveau blandt unge voksne i projektet – målt med WHO-5-redskabet. Dog skal det noteres, at der kun er otte unge voksne, som har udfyldt to målinger, og fire unge voksne, der har udfyldt tre målinger, og som derfor er medtaget her.

Børnene/de unge med to målinger har i gennemsnit en stressrelateret score (hvor en større score indikerer et *lavere* stressniveau), der ligger under det danske befolkningsgennemsnit. Det gælder både ved første og anden måling (se Figur 4-6 samt figur B-3 i bilag B for afrapportering på komponenter i WHO-5-scoren). Der ses dog en positiv stigning fra første måling til anden måling på 12 skalapoint på en skala fra 0-100, hvor de unges gennemsnitlige score nu er på 57 og er derfor ikke længere i risiko for depression/stressbelastning.

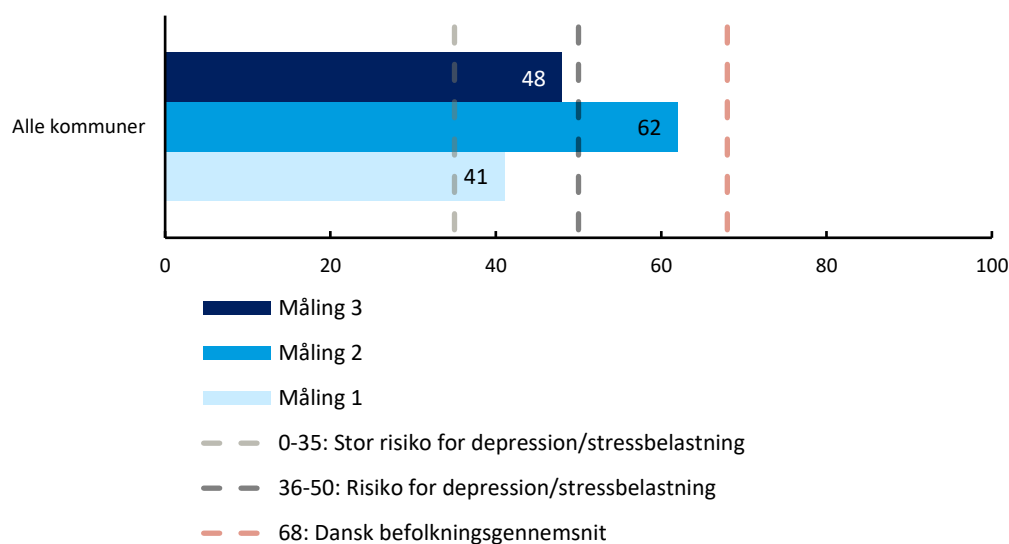
Figur 4-6: WHO-5, samlet måling for børn/unges stressniveau (to målinger)

Note: n=8; redskabet bruges kun blandt unge, der er over 18 år.
 Kilde: Progressionsmålinger.

For unge voksne med minimum tre målinger fremgår det af Figur 4-7 (se figur B-4 i bilag B for afrapportering på komponenter i WHO-5-scoren), at de unge oplever en betydelig stigning fra første til anden måling på 21 skalapoint på en skala fra 0-100 fra 41 til 62, hvor de unge ved anden måling ikke længere er i risiko for depression/stressbelastning. Fra anden til tredje måling oplever de unge derimod et fald i trivsel på 14 skalapoint til en score på 48 og er dermed igen i risiko for depression/stressbelastning. Det skal dog bemærkes, at de på trods heraf fortsat har oplevet en stigning fra første til tredje måling.

Figur 4-7: WHO-5, samlet måling for børn/unges stressniveau (tre målinger)

Note: n=4; redskabet bruges kun blandt unge, der er over 18 år.
 Kilde: Progressionsmålinger.

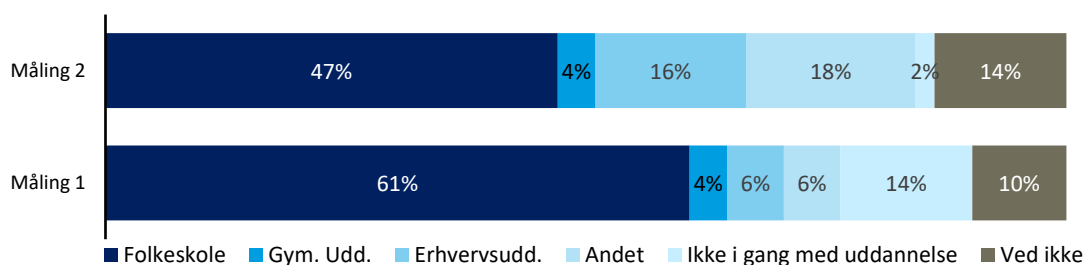
Disse resultater viser en overordnet forbedring i trivsel blandt unge over 18 år, som har deltaget i initiativet. Det står klart i sammenligningen af første og anden måling, men det lavere niveau, som er målt ved tredje måling, er svært at forklare. Det skal dog siges, at sammenligning af resultater fra tre målinger er kun baseret på fire personer.

Skole-/uddannelsestiknytning

I Figur 4-8 og Figur 4-9 fremgår børnene/de unges udvikling i deres skole-/beskæftigelsesstatus for børn/unge med hhv. to og tre målinger.

For børn/unge med to målinger er der færre ved anden måling, der ikke er i gang med uddannelse, sammenlignet med første måling, mens flere børn/unge ved anden måling er i gang med en erhvervsuddannelse. Ligeledes ses, at færre børn/unge er i gang med folkeskolen fra første til anden måling. Dette kan skyldes, at de er blevet ældre mellem målingerne og dermed er gået ud af folkeskolen, fx til en erhvervsuddannelse.

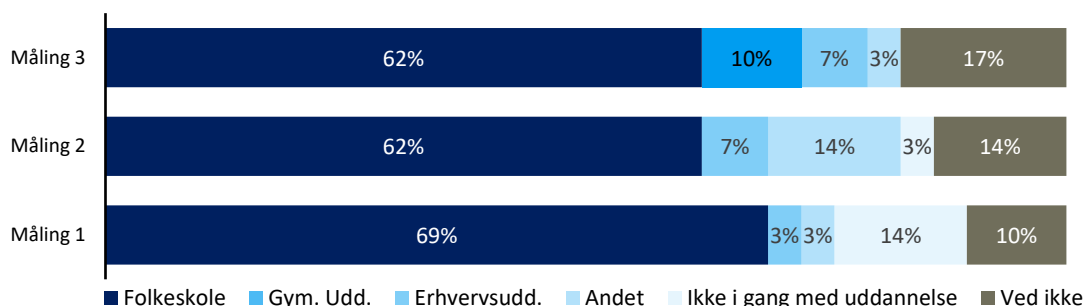
Figur 4-8: Aktuell uddannelse, som barn/ung er indskrevet på (to målinger)

Note: n=51. Spørgsmålsformulering: "Hvilken uddannelse er barnet/den unge aktuelt i gang med?".
Kilde: Progressionsmålinger.

For børn/unge med tre målinger er den største ændring fra første til tredje måling, at flere børn/unge ved tredje måling går på en gymnasial uddannelse, og færre, der ikke er i gang med en uddannelse. Særligt førstnævnte kan ligeledes skyldes, at de er blevet ældre mellem målingerne.

Figur 4-9: Aktuell uddannelse som barn/ung er indskrevet på (tre målinger)

Note: n=29. Spørgsmålsformulering: "Hvilken uddannelse er barnet/den unge aktuelt i gang med?".
Kilde: Progressionsmålinger.

Der er dermed sket en markant nedbringelse af andelen af børn/unge, som 'ikke er i gang med uddannelse' under initiativperioden – både mellem første og anden måling, og mellem første og tredje måling. Samtidig er der flere, hvis uddannelsesstatus registreres som 'ved ikke' og 'andet', og det er svært at sige, hvad det afspejler i virkeligheden.

Tre af de fire kommuner nævner nedbringelse af skolefravær som et mærkbart resultat af deres arbejde med familierne. De påpeger, at der er en del af de deltagende børn/unge, som tidligere har været i skoletilbud, der ikke passede til deres behov, så arbejdet under projektet havde fokus på at finde den rigtige løsning for dem, i dialog med skolen. Nogle nævner dog, at fremskridt med nogle af børnene/de unge blev forstyrret af Covid-19-pandemien, og at der ses tilbagefald hos nogle af dem.

"Vi har set de unge komme i aktivitet – skole, praktik, kombination – en del har [tidligere] været i skoletilbud, som har være dårlige, som ikke har passet til dem." (Kerneteammedlem)

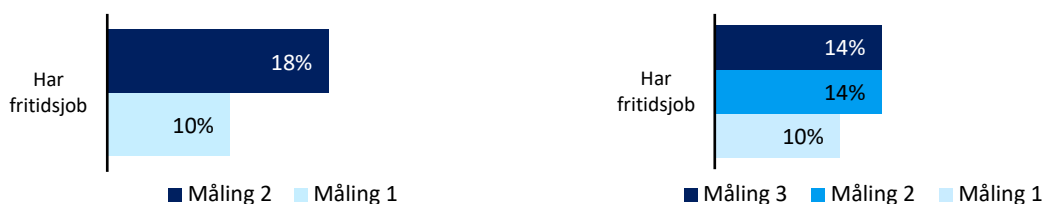
"Meget handler også om at finde de rigtige hylder til familier og unge – hvor de før har haft mistrivsel i skoletilbud – og de har kunnet mærke, at der er sket ændring ift. at skoleplacere børn." (Projektleder)

"Det er svært at sige, hvordan det går pga. corona. Vi har haft nogle, hvor det virkede fint at have hyppig opfølgning – men inden den anden nedlukning havde vi opnået stabil skolegang for nogle, som ikke havde det før – men hjemsendelsen under corona forstyrrede det." (Kerneteammedlem)

Fritidsjob

For unge over 13 år med to målinger har 16 pct. af de unge over 13 år ved anden måling et fritidsjob. Dette er en stigning fra første måling, hvor 10 pct. af de unge havde et fritidsjob. Desuden viser målingerne, at blandt de unge, der er i fritidsjob, varetager de fritidsjobbet oftere ved anden måling end ved første måling (yderligere data om fritidsjob i figur B-5 i bilag B). For unge med tre målinger har 14 pct. et fritidsjob ved tredje måling. Igen er dette en stigning fra 10 pct. i første måling.

Figur 4-10: Udviklingen i andelen af børn/unge med fritidsjob (to målinger og tre målinger)

Note: Børn med to målinger: n=51, børn med tre målinger: n=29. Viser procentandelen af alle børn/unge i initiativet, som har et fritidsjob ved hhv. første og anden måling og første, anden og tredje måling. Spørgsmålet er kun stillet til børn/unge over 13 år. Spørgsmålsformulering: "Har barnet/den unge et fritidsjob?".

Kilde: Progressionsmålinger.

Der er således sket en stigning i andelen af de deltagende unge, der har fritidsjob, under initiativperioden.

Fritidsaktiviteter

Figur 4-11 og Figur 4-12 viser udviklingen i børnene/de unges deltagelse i fritidsaktiviteter for børn/unge med hhv. to og tre målinger.

Udviklingen for børn/unge med to målinger viser, at færre angiver at dyrke fritidsaktiviteter "Aldrig" fra første til anden måling, mens der ligeledes er et fald i andelen af unge, der angiver, at de dyrker fritidsaktiviteter 3-4 gange om ugen. Derimod har flere angivet, at de dyrker fritidsaktiviteter hver dag eller 1-2 gange om ugen. Der er dermed ikke et entydigt billede af udviklingen i hyppigheden af deltagelse i fritidsaktiviteter for børn/unge med to målinger.

Figur 4-11: Børn/unges hyppighed i deltagelse i fritidsaktiviteter (to målinger)

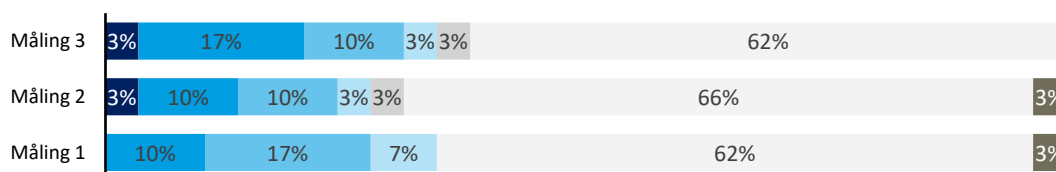
■ Hver dag ■ 3-4 gange om ugen ■ 1-2 gang om ugen ■ Et par gange om måneden ■ Sjældent ■ Aldrig ■ Ved ikke

Note: n=51. Spørgsmålsformulering: "Hvor ofte deltager barnet/den unge i organiserede fritidsaktiviteter i hverdagen (fx sport eller aktiviteter i en forening)?"

Kilde: Progressionsmålinger.

For børn/unge med tre målinger ses ligeledes et broget billede af udviklingen i hyppigheden af deltagelse i fritidsaktiviteter. Fra første til tredje måling har flere angivet, at de deltager i fritidsaktiviteter hver dag og 3-4 gange om ugen, mens færre angiver, at de deltager 1-2 gange om ugen.

Figur 4-12: Børn/unges hyppighed i deltagelse i fritidsaktiviteter (tre målinger)

■ Hver dag ■ 3-4 gange om ugen ■ 1-2 gang om ugen ■ Et par gange om måneden ■ Sjældent ■ Aldrig ■ Ved ikke

Note: n=29. Spørgsmålsformulering: "Hvor ofte deltager barnet/den unge i organiserede fritidsaktiviteter i hverdagen (fx sport eller aktiviteter i en forening)?"

Kilde: Progressionsmålinger.

Selv om disse resultater ikke peger på en klar stigning i antallet af børn/unge, der deltager i fritidsaktiviteter, står det klart, at de, der går til fritidsaktiviteter, gør det oftere end ved begyndelsen af deres deltagelse i initiativet.

Derudover viser progressionsmålingerne en negativ udvikling i hyppigheden af børnene/de unges ophold i SFO eller fritidsklub, både for børn/unge med to målinger og tre målinger (se Figur B-7 og Figur B-8 i bilag B). Udviklingen kan dog skyldes, at børnene/de unge bliver ældre i løbet af initiativet mellem målingerne. Dermed kan nogle være blevet for gamle til det fritidstilbud, de tidligere deltog i. Det er især relevant, da hovedparten af børnene/de unge er teenagere (27,8 pct. var 12-14 år, da de kom med i initiativet, mens 53,2 pct. var 15-17 år), som kan være blevet for gamle til nogle fritidstilbud siden første måling.

De kommunale kerneteams har observeret fremskridt blandt nogle af de deltagende unge ift. fritidsjob og fritidsaktiviteter, men de fremhæver også, at arbejdet med at få unge i fritidsjob og fritidsaktiviteter er i mange tilfælde blevet besværliggjort under Covid-19-pandemien.

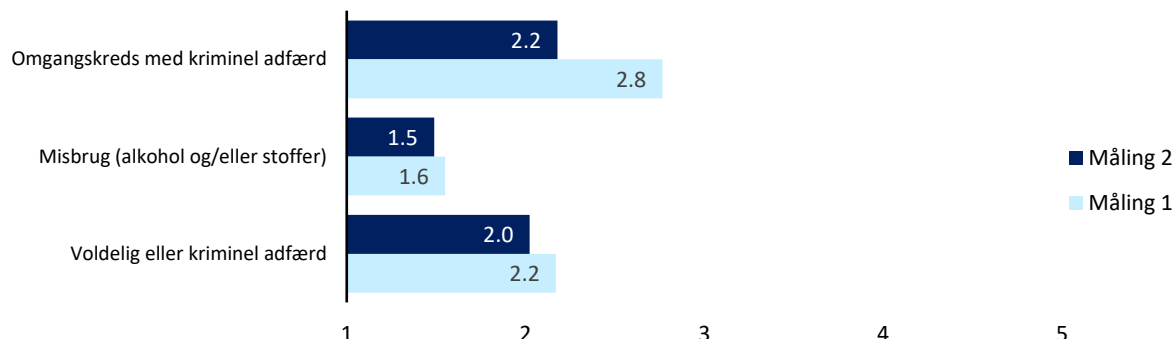
Kriminalitet og misbrug

De unge bliver også spurgt om deres kriminelle handlinger og misbrug gennem initiativet. I Figur 4-13 og Figur 4-14 fremgår børnene/de unges udvikling i kriminel adfærd og misbrug for børn/unge med hhv. to og tre målinger.

For begge grupper af børn/unge ses det, at de bevæger sig i den rigtige retning på trods af, at fremgangen dog ikke er stor. De har færre omgangskredse med kriminel adfærd, mindre misbrug og har selv mindre voldelig eller kriminel adfærd. Samtidig indikerer det gennemsnitlige svar om

misbrug et meget lavt niveau af misbrug blandt de deltagende børn/unge generelt. Yderligere progressionsdata om bestemte typer kriminalitet kan ses i Figur B-9 og Figur B-10 i bilaget.

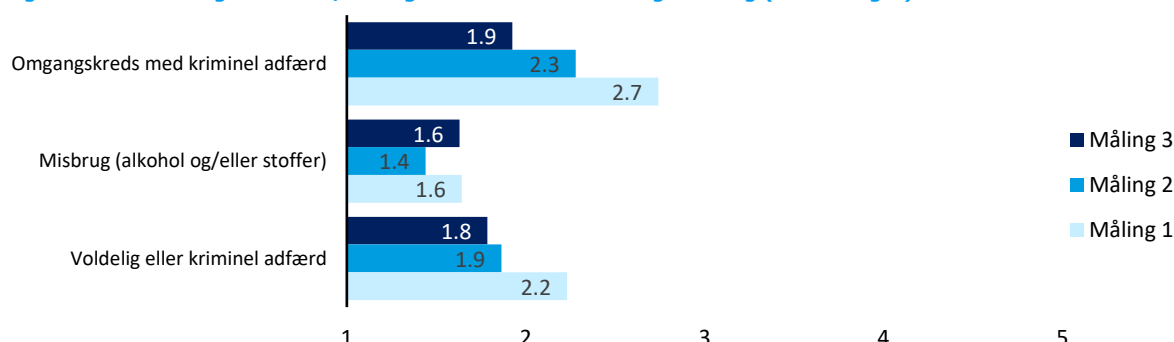
Figur 4-13: Udvikling i børnene/de unges kriminelle adfærd og misbrug (to målinger)

Note: n=51. En lav score er bedre, da 1 betyder, at den unge har det 'slet ikke' og 5 'i meget høj grad'. Spørgsmaalsformulering: "Har barnet/den unge en omgangskreds med en kriminel adfærd?", "Har barnet/den unge et misbrug (alkohol og/eller stoffer)?", "Har barnet/den unge voldelig eller kriminel adfærd?".
Kilde: Progressionsmålinger.

Samme udvikling ses for børn/unge med tre målinger, hvor de særligt har færre omgangskredse med kriminel adfærd og mindre voldelig eller kriminel adfærd. Ligeledes kan yderligere progressionsdata om bestemte typer kriminalitet kan ses i Figur B i bilaget.

Figur 4-14: Udvikling i børnene/de unges kriminelle adfærd og misbrug (tre målinger)

Note: n=29. En lav score er bedre, da 1 betyder, at den unge har det 'slet ikke' og 5 'i meget høj grad'. Spørgsmaalsformulering: "Har barnet/den unge en omgangskreds med en kriminel adfærd?", "Har barnet/den unge et misbrug (alkohol og/eller stoffer)?", "Har barnet/den unge voldelig eller kriminel adfærd?".
Kilde: Progressionsmålinger.

Disse resultater indikerer et klart fald i andelen af de deltagende unge, der har en 'omgangskreds med kriminel adfærd', og et lidt mindre fald i andelen, som viser 'voldelig eller kriminel adfærd'. Resultaterne er mindre klare ift. udvikling i andelen, som har et misbrug.

De interviewede kommunale projektledere/faglige ledere og kerneteammedlemmer siger, at det er svært for dem at vurdere fremskridt blandt de deltagende børn/unge ift. kriminalitet – dels fordi der ikke er gået lang tid, og dels fordi der ses både unge, som der ikke længere er bekymring om, og andre, som der stadig er bekymring om.

"I forhold til rekruttering til kriminalitet er det svært at sige efter to år. Vi har ikke haft at gøre med dem i organiserede miljøer – men det er unge, der kun har brugt tid på gaden og lavet hærværk – og vi har lavet et udgangspunkt for, at de kan lave noget andet. Og ofte har vi arbejdet med gruppen. I starten havde vi kontakt til politiet på ugentlig basis, og det har vi ikke nu." (Kerneteammedlem)

"Vi kan ikke se en forskel ift. kriminalitet eller bandemiljøer. Vi har ikke nogen bandemedlemmer. Vi har nogle, der hænger ud med nogle, der er bandemedlemmer, og som leger lidt med tanken. For nogle er vi mindre bekymret – som kom gennem UKN og nu er på rette spor – især nogle piger og nogle drenge, som er på vej til uddannelse nu. Og så en håndfuld, som vi er uændret bekymret for." (Kerneteammedlem)

"Vi har set familier, hvor bekymringen er taget af – fx hvor den primære unge er kommet et sted, hvor der ikke længere kommer underretninger om kriminalitet, og hvor skolegangen er stabil, og hvor der er sket en positiv udvikling der. Men det er gået meget forskelligt." (Kerneteammedlem)

4.3 Forældres udvikling gennem initiativet

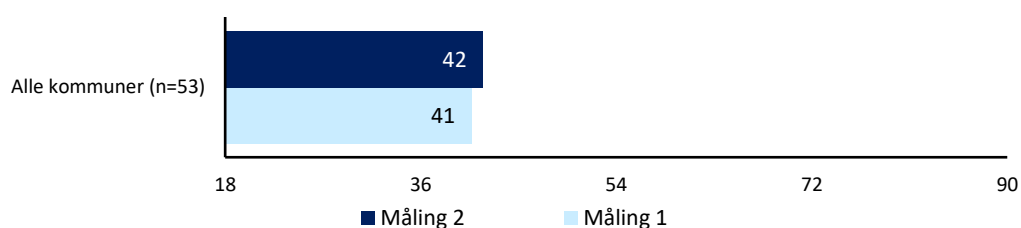
Forældrene i initiativet er blevet målt på deres oplevelse af forældreskabet og forsørgelsesstatus over tid. Disse data gennemgår vi i det følgende.

Forældrenes oplevelse af forældreskabet

Forældrene i initiativet har besvaret en række spørgsmål angående deres oplevelse af forældreskabet ud fra metoden PSS (Parental Stress Scale)¹⁷. Forældre har fået en samlet score for deres oplevelse af forældreskabet ud fra disse spørgsmål. I det følgende vises progressionen i forældrene PSS-score for forældre, der har udfyldt hhv. to og tre målinger.

Forældre med to målinger lå ved første måling i gennemsnit på 41 på en skala fra 18 til 90. Ved anden måling er forældrenes gennemsnitlige score steget til 42. Det vil sige, at forældrene har oplevet en lille og ikke væsentlig øgning i stress (se Figur B-11 og Figur B-12 i bilag B for visning af komponenter for PSS-scoren for forældre med to målinger).

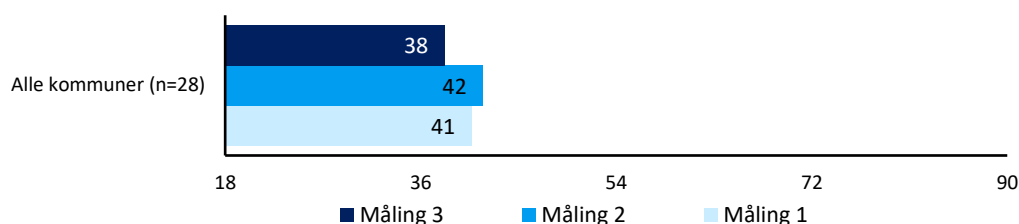
Figur 4-15: Udvikling i forældrenes oplevelse af forældreskabet på en samlet score – PSS (to målinger)

Kilde: Progressionsmålinger.

Forældre med tre målinger havde ved første måling ligeledes en gennemsnitlig score på 41, mens denne ved tredje måling var faldet til 38. Forældrene med tre målinger har dermed oplevet et mindre fald i stress fra første til tredje måling (se Figur B-13 og Figur B-14 i bilag B for visning af komponenter for PSS-scoren for forældre med tre målinger).

¹⁷ Parental stress scale er et redskab, der måler forældrenes stress ved forældreskabet. Redskabet består af 18 items som alle måler på en fempointsskala. Den samlede score angiver forældrens stress ved forældreskabet på samlet skala fra 18-90. Jo højere score, jo mere stress oplever forælderen i forældreskabet. Der findes ikke normværdier for måleredskabet til sammenligning i en dansk kontekst. Se <https://vidensportal.dk/dokumentation/udsatte-born-og-unge/Parental-Stress-Scale%20>.

Figur 4-16: Udvikling i forældrenes oplevelse af forældreskabet på en samlet score – PSS (tre målinger)

Kilde: Progressionsmålinger.

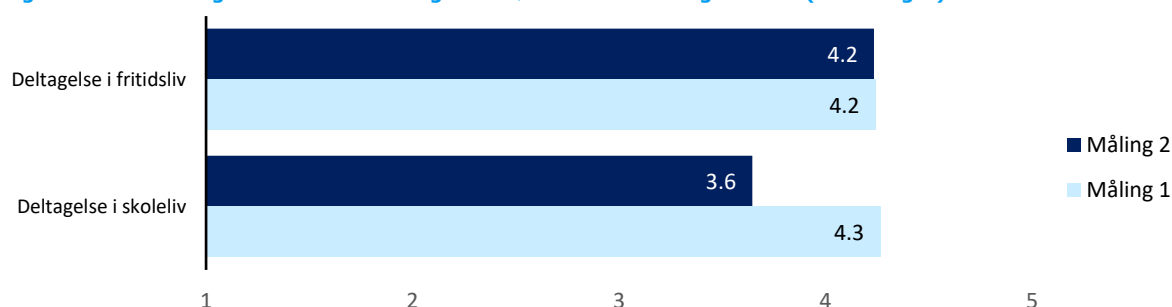
Dermed kan der ikke ses en klar udvikling i forældrenes stress ifm. forældrerollen i initiativperioden. Det skal dog noteres, at der (som nævnt i midtvejsevalueringen) er en risiko for, at resultaterne kan påvirkes negativt af, at nogle forældre kan føle større frihed til at svare ærligt, efter de har samarbejdet med kommunens kerne team over noget tid (og formodentligt opbygget tillid til dem).

Kommunerne har ikke mange supplerende refleksioner om forældrekompetencer udover det, de rapporterede ifm. midtvejsevalueringen. Der er nogle, som fortæller om positive resultater hos nogle af forældrene, der har fået dannet bedre relationer til deres børn. Enkelte noterer dog også, at forbedring af forældrekompetencer kan have begrænset effekt for unge, der allerede er tæt på at blive voksne.

"Vi har hjemgivet to unge og har ikke måttet anbringe nogle. Vi har kun to gange i løbet af de år skullet lave en mere intensiv skoleindsats, fordi skolerne har vist, at vi laver arbejdet med familierne og børnene uden for det, de laver. Og så har vi tredoblet børn/unge i klub." (Faglig leder)

"Vi havde en familie, hvor skolevægring var en stor bekymring – et barn, som nu er 12 år, som ikke kom i skole i starten. Vi havde fokus på, hvornår det gik godt, og fik en familiebehandler på, som snakkede med mor og far. Faren har aktiveret forældreressourcer, da moren fik udfordringer, og udviklede en relation til sin søn. Det gik fra 70 pct. fravær til en kæmpe succes... i skole tre dage om ugen med en plan for optrapning. Og familien er nu med i et tilbud i en idrætsforening. Vi har været hele vejen rundt, endda med en krise undervejs." (Kerneteammedlem)

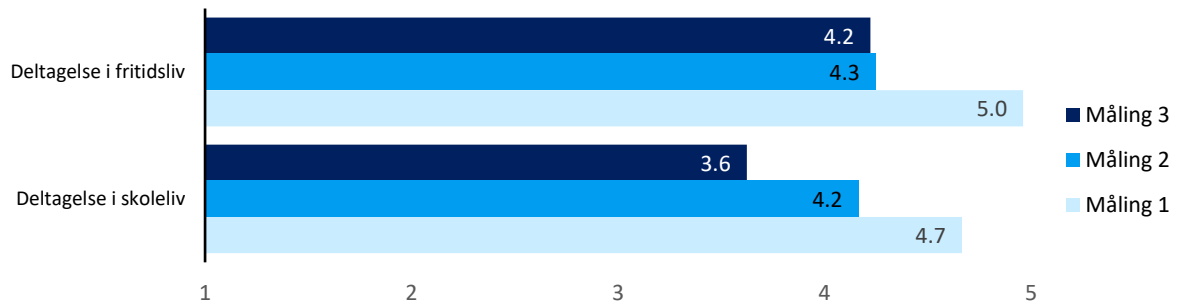
Forældrenes deltagelse i deres børns liv kan også relatere sig til deres oplevelse af forældreskabet. Af Figur 4-17 ses udviklingen i forældrenes deltagelse i børnenes fritids- og skoleliv for forældre, der har udfyldt to målinger. Her ses det, at forældrene gennemsnitligt ligger i den høje ende, når det kommer til deltagelse i deres børns fritidsliv og skoleliv (4,2 og 3,6 på skala fra 1 til 5). Der er dog sket et lille fald i forældrenes deltagelse i børnenes skoleliv, mens der ikke har været en udvikling i forældrenes deltagelse i børnenes fritidsliv.

Figur 4-17: Udvikling i forældrenes deltagelse i børnenes fritids- og skoleliv (to målinger)

Note: n=53. Spørgsmålsformulering: "Hvor ofte deltager forælderen i barnets/den unges fritidsliv (fx tager med barnet/den unge til svømning eller arrangementer i fritidsklubben)?" ; "Hvor ofte deltager forælderen i barnets/den unges skoleliv (fx hjælper med lektier eller deltager til forældremøder på skolen)?"
 Kilde: Progressionsmålinger.

For forældre med tre målinger ses ligeledes, at forældrene generelt ligger højt, når det kommer til deltagelse i børnenes fritids- og skoleliv (4,2 og 3,6). Dette fremgår af Figur 4-18. På trods heraf er der dog sket et fald fra første til tredje måling i både forældrenes deltagelse i børnenes fritidsliv og skoleliv, hvor forældrene i højere grad deltog ved første måling.

Figur 4-18: Udvikling i forældrenes deltagelse i børnenes fritids- og skoleliv (tre målinger)

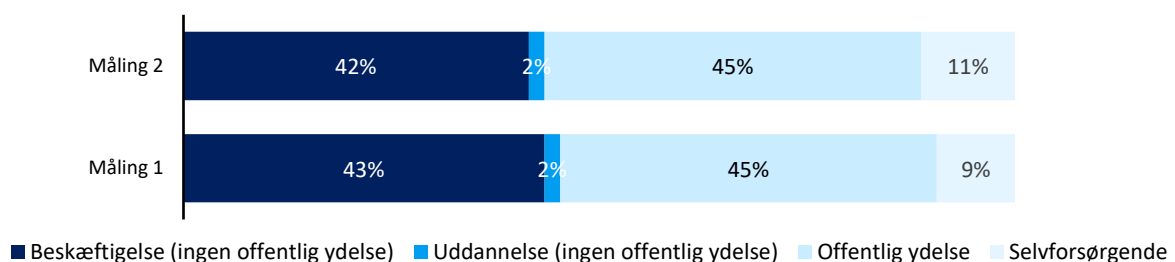
Note: n=28. Spørgsmålsformulering: "Hvor ofte deltager forælderen i barnets/den unges fritidsliv (fx tager med barnet/den unge til svømning eller arrangementer i fritidsklubben)?" ; "Hvor ofte deltager forælderen i barnets/den unges skoleliv (fx hjælper med lektier eller deltager til forældremøder på skolen)?"
 Kilde: Progressionsmålinger.

Der ses dermed en negativ udvikling i forældrenes deltagelse i børnenes fritidsliv i initiativperioden, men det kan delvist forklares ved, at børnene er blevet ældre (og derved har mindre brug for at forældrene fx følger med til nogle fritids- og skoleaktiviteter), samt at Covid-19-pandemien kan have påvirket mulighederne for deltagelse negativt og dermed kan have været med til at forklare det observerede fald.

Beskæftigelse/forsørgelse

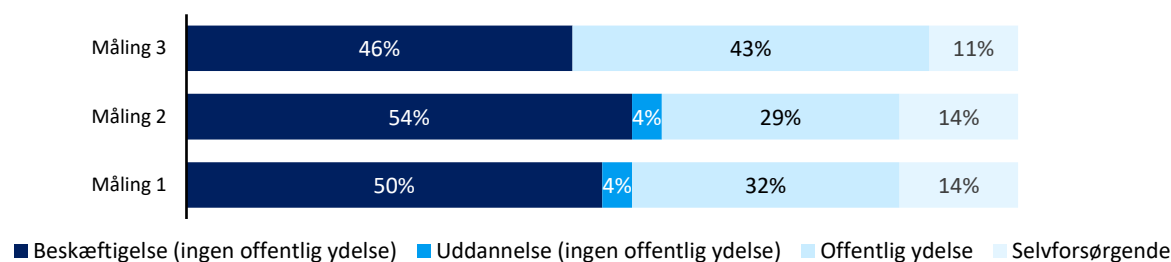
Af Figur 4-19 fremgår det, at forsørgelsesstatussen for forældrene med to målinger er så godt som uændret fra første måling til anden måling. Knap halvdelen af forældrene modtager offentlig ydelse.

Figur 4-19: Udvikling i forældrenes forsørgelsesstatus (to målinger)

Note: n=58. Spørgsmålsformulering: "Hvad er forælderens arbejdssituation?". Jf. spørgsmålsformulering er det ikke muligt at differentiere mellem ydelsestyper.
 Kilde: Progressionsmålinger.

For forældre med tre målinger har forsørgelsesstatussen ligeledes stort set ikke ændret sig fra første til tredje måling. Dette fremgår af Figur 4-20. Her er næsten halvdelen af forældrene i beskæftigelse, mens der dog er sket en øgning i andelen, der modtager offentlig ydelse fra første til tredje måling.

Figur 4-20: Udvikling i forældrenes forsørgelsesstatus (tre målinger)

Note: n=28. Spørgsmålsformulering: "Hvad er forælderens arbejdssituation?". Jf. spørgsmålsformulering er det ikke muligt at differentiere mellem ydelsestyper.
Kilde: Progressionsmålinger.

Dermed er der ingen indikation fra progressionsmålinger på en forbedring i beskæftigelse blandt de deltagende forældre.

Interviewet personale fra to af de fire kommuner udtrykker, at de har set fremskridt ift. forældres beskæftigelse. Der fortæller en af de interviewede faglige ledere, hvorfor det har været et vigtigt fokusområde for hele familien at fremme forældrenes deltagelse i arbejdslivet – da særligt mange af mødrene har manglet at have en anden identitet end 'forælder'. Dermed kan udvikling af en 'arbejdsidentitet' være vigtig for forældrenes, og dermed også børn/unges, trivsel, da sådan en arbejdsidentitet kan agere som et 'stativ' for familiens liv.

"Vi har bl.a. fået fem forældre af 20 i ordinær beskæftigelse – og det er over det, man forventer af denne tunge målgruppe. Det er de primære resultater, vi har set." (Projektleder)

"Langt de fleste familier har været dårlige til dansk, har været langt fra arbejdsmarkedet, har aldrig reelt haft et arbejde) og ikke haft en arbejdsidentitet, har mange børn og har haft en struktur, hvor manden gik på arbejde og kvinden gik hjemme og er derefter blevet skilt. De har kun den rolle, at de er mødre til kriminalitetstruede børn. De er kun forældre men er ikke lykkedes særligt godt med det, og deres liv føles meningsløst. Så det handler om at give dem en ny identitet med at skaffe dem et arbejde." (Faglig leder)

4.4 Perspektiver på virksomme faktorer i initiativet for familiernes udvikling

De interviewede projekt-/faglige ledere og kerneteammedlemmer fremhæver flere aspekter ved initiativet, som har gjort en væsentlig forskel for de deltagende børn/unge og deres forældre, og påpeger også hvad de ser som de vigtigste læringspunkter fra initiativet. Disse punkter er også fremhævet ved midtvejsevalueringen, men er så centrale, at de også rapporteres her i den afsluttende evaluering.

For det første fremhæves det, at initiativets tilgang omfatter, at der er **én indgang til kommunen** for de deltagende familier. Ifølge de interviewede kerneteammedlemmer giver det mening for både borgere og medarbejdere, at indgangen til kommunen er simpel og tryk. Dermed følger, at det er betydningsfuldt for familierne, at den ene indgang til kommunen **omfatter hele familien**.

Tæt relateret med det er, at samarbejdet mellem familier og kommunen funderes i en **tæt relation**. Det er med til at opbygge tillid hos familierne til kommunen, og dermed også positive resultater for familierne. Samtidig noterer nogle af de interviewede projektledere og kerneteammedlemmer, at netop væsentligheden af den tætte relation kan betyde, at denne tilgang til samarbejde med familier

er forholdsvis personbåren. Dermed kan det gøre familiesamarbejdet sårbart over for fx personaleudskiftning.

"Det er vigtigt, at der er én indgang til kommunen. Det at der koordineres, også i samarbejde med andre instanser, giver mening for både borgere og for medarbejdere." (Kerneteammedlem)

"Det med at arbejde med hele familien [har været vigtigt] – det har været fint at have mulighed for, og det er der ikke altid i en travl hverdag. Fx at tage til en ekstra samtale med mor eller en aftale med lægen." (Projektleder)

"[Det vigtigste er] muligheden for at være tættere på borgerne. Vi har haft 15 familier inde i to år. Den tværfaglige indsats, som gør os mere tilgængelige, og gør det, vi laver, mere tværfagligt, [er også vigtig]." (Kerneteammedlem)

"[Det har været vigtigt] at kunne kombinere indsatsen mellem Service- og LAB-loven. Og at have én indgang, som giver mening for borgeren. At vi havde øje for det hele." (Kerneteammedlem)

"Når vi bliver ringet op, når de har meget bøvl i familien – vi føler, at flere i familien har brugt os som nogle, de kunne regne med. Det er en udvikling. At nogle i familien ringede til os – og det var lige meget for nogle af dem, hvem de fik fat i, da de havde tillid til os." (Kerneteammedlem)

"Det, der er lykkedes er, at de åbner døren, når vi ringer på – deres tillid til os og åbenhed." (Kerneteammedlem)

"Det er vigtigt, at man først får en god relation til familien. Man skal starte med at vinde tillid. Mange af familierne har komplicerede sager og har ingen tiltro til, at systemet vil gøre noget godt for dem. Der skal være 'likable' medarbejdere, der kan skabe relationer på 10 minutter." (Faglig leder)

Dertil understreger interviewede projektledere/faglige ledere og kerneteammedlemmer fra alle fire kommuner, at det er essentielt, at de fagprofessionelle i kerneteamet har **den nødvendige tid** til at danne relation med familierne og til at koordinere med kolleger om de familierettede indsatser. Som allerede nævnt påpeger flere af de interviewede, at tilgangens krav til tid og dermed ressourcer kan stå som en begrænsning til videreførelse og forankring af tilgangen i kommunernes arbejde.

"Der skal være tid til at udføre arbejdet – ellers siger folk op." (Kerneteammedlem)

Endelig understreger de interviewede projektleder/faglige ledere og kerneteammedlemmer, at det er betydningsfuldt for familierne, at de **kan agere hurtigt** og at de som et tværfagligt team **kan iværksætte mere** for familierne, på en mere effektiv måde, end det ellers ville være muligt.

"For nogle familier vil det [betydningsfulde] være, at nogen har været interesseret i at hjælpe dem – at kerneteamet er kommet med et komplet bud på, hvad de kan hjælpe med, den helhedsorienterede indsats." (Projektleder)

"Når vi koordinerer, som vi gør her, står vi samlet over for familiens problemer og tager dem alvorligt som samlet gruppe – og vi kan sindssyg meget. Vi har mange værktøjer, og det handler om at finde det rigtige værktøj frem." (Kerneteammedlem)

"En af de vigtigste forskelle [ved denne tilgang] er, at familierne har oplevet, at det går hurtigt. Der er handlet hurtigt. Hurtighed, gennemsigtighed og tydelighed." (Faglig leder)

5. RESULTATER FOR BØRN/UNGE OG FORÆLDRE SAMMENLIGNET MED DEN BREDERE MÅLGRUPPE (REGISTERANALYSER)

Initiativet har som tilsigtet slutresultat, at børn/unge skal trives socialt og mentalt, deltage og trives fagligt i skole eller uddannelse, deltage i fritidsaktiviteter og/eller have fritidsjob eller være i beskæftigelse samt undgå at deltage i kriminalitet eller risikabel adfærd. For forældrene er der mål om at besidde de nødvendige forældrekompetencer og at være i/på vej til uddannelse eller beskæftigelse. I indeværende kapitel undersøges børnene/de unges udvikling i skoletrivsel, skolefravær i grundskolen, fritidsjob, kriminalitet samt udviklingen i forældrenes beskæftigelse.

Dette kapitel præsenterer resultater om den udvikling, som børnene/de unge, der har deltaget i initiativet, har oplevet i initiativperioden, sammenlignet med udvikling hos en bredere målgruppe af kriminalitetstruede børn/unge. Analysen er baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og Styrelsen for It og Læring.

Centrale fund om resultater for børn/unge og forældre, sammenlignet med den bredere målgruppe

Udviklingen for børnene i perioden fra før indsatsens begyndelse og til indsatsens afslutning (eller så nær som muligt givet dataregistreringen) er beskrevet for begge grupper i forhold til skoletrivsel, skolefravær, fritidsjob/job, kriminalitet og forældrenes beskæftigelsesstatus. Dertil er der foretaget analyser, der tager højde for en række baggrundsvariabler og derved tester for forskelle i disse udviklinger mellem indsatsgruppen og referencegruppen.

Dette er sket med afsæt i data fra Danmarks Statistik og Styrelsen for It og Læring for alle børn/unge, som har været involveret i indsatsen, samt deres forældre, og de samme data for en bredere referencegruppe bestående af kriminalitetstruede børn/unge mellem 12 og 18 år (som defineret i den Socioøkonomiske Investeringsmodel).

For børnene i indsatsgruppen faldt den **generelle skoletrivsel** fra 3,7 i skoleåret 2018/2019 til 3,3 i skoleåret 2020/2021, mens den for børnene i referencegruppen faldt fra 3,7 til 3,6. Den kontrollerede sammenligning indikerer dog ikke en signifikant forskel mellem grupperne.

I gennemsnit har skolebørn i indsatsgruppen oplevet et fald i skolefravær fra 24 pct. i skoleåret 2018/19 til 14 pct. i 2020/21. Den kontrollerede sammenligning med referencegruppen indikerer, at **indsatsgruppen har oplevet en større forbedring (nedbringelse) af skolefravær**, i forhold til det, der er observeret blandt andre kriminalitetstruede børn/unge i den samme periode. Forskellen er dog ikke en signifikant.

Mens 41 pct. af børn/unge i indsatsgruppen havde indtægt fra et **fritidsjob eller job** i 2018, steg det til 53 pct. i 2020. Den kontrollerede sammenligning viser, at indsatsgruppen havde 16 pct. **mindre sandsynlighed** for at have et job i 2020 i forhold til referencegruppen. Dog er forskellen ikke signifikant. I forhold til antal timer arbejdet, oplever indsatsgruppen en mindre stigning (fra 5 timer om måneden i 2018 til 10 timer i 2020) end referencegruppen over perioden. Den kontrollerede sammenligning viser dog, at forskellen ikke er signifikant.

I forhold til dokumenterede tegn på **kriminalitet** er der blandt børn/unge i indsatsgruppen sket en stigning i antallet af sigtelser mellem årene 2018 og 2020 fra 2,1 til 2,3 sigtelser per barn/ung i gennemsnit, mens antallet steg fra 1,2 til 1,6 sigtelser per barn/ung i gennemsnit blandt referencegruppen. Den kontrollerede sammenligning indikerer dog ikke en signifikant forskel mellem grupperne.

Sidst har mødre til børnene/de unge i indsatsgruppen oplevet en stigning i den gennemsnitlige **beskæftigelsesgrad** fra 25 pct. i 2018 til 27 pct. i 2020, men fædre oplevede en stigning fra 32 pct. til 36 pct. Den kontrollerede sammenligning indikerer dog ikke en signifikant forskel mellem forældrene til børn/unge i indsatsgruppen og forældre til børn/unge i referencegruppen.

5.1 Analysedesign og afgrænsning

I analysen sammenlignes børn/unge, som indgår i initiativet, med en referencegruppe. Dette har til formål at vise, hvordan børn/unge i initiativet har udviklet sig relativt til en sammenlignelig gruppe af børn/unge, som ikke har været en del af initiativet.

Afgrænsning

Indsatsgruppen er defineret som alle børn/unge, som er oprettet i Rambøll Results-systemet af fagprofessionelle i kommunerne. Det vil sige, at børnene og de unge indgår i indsatsgruppen uanset, om de har udfyldt progressionsmålinger eller ej. Dette skyldes, at de ved oprettelse i Rambøll Results må formodes at være berørt af initiativet i et mindre eller større omfang.

Referencegruppen er defineret som kriminalitetstruede børn/unge mellem 12 og 18 år, som er operationaliseret ud fra definitionen af kriminalitetstruede børn/unge i den Socialøkonomiske Investeringsmodel¹⁸. Konkret består denne gruppe af alle børn/unge født mellem årene 2000-2006, der er registreret med mindst én sigtelse for en ikke-færdselsrelateret kriminel handling. Et barn/en ung indgår i referencegruppen, hvis barnet/den unge optræder med mindst en sigtelse i Danmarks Statistiks registre for sigtelser for mindreårige (KRMS) og/eller kriminalstatistik sigtelser (KRSI), hvor færdselsrelaterede sigtelser er undtaget.

Ved følgende definitioner indgår 82 børn/unge i indsatsgruppen, mens 15.208 børn/unge indgår i referencegruppen. Dertil er der medtaget data for forældre til børn/unge i begge grupper (for indsatsgruppen er børnene/de unges registrerede forældre medtaget, uanset om de personligt har været involveret i indsatsen).

For at kunne tage højde for børnene/de unges karakteristika i analyserne er det afgørende, at de indgår i Danmarks Statistiks befolkningsregister (BEF). Hvis ikke barnet/den unge indgår i dette register, indgår barnet/den unge ikke i analysen. Efter denne definition indgår 81 og 15.102 børn/unge i hhv. indsatsgruppen og referencegruppen.

Som det fremgår af Figur C-1 i bilag C, er der en væsentlig signifikant forskel mellem børnene/de unge i indsatsgruppen og børnene/de unge i referencegruppen på flere parametre. Særligt er der mange flere blandt indsatsgruppen, der kommer fra en familie med indvandrerbaggrund (65,4 pct. vs. 26,4 pct. i referencegruppen). Dertil er der væsentligt færre i indsatsgruppen, der har forældre med en erhvervskompetencegivende uddannelse. Endelig er der væsentligt færre i indsatsgruppen, der har forældre, der var i beskæftigelse i året op til initiativets begyndelse (2018), end det er tilfældet blandt referencegruppen.

Ovenstående analyse understreger, at der på samtlige af de undersøgte parametre er en markant forskel mellem indsatsgruppen og den definerede referencegruppe. Med andre ord har vi en indsatsgruppe der er meget lidt sammenlignelig med referencegruppen, og det er dermed særligt vigtigt at tage højde for disse forskelle i de følgende analyser.

For at tage højde for og håndtere denne forskel anvendes statistisk matching til at etablere en mere sammenlignelig referencegruppe¹⁹. Det betyder med andre ord, at der for hvert barn/ung i indsatsgruppen findes et eller flere børn i referencegruppen, som har tilsvarende karakteristika, men som ikke har været en del af initiativet. På den måde etableres altså en referencegruppe der ligner indsatsgruppen på køn, alder, herkomst, boligsituation samt forældrenes uddannelses- og beskæftigelsessituation, og dermed sikres det, at udviklingen for børnene og de unge i

¹⁸ https://www.vive.dk/media/3505/301533_tillaegsmaalgrupper-til-den-socialoekonomiske-investeringsmodel_soem_tg.pdf.

¹⁹ Til den statistiske matching anvendes metoden 'coarsened exact matching' (cem).

indsatsgruppen sammenlignes med børn/unge, som har de samme socioøkonomiske forudsætninger, men som blot ikke har været en del af initiativet.

Ved denne tilpasning indgår nu 73 børn/unge²⁰ i indsatsgruppen og 2.024 børn/unge i referencegruppen. Det konkrete antal børn/unge der indgår i analyserne, vil afhænge af hvilket mål der analyseres. I nedenstående Figur 5-1 fremgår baggrundskarakteristika for den tilpassede indsats- og referencegruppe.

Figur 5-1: Overblik over baggrundskarakteristika for børn/unge i netto indsats- og referencegruppen

BØRN OG UNGE			Netto indsatsgruppe (n=73)	Netto referencegruppe (n=2.024)
BAGGRUNDSKARAKTERISTIKA				
	Køn	Pige	17,8 pct.	17,8 pct.
		Dreng	82,2 pct.	82,2 pct.
	Alder	Gennemsnitlig alder	14,5 år	14,6 år
		Bopæl	Bor med enlig forælder	54,8 pct.
	Oprindelse	Dansk oprindelse	37,0 pct.	37,0 pct.
		Indvandrere eller efterkommer	63,0 pct.	63,0 pct.
	Forældres højst afsluttede uddannelse	Mor har erhvervs-kompetencegivende uddannelse	24,7 pct.	24,7 pct.
		Far har erhvervs-kompetencegivende uddannelse	27,4 pct.	27,4 pct.
	Forældres arbejdssituation	Mor i beskæftigelse seneste år	32,9 pct.	32,9 pct.
		Far i beskæftigelse seneste år	35,6 pct.	35,6 pct.

Note: I opgørelsen af baggrundskarakteristika for børnene og de unge i referencegruppen er der anvendt analysevægte for at tage højde for en eventuel overrepræsentation af en særlig gruppe børn/unge efter matching. En erhvervskompetencegivende uddannelse er en erhvervsuddannelse eller en videregående uddannelse.

Kilde: Danmarks Statistik. Beregninger foretaget af Rambøll.

Som det fremgår af tabellen, er der efter tilpasning med matching nu i højere grad overensstemmelse mellem indsatsgruppens og referencegruppens socioøkonomiske udgangspunkt.

Analysedesign

Udviklingen i børnene/de unges resultater analyseres både med en deskriptiv analyse af udviklingen fra før til efter indsatsen samt med en statistisk analyse af denne udvikling, sammenlignet med netto-referencegruppen. Sidstnævnte statistiske sammenligning foretages ved regressionsanalyser,²¹ hvor der tages højde for de samme baggrundskarakteristika for børnene/de unge, som vises ovenfor i Figur 5-1. ²² Designet beskrives yderligere i boksen nedenfor.

²⁰ Derved er ni børn/unge fra indsatsgruppen udtaget fra analysepopulationen, da der ikke var børn/unge i referencegruppen, der matcher dem på matching-variablerne, herunder alder. De udtagne børn/unge er enten yngre eller ældre end referencegruppen generelt.

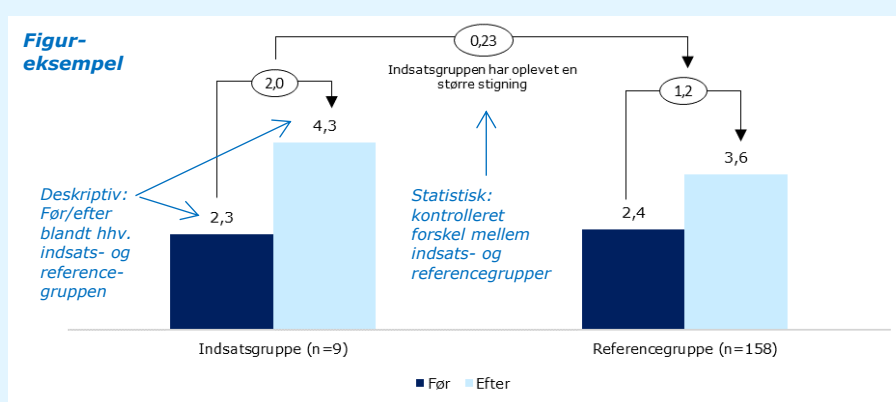
²¹ Regressionsanalyserne foretages ved hhv. en simpel OLS-regressionsanalyse eller ved en logistisk regressionsanalyse afhængigt af analysens resultatmål.

²² For analyser om udfald vedrørende fritidsjob/job tages der, udover den generelle indikator for alder (barnets/den unges alder ved 1. januar 2019 angivet i år), højde for hvorvidt 1) om barnet/den unge var i alderen 16-17 år ved 1. januar 2019 samt 2) om barnet var over 18 år ved 1. januar 2019. Det foretages, da regler for beskæftigelse forventes at påvirke sandsynlighed for at være i job når en unge fylder hhv. 16 og 18 år.

Analysmodellen

Den *deskriptive analyse* beskriver udviklingen mellem barnets/den unges registrerede data vedr. det pågældende udfaldsmål (fx skoletrivsel) mellem et tidspunkt, der antages at være *før* indsatsens begyndelse, og et tidspunkt, der antages at være *efter* indsatsens afslutning (eller så tæt på, som registerdata tillader) – i hhv. indsats- og nettoreferencegruppen. Det pågældende udfaldsmål vises i søjler enten som det gennemsnitlige niveau blandt de medtagne børn og unge ved før- (mørkeblå søjle) og eftermålingstidspunktet (lyseblå søjle) (se Figur 5-2 for en visning af målingstidspunkter for de forskellige udfaldsmål). Den observerede (dvs. ikke-kontrollerede) forskel mellem efter- og førmålinger blandt hver gruppe centreret over toppen af hvert søjlepar.

Den *statistiske analyse* består af en kontrolleret sammenligning af de observerede forskelle blandt indsatsgruppen og nettoreferencegruppen, ved at tage højde for relevante baggrundskarakteristika (se Figur 5-1). Den kontrollerede forskel vises centreret over analysefiguren, og signifikansniveau indikeres (med *). Fordi forskellen mellem indsats- og nettoreference-grupperne tager højde for baggrundskarakteristika, vil de almindeligvis afvige fra differencen mellem de to deskriptive værdier – da de angiver et estimat for den gennemsnitlige forskel, når baggrundskarakteristika holdes konstant. Regressionsmodellen beskrives nederst i denne boks.

Regressionsanalyserne foretages ved hhv. en simpel OLS-regressionsanalyse eller ved en logistisk regressionsanalyse afhængigt af analysens resultatmål.¹ Analyserne antager dermed, at de uafhængige variable i modellen har en lineær effekt på udfaldsmålet. Se tabel A-2 i Bilag A for en visning af resultatmålenes operationalisering og populationsafgrænsning for hver analyse. Modellen kan beskrives med formlen:

$$Y_{i,t2} = \alpha + \beta_1 T_{indsats} + \beta_2 Y_{i,t1} + \beta_3 X_i + \varepsilon_i$$

$Y_{i,t2}$ angiver barnets/den unges udfaldsmål ved eftermålingen, fx trivselsmåling i skoleåret 2020/2021. α er modellens konstantled, mens $T_{indsats}$ er en indikator-variabel for hvorvidt barnets/den unge er en del af initiativet eller ej. Koefficienten β_1 skal fortolkes som forskellen i udviklingen mellem indsats- og referencegruppen. $Y_{i,t1}$ er barnets/den unges udfaldsmål ved førmålingen, fx trivselsmåling i skoleåret 2018/2019. X_i er et sæt af kontrolvariable (se figur 5-1 samt tabel C-2 i bilaget). Sidst er ε_{it} det statistiske fejlded¹.

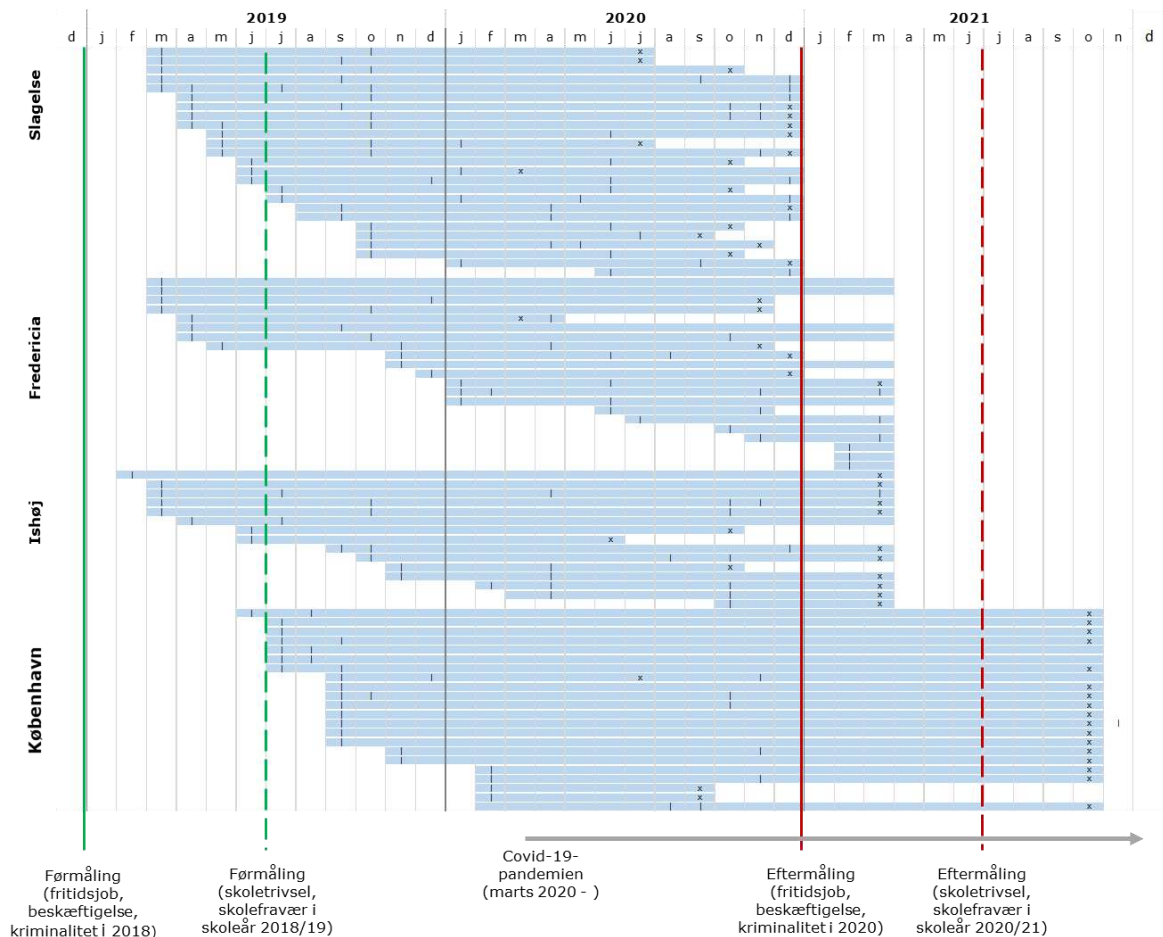
Som udgangspunkt sammenlignes året 2018, som angiver året før indsatsen, med året 2020, som angiver året efter indsatsen, medmindre andet er angivet²³.

Før- og eftermålinger er defineret med henblik på at måle børnene og de unge hhv. før indsatsens opstart og efter indsatsens afslutning. Da børnene og de unge har haft en rullende opstart, er nogle få børn/unge dog først opstartet i initiativet i løbet af 2020 og dermed fortsat i gang med initiativet i løbet af 2020. Da det ikke har været mulig at få data fra 2021, da dette først opgøres og udgives i løbet af 2022, anvendes data på resultater efter initiativet fra 2020 på trods af udfordringerne. Figur 5-2 nedenfor viser de anvendte data for før- og eftermålinger i forhold til de faktiske

²³ I analyserne på skoletrivsel og fravær anvendes resultater fra skoleåret 2018/19 som førmåling, mens resultater fra skoleåret 2020/21 anvendes som eftermåling.

indsatsforløb, såvel som Covid-19-pandemien, som kan have påvirket både indsatsen og resultaterne for børn/unge og deres forældre.

Figur 5-2: Før- og eftermålinger brugt i registeranalyser i forhold til indsatsforløb i initiativet

Note: De grønne linjer viser registreringstidspunktet for registerdata brugt til førmåling af de forskellige udfaldsmål, og de røde linjer viser tidspunktet for data brugt til eftermåling.

5.2 Skoletrivsel og skolegang

I følgende kapitel præsenteres udviklingen i børnene/de unges skoletrivsel samt skolegang. Til at undersøge udviklingen i børnene/de unges skoletrivsel og skolegang anvendes trivselsdata fra de nationale trivselsmålinger samt fraværdata fra Styrelsen for It og Læring (STIL).

Trivsel

For at undersøge om børnene og de unge har oplevet en udvikling i skoletrivslen anvendes de nationale trivselsmålinger. De nationale trivselsmålinger gennemføres hvert år blandt eleverne i folkeskolen.

Trivselsmålingerne differentierer mellem to spørgeskemaer; et kortere spørgeskema til elever i 0.-3. klasse med 20 spørgsmål, samt et længere spørgeskema til elever i 4.-9. klasse med 40 spørgsmål. I analysen fokuseres der på trivselsmålingerne for 4.-9. klasse. Dette skyldes dels, at spørgeskemaerne adskiller sig fra hinanden både i længde og svarskala, dels at der ikke er beregnet differentierede indikatorer for trivselsmålingerne i 0.-3. klasse, som er tilfældet for

trivselsmålingerne i 4.-9. klasse²⁴. Yderligere gik meget få børn/unge i indsatsgruppen i indskoling lige før initiativets start (i 2018), mens ingen i referencegruppen gik i indskoling på dette tidspunkt, hvorfor der ikke foretages en separat analyse af trivselsmålingerne i indskoling.

Analysen forudsætter, at børnene/de unge har besvaret trivselsmålingen både før og efter initiativets start, altså både i skoleårene 2018/2019 og 2020/2021. Med andre ord forudsætter analysen først og fremmest, at børnene/de unge gik i 4.-9. klasse på en folkeskole i begge skoleår. Yderligere forudsætter analysen, at børnene/de unge har deltaget i trivselsmåling. Trivselsmålingen gennemføres som led i undervisningen og er dermed som udgangspunkt obligatoriske. Det har dog ikke følger for en elev, hvis vedkommende ikke gennemfører trivselsmålingerne, for eksempel på grund af sygdom eller andet fravær²⁵. Særligt for målingen i skoleåret 2020/2021 gælder det, at elevernes midlertidige hjemsendelse kan have været udfordring for netop at få eleverne til at besvare målingen²⁶. Ligeledes har eleverne også mulighed for at svare 'Jeg ønsker ikke at svare' på spørgsmålene, hvilket vil indgå som et manglende svar i beregningerne.

Disse forhold har betydet, at en lille andel af den samlede analysepopulation indgår i denne analyse. Konkret har kun 9 børn/unge i indsatsgruppen en meningsfuld måling i både 2018/2019 og 2020/2021, mens dette gælder for 158 børn/unge i referencegruppen. Den meget lille gruppe af børn/unge i indsatsgruppen er dermed et stort forbehold i disse analyser, da de, ud over at være en lille gruppe og dermed følsomme overfor udsving, også kun udgør en mindre andel af den samlede indsatsgruppe. Dermed skal de følgende resultater tolkes med varsomhed.

En analyse af spørgeskemaets 40 spørgsmål har på baggrund af en faktoranalyse, foretaget af Styrelsen for It og Læring, vist, at en gruppe af spørgsmål grundlæggende måler elevens generelle trivsel. Dette gælder 29 spørgsmål og disse samles i et indeks²⁷. Forud for beregningen af indikatoren er det et krav, at eleven skal have svaret på mindst halvdelen af spørgsmålene inden for den enkelte indikator, før der beregnes et gennemsnit. Trivslen måles på en skala fra 1-5, hvor 1 er den lavest mulige trivsel og 5 er den højest mulige trivsel.

Af Figur 5-3 fremgår det, at børn/unge i indsatsgruppen har oplevet et fald i den generelle trivsel fra skoleåret 2018/2019 til skoleåret 2020/2021, hvor den generelle trivsel gik fra 3,7 til 3,3. I samme periode oplevede børn/unge i referencegruppen et mindre fald fra 3,7 til 3,6 i den generelle trivsel. Analysen tyder dermed på, at børnene og de unge i indsatsgruppen oplevede en større reduktion i trivslen sammenlignet med børnene og de unge i referencegruppen.

²⁴ På grund af disse forhold, er det ikke hensigtsmæssigt at sammenligne trivselsmålinger på tværs af de to skemaer.

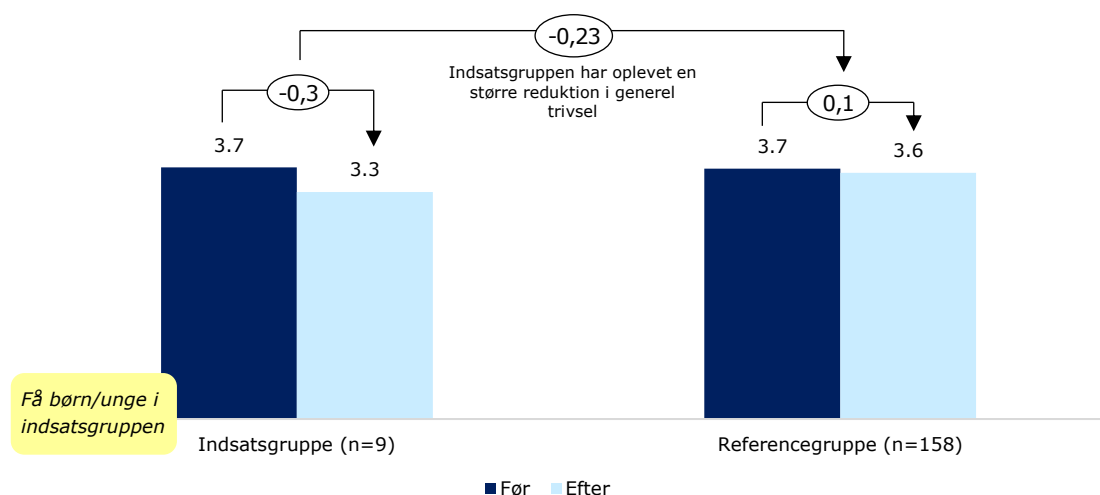
²⁵ Se <https://www.uvm.dk/folkeskolen/elevplaner-nationale-test--trivselsmaaling-og-sprogproever/trivselsmaaling>.

²⁶ Den nationale trivselsmåling i folkeskolen for skoleåret 2020/2021 blev gennemført i perioden fra den 20. januar 2021 til 18. juni 2021.

Trivselsmålingen blev i dette år forlænget, da mange elever endnu ikke havde besvaret målingen ved fristens udløb. Der er derfor nogle af eleverne, der har besvaret målingen hjemmefra, men skolerne blev opfordret til at planlægge at afholde målingen efter eleverne var tilbagevendt til skolerne.

²⁷ Styrelsen for IT og Læring (2016). *Metodenotat: Beregning af indikatorer i den nationale trivselsmåling i folkeskolen*. <https://www.uvm.dk/statistik/grundskolen/elever/trivselsmaaling>.

Figur 5-3: Udvikling i generel trivsel i hhv. 2018/2019 og 2020/2021

Note: Børnene/de unge har besvaret spørgsmålene med en skala fra 1-5 på en likert-skala, hvor 1 er aldrig/helt uenig og 5 er meget tit/helt enig. Udviklingen for hver gruppe er angivet ved pilene mellem før og efter. Pilen mellem udviklingen for de to grupper angiver resultatet for regressionsanalysen (OLS-regression). Antal observationer i regressionsanalysen er 167 børn/unge. Er regressionsresultatet signifikant, angives dette med stjerner ud fra koefficienten. Signifikansniveauet for regressionskoefficienten indikeres med følgende: * 10 pct., ** 5 pct. og *** 1 pct.
Kilde: Styrelsen for It og Læring. Beregninger foretaget af Rambøll.

Kontrolleres der for børnene og de unges baggrundskarakteristika ses det, at børnene og de unge i indsatsgruppen oplever et større fald i generel trivsel fra før til efter indsatsperioden, sammenlignet med børnene og de unge i referencegruppen, med en forskel på 0,23 skalapoint på en skala fra 1 til 5 i den kontrollerede sammenligning. Det indikerer, at indsatsen har haft en **negativ effekt på skolebørns tilknytning til skolen**, i forhold til det, der er observeret blandt andre kriminalitetstruede børn/unge i den samme periode, men **forskellen er ikke signifikant**. Det kan dermed ikke konkluderes, at de unge i indsatsgruppen oplever en signifikant, dårligere udvikling, sammenlignet med referencegruppen. Det noteres dog samtidigt, at denne analyses afgrænsning kun inkluderer 9 børn fra indsatsgruppen, så det kun omfatter resultater for en lille del af indsatsgruppen.

Fravær

Børnene/de unges fravær indberettes af grundskolerne. Det betyder, at kun børn/unge, som går i grundskolen i analyseperioden, indgår i denne analyse. Yderligere er kun folkeskoler og kommunale specialskoler omfattet af indberetningerne. Det betyder dermed, at elever på hhv. frie grundskoler, efterskoler, kommunale dagbehandlingstilbud, anbringelsessteder og kommunale ungdomsskoler ikke er omfattet af indberetningen og dermed ikke indgår i analysen²⁸. Desuden forudsætter analysen også, at børnene/de unge har en indberetning af fravær både før og efter indsatsen. Med andre ord forudsætter det, at børnene/de unge har gået på en folkeskole eller kommunal specialskole i skoleårene 2018/19 samt 2020/21²⁹.

Skolerne indberetter antal fraværsdage samt antal dage, eleven har været indskrevet på skolen. Elevens fravær beregnes derved som forholdet mellem antal dage, eleven potentielt har kunnet

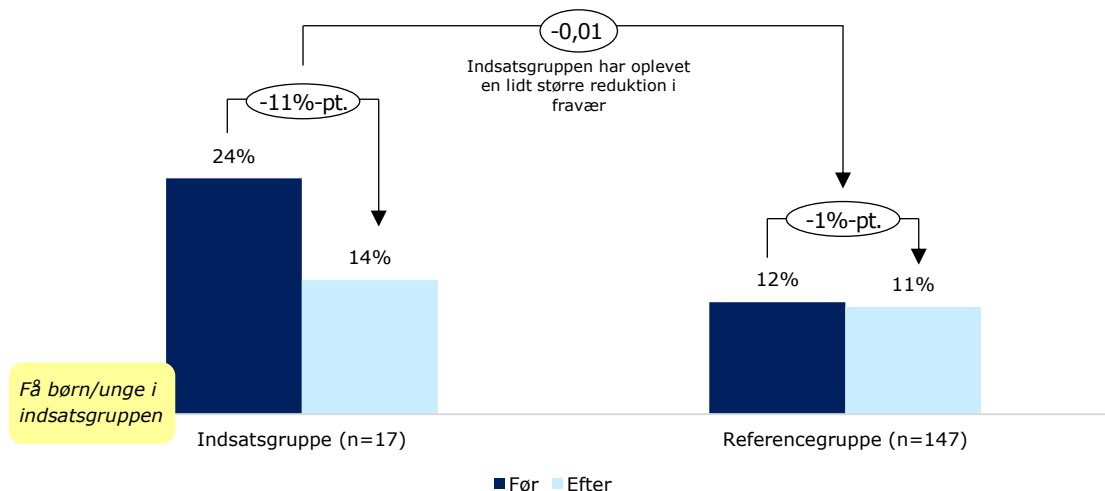
²⁸ Andelen af elever, der går på hhv. frie grundskoler, efterskoler, kommunale dagbehandlingstilbud, anbringelsessteder og kommunale ungdomsskoler, i hhv. indsats- eller referencegruppen kendes ikke.

²⁹ I skoleåret 2020/21 kan Covid-19-pandemien have haft betydning for såvel registrering af elevfravær såvel som faktisk elevfravær. Styrelsen for IT og Læring har ikke haft mulighed for at efterprøve, om ændringer ift. foregående år i de indberettede data i skoleåret 2020/21 kan skyldes, at der har været en anden registreringspraksis i perioderne som følge af omstændighederne knyttet til håndteringen af Covid-19-pandemien, eller om eleverne rent faktisk har været mindre fraværende.

fremmøde i skole, og antal dage, eleven er indberettet med fravær. I analyserne betragtes det samlede fravær på tværs af hhv. syge-, lovligt og ulovligt fravær³⁰.

Af Figur 5-4 fremgår det, at børn/unge i indsatsgruppen i skoleåret 2018/19 havde et gennemsnitligt fravær på 24 pct., mens dette i skoleåret 2020/21 var reduceret til 14 pct. Børn/unge i indsatsgruppen har dermed oplevet en gennemsnitlig reduktion på 11 procentpoint i fraværet fra før til efter indsatsen. Børn/unge i referencegruppen havde gennemsnitligt et fravær på 12 pct. det første år, mens dette blev reduceret til 11 pct. efter indsatsperioden.

Figur 5-4: Udvikling i fravær i hhv. 2018/19 og 2020/21

Note: Udviklingen for hver gruppe er angivet ved pilene mellem før og efter. Pilen mellem udviklingen for de to grupper angiver resultatet for regressionsanalysen (OLS-regression). Antal observationer i regressionsanalysen er 164 børn/unge. Er regressionsresultatet signifikant, angives dette med stjerner ud fra koefficienten. Signifikansniveauet for regressionskoefficienten indikeres med følgende: * 10 pct., ** 5 pct. og *** 1 pct.
Kilde: Styrelsen for It og Læring. Beregninger foretaget af Rambøll.

Kontrolleres der for børnene og de unges baggrundskarakteristika ses det, at børnene og de unge i indsatsgruppen oplever et større fald i deres fravær fra før til efter indsatsperioden, sammenlignet med børnene og de unge i referencegruppen, med en forskel på ca. et procentpoint i den kontrollerede sammenligning. Det indikerer, at indsatsen har haft en **positiv effekt på skolebørns tilknytning til skolen**, i forhold til det, der er observeret blandt andre kriminalitetstruede børn/unge i den samme periode. **Forskellen er dog ikke signifikant**, og det kan dermed ikke konkluderes, at de unge i indsatsgruppen oplever en signifikant, positiv udvikling, sammenlignet med referencegruppen. Det noteres samtidigt, at denne analyses afgrænsning kun inkluderer 17 børn fra indsatsgruppen, så det kun omfatter resultater for en del af indsatsgruppen.

5.3 Fritidsjob

Hvorvidt de unge har et fritidsjob eller ej måles ved oplysninger i det detaljerede lønmodtagerdataregister (BFL) fra Danmarks Statistik. Hvorvidt den unge varetager et fritidsjob, opgøres hhv. før indsatsen og efter indsatsen for at se, om der er sket en udvikling³¹. De unges fritidsjob/beskæftigelse måles dels på, hvorvidt de i det følgende år har haft et fritidsjob, dels hvor mange timer de i gennemsnit har arbejdet om måneden. Hvis de i registeret fremgår med løntimer, anses de som havende et fritidsjob.

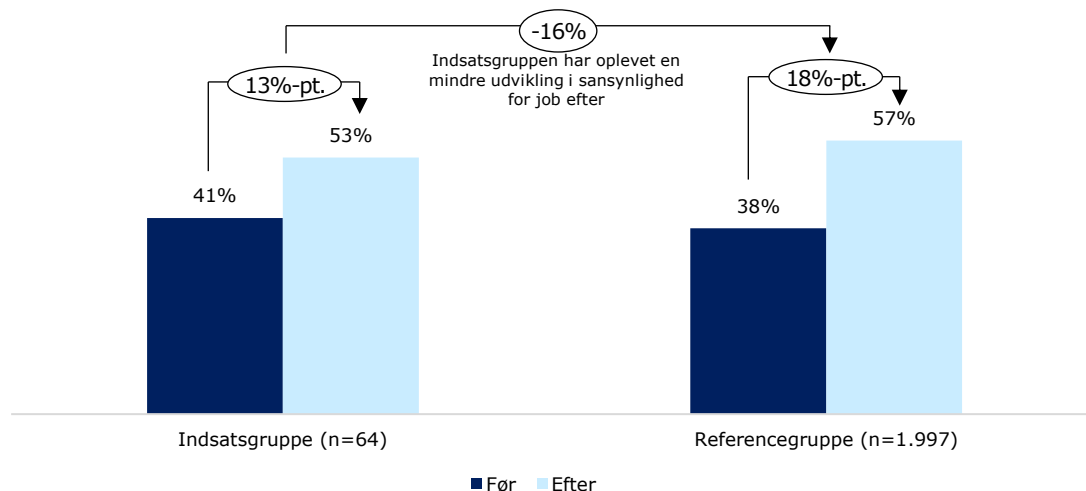
³⁰ Dette skyldes, at skolerne anvender forskellig registreringspraksis, når den specifikke fraværstype registreres. Dermed anvendes det samlede mål for elevfravær.

³¹ Der er sammenlignet i samme tidsinterval for før- og eftermåling (kalenderårene 2018 og 2020). Covid-19 pandemien kan have påvirket beskæftigelse i 2020, hvilket formodes at gælde de unge i både indsatsgruppen og referencegruppen.

Da børn under 13 år i udgangspunktet ikke må arbejde for en arbejdsgiver, indgår der i denne analyse børn/unge, der i 2018 fyldte eller var fyldt 13 år³².

I nedenstående Figur 5-5 ses det, at andelen af de unge i indsatsgruppen, der varetager et fritidsjob, går fra 41 pct. til 53 pct. fra før til efter indsatsen. Andelen af unge i initiativet med fritidsjob stiger dermed med 13 procentpoint i løbet af initiativets indsatsperiode. For unge i referencegruppen ses det, at andelen, der varetager et fritidsjob, stiger med 18 procentpoint fra 38 pct. til 57 pct. i samme periode.

Figur 5-5: Udvikling i andelen af unge, der varetager et fritidsjob i hhv. 2018 og 2020

Note: Udviklingen for hver gruppe er angivet ved pilene mellem før og efter. Pilen mellem udviklingen for de to grupper angiver resultatet for regressionsanalysen (logistisk regression). Regressionsresultatet på 0,838 fra den logistiske regression er angivet som odds ratio. Antal observationer i regressionsanalysen er 2.061 børn/unge. Er regressionsresultatet signifikant, angives dette med stjerner ud fra koefficienten. Signifikansniveauet for regressionskoefficienten indikeres med følgende: * 10 pct., ** 5 pct. og *** 1 pct.

Kilde: Danmarks Statistik. Beregninger foretaget af Rambøll.

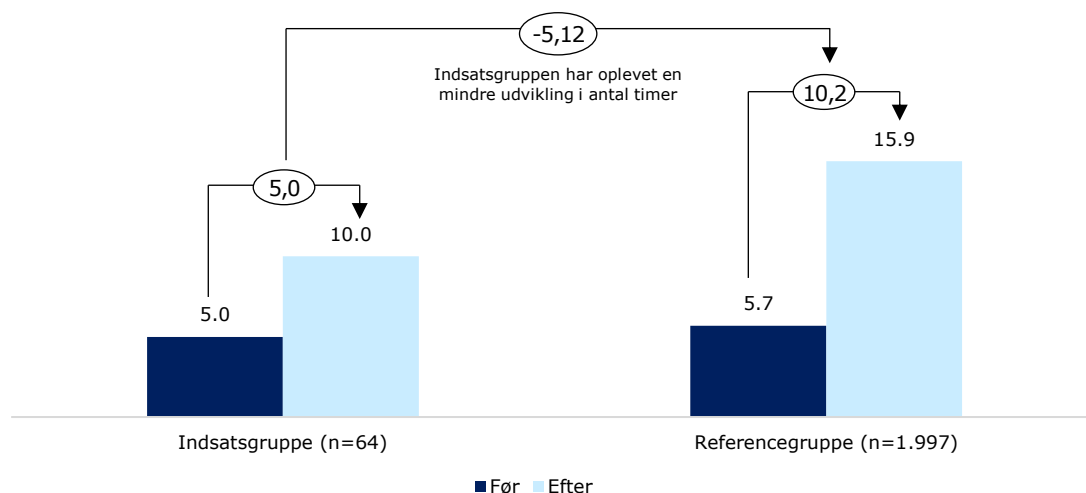
Begge grupper oplever dermed en stigning i andelen af unge, der i løbet af indsatsperioden får et fritidsjob. Det skal dog også bemærkes, at denne udvikling kan være drevet af, at de unge i begge grupper i løbet af perioden bliver ældre og dermed mere naturligt vil varetage et fritidsjob.

I den statistiske analyse er der anvendt en logistisk regression for at undersøge, hvorvidt der er en signifikant, større sandsynlighed for, at indsatsgruppen i højere grad varetager et fritidsjob efter indsatsperioden, når der tages højde for hvorvidt de havde et fritidsjob før indsatsperioden samt de unges baggrundskarakteristika. Analysen finder, at indsatsgruppen har en **16 pct. mindre sandsynlighed for at have et fritidsjob** i forhold til referencegruppen, men **forskellen er ikke signifikant**. Det kan dermed ikke konkluderes, at indsatsgruppen har udviklet sig signifikant, dårligere sammenlignet med referencegruppen.

Betragter man i stedet de unges gennemsnitlige antal timer i måneden i Figur 5-6 ses det, at de unge i indsatsgruppen har oplevet en gennemsnitlig stigning på fem timer om måneden, mens unge i referencegruppen oplever en gennemsnitlig stigning på 10,2 timer om måneden. Dermed tyder det på, at unge i referencegruppen oplever en dobbelt så stor stigning i løbet af indsatsperioden, sammenlignet med indsatsgruppen.

³² Se <https://at.dk/arbejdsmiljoe problemer/unge/boern-og-unge-under-18-aar/>.

Figur 5-6: Udvikling i gennemsnitligt antal timer om måneden i hhv. 2018 og 2020

Note: Udviklingen for hver gruppe er angivet ved pilene mellem før og efter. Pilen mellem udviklingen for de to grupper angiver resultatet for regressionsanalysen (OLS-regression). Antal observationer i regressionsanalysen er 2.061 børn/unge. Er regressionsresultatet signifikant, angives dette med stjerner ud fra koefficienten. Signifikansniveauet for regressionskoefficienten indikeres med følgende: * 10 pct., ** 5 pct. og *** 1 pct.
Kilde: Danmarks Statistik. Beregninger foretaget af Rambøll.

Tager man højde for de unges baggrundskarakteristika ses det af den statistiske analyse, at **forskellen i udviklingen ikke er signifikant**. Det kan dermed ikke konkluderes, at de unge i indsatsgruppen oplever en signifikant, mindre udvikling, sammenlignet med referencegruppen.

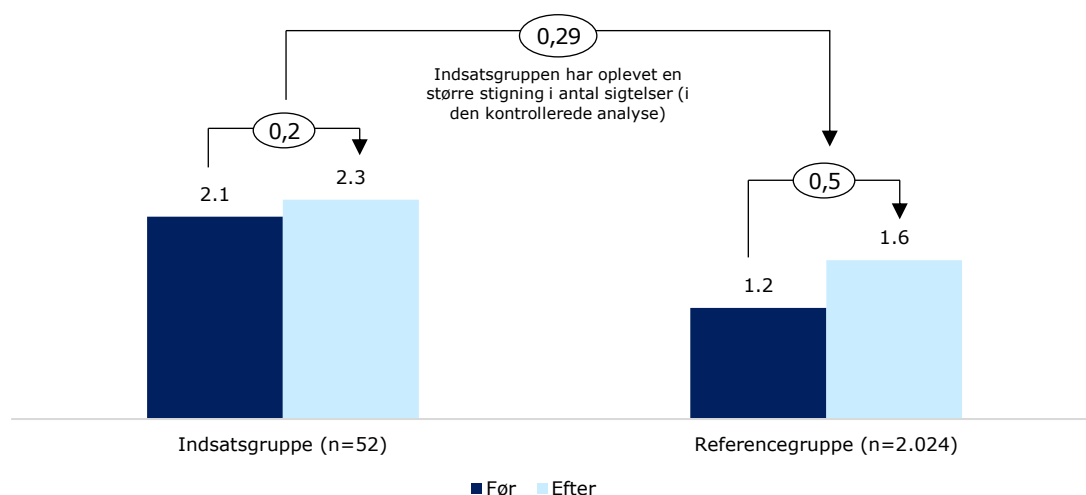
5.4 Kriminalitet

Udvikling i kriminalitet undersøges ved at betragte, hvor mange gange børnene/de unge i gennemsnittet har været sigtet for en kriminel hændelse³³ i det følgende år. Børnene og de unge betragtes som sigtet for en kriminel hændelse i tilfælde af, at de indgår i registrene for sigtelser for mindreårige (KRMS) eller kriminalstatistik sigtelser (KRSI), og antallet af sigtelser beregnes som antallet af gange, børnene/de unge fremgår i registrene.

Børnene og de unge i indsatsgruppen blev i gennemsnit sigtet for 2,1 kriminelle hændelser i løbet af 2018, mens det gennemsnitlige antal sigtelser steg til 2,3 i 2020. Børnene og de unge i indsatsgruppen oplevede dermed en lille stigning i det gennemsnitlige antal sigtelser i løbet af indsatsperioden. For børn/unge i referencegruppen ses det, at disse oplevede en stigning fra 1,2 til 1,6 sigtelser i perioden. Analysen viser altså, at børn/unge i referencegruppen oplevede en lidt større stigning i et gennemsnitligt antal sigtelser sammenlignet med børn/unge i indsatsgruppen.

³³ Færdselsrelaterede hændelser er undtaget analysen.

Figur 5-7: Udvikling i sigtelser for minimum én kriminel hændelse i hhv. 2018 og 2020

Note: Udviklingen for hver gruppe er angivet ved pilene mellem før og efter. Pilen mellem udviklingen for de to grupper angiver resultatet for regressionsanalysen (OLS-regression). Antal observationer i regressionsanalysen er 2.024 børn/unge. Er regressionsresultatet signifikant, angives dette med stjerner ud for koefficienten. Signifikansniveauet for regressionskoefficienten indikeres med følgende: * 10 pct., ** 5 pct. og *** 1 pct.
Kilde: Danmarks Statistik. Beregninger foretaget af Rambøll.

Den statistiske analyse viser, at der, når der tages højde for børnene og de unges baggrundskarakteristika³⁴, **ikke er en signifikant forskel i udviklingen** i gennemsnitligt antal sigtelser mellem indsatsgruppen og referencegruppen. Det kan dermed ikke konkluderes, at de unge i indsatsgruppen oplever en signifikant, positiv udvikling, sammenlignet med referencegruppen.

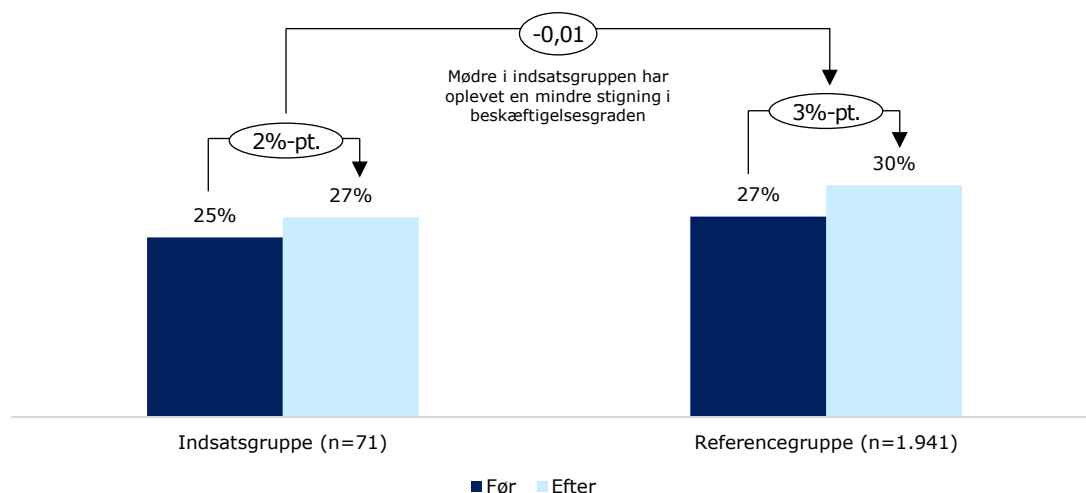
5.5 Forældres beskæftigelse

Sidst betragtes udviklingen i forældres beskæftigelsesforhold. Her undersøges udviklingen i forældrenes gennemsnitlige beskæftigelsesgrad for at undersøge, om der er sket en udvikling i, i hvor høj grad forældrene har været i beskæftigelse hhv. før og efter indsatsen.

Betragter man mødre til børnene/de unge, ses det af Figur 5-8, at mødre til børn/unge i indsatsgruppen i gennemsnit har oplevet en mindre stigning i beskæftigelsesgraden fra 25 pct. i 2018 til 27 pct. i 2020. Samtidig har mødre til børn/unge i referencegruppen oplevet en stigning fra 27 pct. til 30 pct. i beskæftigelsesgraden.

³⁴ I analysen tages der ligeledes højde for børnene/de unges kriminelle udgangspunkt, altså hvor mange sigtelser de havde opnået i 2018 forud for indsatsperioden. Dette har været vigtigt at kontrollere for, da børnene og de unge i både indsatsgruppen og referencegruppen til en vis grad er selekteret ind i hhv. indsatsen og analysen på baggrund af kriminalitet. Børnene/de unge i referencegruppen er udvalgt på baggrund af definitionen af kriminalitetstruede børn/unge og vil dermed per definition i høj grad indgå med en sigtelse for kriminalitet i perioden forud for indsatsen. Børn/unge i indsatsgruppen indgår ligeledes i indsatsgruppen, da de er vurderet til i en vis grad at være disponeret for at begå kriminalitet forud for indsatsen. Derfor kontrolleres der for deres kriminelle udgangspunkt, når udviklingen i kriminalitet undersøges. Ligeledes indgår kun børn/unge i indsatsgruppen, der er opstartet i initiativet i løbet af 2019. Dermed sikres det, at børnenes/de unges kriminelle hændelser på tidspunktet for eftermålingen (2020), ikke er den direkte årsag til, at de er inkluderet i initiativet.

Figur 5-8: Udvikling i mødres beskæftigelsesgrad i hhv. 2018 og 2020

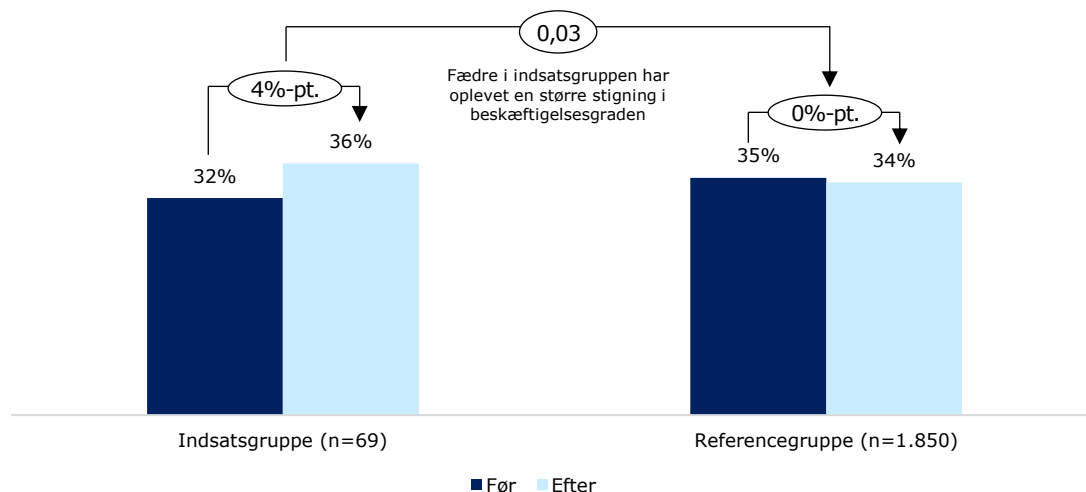

Note: Udviklingen for hver gruppe er angivet ved pilene mellem før og efter. Pilen mellem udviklingen for de to grupper angiver resultatet for regressionsanalysen (OLS-regression). Er regressionsresultatet signifikant, angives dette med stjerner ud for koefficienten. Signifikansniveauet for regressionskoefficienten indikeres med følgende: * 10 pct., ** 5 pct. og *** 1 pct. Kilde: Danmarks Statistik. Beregninger foretaget af Rambøll.

Når der kontrolleres for børnene/de unges baggrundskarakteristika, findes der **ikke en signifikant forskel i udviklingen** i beskæftigelsesgraden mellem mødre til børn/unge i indsatsgruppen og mødre til børn/unge i referencegruppen.

Betragtes udviklingen i fædrenes beskæftigelsesgrad ses det af Figur 5-9, at beskæftigelsesgraden for fædre til børn/unge i indsatsgruppen stiger fra 32 pct. til 36 pct. Modsat oplever fædre til børn/unge i referencegruppen et lille fald fra 35 pct. til 34 pct.

Figur 5-9: Udvikling i fædres beskæftigelsesgrad i hhv. 2018 og 2020

Note: Udviklingen for hver gruppe er angivet ved pilene mellem før og efter. Pilen mellem udviklingen for de to grupper angiver resultatet for regressionsanalysen (OLS-regression). Er regressionsresultatet signifikant, angives dette med stjerner ud for koefficienten. Signifikansniveauet for regressionskoefficienten indikeres med følgende: * 10 pct., ** 5 pct. og *** 1 pct. Kilde: Danmarks Statistik. Beregninger foretaget af Rambøll.

Det ses ligeledes i denne analyse, at når der kontrolleres for børnene/de unges baggrundskarakteristika, findes der ikke en signifikant forskel i udviklingen i beskæftigelsesgraden mellem fædre til børn/unge i indsatsgruppen og fædre til børn/unge i referencegruppen.

Analysen viser dermed, at det **ikke kan konkluderes, hvorvidt forældrene til børn/unge i indsatsgruppen har udviklet sig mere positivt eller negativt, sammenlignet** med forældrene til børn/unge i referencegruppen.

6. OMKOSTNINGER TIL KOMMUNAL IMPLEMENTERING

På baggrund af erfaringer under initiativet vurderes det i dette kapitel, hvilke omkostninger kommuner, der vælger at implementere en lignende indsats, kan forvente i forbindelse med både nødvendig opkvalificering, implementering og drift.

Om omkostningsvurderingen

Omkostningsvurderingen tager udgangspunkt i de faktiske omkostninger, som de deltagende kommuner i initiativet har haft, for derved at analysere, hvad en typisk kommune skulle bruge på en lignende indsats til en lignende målgruppe. Da initiativet består i en model for *organisering af og proces for* samarbejde med deltagende børn/unge og deres familier, frem for en systematisk ændring i de typer af indsatser, der tilbydes dem, er iværksatte indsatser (herunder fx behandlingstilbud eller tilrettelagte skoletilbud) *ikke* medtaget i omkostningsvurderingen. Det understreges dertil, at de estimerede omkostninger er *estimeret* baseret på en række antagelser om praksis, deltagerantal, målgruppens behov og omkostninger, som indebærer betydelig usikkerhed.

Centrale fund om omkostninger for at drive en lignende indsats.

Baseret på omkostninger i initiativet estimeres de samlede **omkostninger af en kommunal indsats, der bruger initiativets organiseringsmodel** og tilgang med ét kerneteam, til at være DKK 2.874.000 i alt per driftsår. Dertil vil det koste mindst DKK 80.000 for opkvalificering af fem medarbejdere (hvis det antages, at kommuner adopterer en kortere forløb, der indeholder kurser i LØFT-metoden og den mentaliseringsbaserede indsats og har mulighed for at uddanne personale sammen med andre kommuner), samt estimerede opstartsomkostninger på ca. DKK 214.000. Hvis en kommune kører en lignende indsats med et kerneteam vurderes det således at koste DKK 6.043.000 med en familierettet indsats over to år, eller DKK 8.917.000 over tre år. Det understreges, at disse omkostninger omfatter organisering af dog ikke indsatser, der iværksættes for borgerne (herunder fx behandlingstilbud eller tilrettelagte skoletilbud)).

Hvis det antages, at kommuner samarbejder med et lignende antal børn/unge og forældre som under initiativet (20 børn/unge og 22-23 forældre i gennemsnit per kommune) vil det i alt derved koste DKK 151.000 om året **per barn/unge** at køre initiativet i to år, eller DKK 71.000 per borger, hvis de deltagende forældre tælles med. Det estimeres dermed, at det vil koste ca. DKK 302.000 per deltagende barn/ung at køre en toårig indsats, eller ca. DKK 445.000 per barn/ung at køre en treårig indsats.

I lyset af, at der hidtil ikke er beviser for, at initiativet har effekt på kriminalitet eller beskæftigelse i sammenligning med en referencegruppe, er det **ikke muligt på nuværende tidspunkt at estimere de økonomiske konsekvenser af sådan en indsats på længere sigt**, dog præsenterer omkostningsvurderingen en række beregninger for hvad der *hypotetisk* kan opnås hvis det viser sig på sigt at have en forebyggende effekt.

6.1 Input og antagelser til omkostningsvurderingen

Omkostningsvurderingen tager udgangspunkt i flere typer af **kilder**, som inkluderer:

- Oplysninger om omkostninger til opkvalificering og drift indhentet fra SIRI
- Kvantitative og kvalitative oplysninger og perspektiver om omkostninger, typer af medarbejdere, arbejdstid og andre aspekter, som er relevante til en forståelse af driftsomkostninger indhentet fra de kommunale projektledere/ faglige ledere

De indhentede oplysninger er relevante for den **periode**, hvor de deltagende kommuner arbejdede aktivt med initiativet. Mens initiativet varede fra september 2018 til oktober 2021, var de fire kommuner aktive i en periode mellem januar 2019 og oktober 2021, med afslutning i hhv. december 2020, marts 2021 og oktober 2021. Da indsatsperioden varierede mellem kommunerne, baseres omkostningsvurderingen på omkostninger i de deltagende kommuner fra 2020, da alle fire kommuner var i gang med projektet i hele 2020. Mens hele initiativperioden varede to og et halvt år, varierede forløbsperioden for de deltagende børn/unge og deres familier (se Figur 4-1 i kapitel 4). Det antages dog, baseret på den kvalitative evaluering af initiativet, at en virksom forløbstid med en familie sandsynligvis vil være **to år eller længere**.³⁵

Som beskrevet i de forrige kapitler, baseres tilgangen på en **organisering**, hvor et tværfagligt kerneteam samarbejder om den familierettede indsats, understøttet af en projektleder og typisk også en faglig leder så vel som et fagligt ledelsesnetværk og en kommunal styregruppe. Kerneteams har typisk bestået af fire medlemmer³⁶ med forskellige fagligheder og tilknytning i kommunen, som fx:

- 1-2 socialrådgivere fra familieafdelingen/børn- og unge-, eller socialafdelingen/-forvaltningen
- 1 beskæftigelseskonsulent
- 1 psykolog eller familiebehandler fra børn- og unge-/familieafdelingen
- Evt. en medarbejder fra SSP eller kultur- og fritid.

Disse medlemmer har typisk arbejdet fuldtid med projektet (i nogle tilfælde efter opstart med flere medarbejdere på deltid). Dertil har projektledelsen typisk haft ét årsværk, enten som enkel projektleder eller delt mellem en projektleder og en faglig leder. Understøttelse fra andre ledere har været gennem periodiske møder og i nogle tilfælde gennem personaleledelse af kerneteamet, men det vurderes ikke at have medført betydelige meromkostninger i sammenligningen med almindelig praksis.

I alt har 79 børn/unge og ca. 90 forældre været involveret i initiativet (som er registreret via baggrundsmåling). Samarbejde med 46 familier blev registreret som afsluttet (dog blev der oprettet 61 familier i alt). Antallet varierer mellem kommunerne, men kan således siges at tælle ca. 20 børn/unge og 22-23 forældre (fra 11-12 familier) per kerneteam.

6.2 Omkostninger

Initiativet har medført omkostninger til både opkvalificering, implementering og drift. Opkvalificeringsomkostninger er betalt direkte af SIRI som en del af initiativet, mens implementerings- og driftsomkostninger på kommuneniveau er finansieret gennem tilskud fra SIRI til de deltagende kommuner, og forvaltet af kommunerne. I det følgende bruges oplysninger om

³⁵ I de fire kommuner, der har kørt indsatsen, er det gennemsnitlige forløbstid for de involverede børn og unge 1,49 år. 21 af de 82 registrerede børn og unge (eller 25,6 pct.) har haft et forløb i initiativet, der varede to år eller længere.

³⁶ I en kommune har kerneteamet bestået af 9-13 medlemmer på forskellige tidspunkter, men her har de været ansat på projektet med i alt 4-5 årsværk hvert år.

omkostninger under initiativet til at estimere de forventede omkostninger for en kommune, som vil gennemføre en lignende indsats.

Opkvalificering

I alt blev der brugt ca. DKK 1.219.000 på opkvalificering til initiativet, der inkluderede 10 kurser fordelt på fire temaer, samt en studietur (se afsnit 4.3 i midtvejsevalueringen for mere om initiativets opkvalificeringsforløb). Deltagerne var primært kerneteams og projektledere fra de deltagende kommuner, og medlemmer fra ledelsesnetværk og samarbejdspartnere fra kommunerne deltog i nogle af kurserne. Derudover deltog konsulenter fra SIRI og Socialstyrelsen i nogle af kurserne (omkostninger for disse deltagere er ikke medregnet her). Tabel 6-1 nedenfor viser de medførte omkostninger og deltagertal ifm. hvert af de afholdte kurser.

Som tabellen viser, varede det fulde kursusforløb 27 dage i alt, dog varierede deltagerantallet mellem de forskellige kurser. Der er brugt:

- DKK 496.127 på honorarer og evt. transportomkostninger til undervisere
- DKK 677.453 til forplejning og evt. overnatning ifm. undervisningsforløb
- DKK 45.076 til materialer og licenser.

Det har kostet ca. DKK 1.219.000 i alt at køre et fuldt opkvalificeringsforløb, hvor ca. 28 personer i alt (inkl. 26 kommunalt ansatte) har deltaget i forløbet i gennemsnit. Dvs., at det har kostet ca. DKK 43.500 per kursusdeltager i gennemsnit.

Tabel 6-1: Omkostninger ifm. initiativets opkvalificeringsforløb

Kursus	Varighed (dage)	Målgruppe	Deltagere	Omkostninger (DKK)			
			Komm. (+ SIRI /SOS)	Undervisere (inkl. transport)	Forplejning + evt. overnatning	Mat. og licenser	Forplej. + materialer per deltager
Samarbejde – relationel koordinering							
Relationel koordinering og kapacitet; Kerneopgaven og teamsamarbejde	2	Kerneteams, projektledere og ledelsesnetværk	27 (+7)	73790	28400		835
Fagligt og relationelt sprog på tværs	2		27 (+5)	53963	74159		2317
Udredning og certificeringer i screening							
Certificering i YLS/CMI (i 2 hold)	2	Kerneteams og projektledere	27		34624		1282
Certificering i LS/RNR hold (i 2 hold)	3		28	62500	59116	9220	2441
LS/RNR opfølgingsdag for sygdomsramte	1		1	3000			
Værktøjer og metoder til den familierettede indsats							
Den løsningsfokuserede tilgang	6	Kerneteams og projektledere	26	160101	263402	24658	11079
Den mentaliseringsbaserede indsats	6		25		52000	11198	2528
Vidensspor – opkvalificering i viden om målgruppen på tværkommunale netværksmøder							
Interkulturel kommunikation	2	Kerneteams og relevante samarbejdspartnere	27 (+7)	123050	92668		2726
Forældreoplysning, børne- og ungeoplysning	1		28 (+4)		11130		348

Lovgivning på tværs i den kommunale organisation	1		21	19723	31500		1500
Viden om bander	1		21 (+6)		25330		938
Studietur							
Tingbjerg Studietur	1		28		5124		183
I alt	27 dage i alt		28.6 i gnsnt	496.127	677.453	45.076	26.177

Kilde: Overblik over omkostninger til opkvalificering, SIRI.

Det antages, at kommuner, som vil oprette et lignende opkvalificeringsforløb for kommunalt ansatte (uden for et nationalt initiativ), skal stå for størstedelen af disse omkostninger. Hvis det antages, at honorarer til undervisere er uændrede, men at forplejning og overnatninger kan reduceres til 2/3 af det, der skulle bruges i det nationale program (da det formodes, at kursusforløb vil afholdes geografisk tættere på de kommunalt ansattes arbejdsplads), vil det sandsynligvis koste ca. DKK 514.000 til undervisning, samt ca. DKK 17.000 i forplejning og ca. DKK 1800 i materialer og licenser per deltagere (indekseret til 2022-priser)³⁷. Hvis disse antagelser holder, vil det fx koste ca.:

- DKK 606.000 at opkvalificere fem medarbejdere (ca. DKK 121.000 per medarbejder)
- DKK 973.000 at opkvalificere 25 medarbejdere (ca. DKK 39.000 per medarbejder).

Da selve undervisningsforløbet er en stor del af omkostningerne, kan det derfor anbefales, at kommuner opretter undervisning i samarbejde med andre kommuner, eller for en bredere gruppe af kommunens ansatte, så midlerne bruges mere effektivt.

I lyset af, at flere af de deltagende kommuner vurderer, at det eneste opkvalificeringsforløb, de vurderer, er gavnligt at tage videre, er det, der vedrører den løsningsfokuserede tilgang (LØFT) og den mentaliseringsbaserede indsats (se afsnit 3.2.3), kan det overvejes, om kommunerne kan nøjes med kun at oprette et forløb, der indeholder kurserne i sporet 'Værktøjer og metoder til den familierettede indsats'. Hvis det er tilfældet, estimeres det ude fra initiativets omkostninger (jf. tabel 6-1), at det i et realistisk scenarie ville koste en kommune:

- DKK 213.000 at opkvalificere fem medarbejdere (ca. DKK 43.000 per medarbejder)
- DKK 402.000 at opkvalificere 25 medarbejdere (ca. DKK 16.000 per medarbejder, hvilket svarer til en omkostning af ca. 80.000 for at opkvalificere fem medarbejdere, hvis en kommune indgår opkvalificering sammen med andre kommuner).

Opstarts- og driftsomkostninger

De deltagende kommuners omkostninger ifm. opstart og drift af initiativet har bestået primært af lønomkostninger, men omfatter også mindre omkostninger i form af materialer, transport, rådgivning eller konsulentbistand, tolkebistand og forplejning til møder eller personaleseminarer.

På baggrund af oplysninger om omkostninger fra tre af de fire deltagende kommuner, beregnes det, at en kommune kan forvente at bruge følgende for hvert år, den familierettede indsats er i gang (i 2022-priser):

- DKK 611.000 i løn m.m. til en projektleder
- DKK 2.170.000 i løn til kerneteamet (bestående af fire årsværk)
- DKK 62.000 til transport, tolkebistand, materialer/IT og mødeomkostninger
- DKK 31.000 til supervision og/eller rådgivningsbistand.

³⁷ Indeksering til 2022-priser beregnet pba. KLS overblik over den kommunale pris- og lønudvikling, 2020 – 2025.

Dertil skal der medregnes opstartsomkostninger i en opstartsperiode, hvor fx en projektleder og evt. andre skal arbejde med planlægning af og ansættelse/omorganisering til indsatsen, bestående af fx:

- DKK 204.000 i løn m.m. til en projektleder (for en opstartsperiode på fire måneder)
- DKK 10.300 til transport og mødeomkostninger.

Hvis det antages, at en kommune kører en lignende indsats bestående af ét kerneteam, beregnes der estimerede **omkostninger til løn og andre driftsomkostninger for en kommune** af ca. DKK 214.300 for opstart samt ca. DKK 2.874.000 for hvert år, indsatsen kører. Det vil sige, at en kommune vil kunne forvente at betale knap DKK 3.000.000 for det første år samt ca. 2.874.000 for hvert efterfølgende år.

Omkostninger i alt ift. deltagende borgere

Når de ovenstående omkostningsestimater for både opkvalificering, opstart og drift lægges sammen er det nyttigt at estimere omkostningen for at udføre en lignende indsats per barn/ung og forældre, der deltager (baseret på antallet, som har deltaget i initiativets fire kommuner). Estimatet antager, at kommunerne begrænser opkvalificeringen udelukkende til kurser om LØFT og den mentaliseringsbaserede indsats, samt at de har mulighed for at deltage i opkvalificering sammen med andre kommuner. Tabel 6-2 nedenfor præsenterer de samlede estimerede omkostninger per barn/ung, borgere (inkl. både børn/unge og forældre) og kommune for hvert driftsår, samt et samlet estimat for at køre en lignende indsats med borgere i hhv. 2 år og 3 år.

Tabel 6-2: Estimerede omkostninger (DKK) per borger og per kommune for at køre en lignende indsats (2022-priser)

	Per driftsår	Borgerindsats i 2 år (+ opstart & opkvalificering)	Borgerindsats i 3 år (+ opstart & opkvalificering)
Per deltagende barn/ung i gennemsnit	143.700	302.136	445.836
Per deltagende borger i gennemsnit (B/U + forældre)	67.624	142.182	209.805
I alt per kommune (med 1 kerneteam/kommune)	2.874.000	6.042.720	8.916.720

Note: Estimater baseres på en antagelse om, at hver kommune arbejder med 20 børn/unge og 22-23 forældre, dvs. 42-43 borgere i alt. Hvis dette antal øges, vil omkostningen per deltagende borger/familie bringes ned.

En **merpris for denne type af indsats ift. 'almindelig praksis' kan ikke estimeres sikkert**, fordi kommuners nuværende praksis varierer, og fordi eksisterende omkostningsestimater for fx forebyggende indsatser til børn og unge og beskæftigelsesindsatser til voksne omfatter andre elementer end de beregnede omkostninger for den tværfaglige kommunale indsats.³⁸

Dertil kan være ønskeligt at analysere en indsats' omkostninger i relation til de økonomiske konsekvenser, den kan føre til samfundet og ikke mindst kommuner over tid, fx i form af besparelser fra reduceret kriminalitet og øget beskæftigelse. Det vurderes dog, at **evt. langsigtede økonomiske konsekvenser af denne type af indsats ikke kan estimeres sikkert**, da der ikke er klare effekter i gennemsnit for netop de typer af resultater, som der eksisterer beregninger for over længere sigt (heriblandt reduceret kriminalitet og øget beskæftigelse; se kap. 5). Samtidig understreges det, at der hidtil er intet bevis for, at initiativet *ikke* medfører de tilsigtede effekter på sigt.

³⁸ Eksisterende estimater, som dog ikke er sammenlignelige til de beregnede omkostninger for denne indsats, inkluderer fx: DKK 62.898 per barn/ung for 'Forebyggende indsatser til børn/unge efter servicelovens § 11, stk. 3 (indekseret til 2022-priser, fra Socialstyrelsens egne beregninger pba. BUAF (2016), BUFO (2016) og de kommunale regnskaber (2016)); samt DKK 43.866 per borger for beskæftigelsesindsats og sagsbehandling på jobcenter (Jesper Wittrup, Iben Bolvig, Kurt Houlberg (VIVE), 2018, "Benchmarking af jobcentrene – Bidrag til Rigsrevisionens undersøgelse af jobcentrene": Udgifter til beskæftigelsesindsats og sagsbehandling 2016).

Mulighed for besparelse på sigt, hvis indsatsen viser sig at være virksom

Selv om der ikke kan estimeres økonomiske konsekvenser for sådan en indsats pga. manglende evidens for de tilsligtede effekter, kan det estimeres hvad samfundet **ville hypotetisk kunne spare** ved sådan en indsats hvis den medfører den ønskede forebyggelse af kriminalitet og ledighed blandt børn/unge og deres forældre på længere sigt. Det understreges, at disse estimater er usikre, da de bygger på beregnede konsekvenser blandt bredere målgrupper (hvv. kriminalitetstruede børn (jf. SØM) og unge samt voksne ledige (jf. Wittrup et al. 2018)), de kan afvige fra de borgere, der faktisk deltager i sådan en indsats, og da der er mange uforudsete faktorer, der kan påvirke både omkostninger og besparelser.

Boksen nedenfor præsenterer estimater for konsekvenser ved kriminalitet og ledighed, samt estimater for mulige hypotetiske besparelser ved forebyggelse af kriminalitet og ledighed gennem sådan en indsats.

Økonomiske konsekvenser ved kriminalitet og ledighed*

Det er estimeret pba. af SØM og andre eksisterende studier, at hhv. kriminalitet og ledighed koster det offentlige:

Kriminalitet

- DKK 28.013 per dom for indbrud, tyveri og hærværk**

Ledighed

Per ung voksen under 30

- DKK 43.866 om året:
Beskæftigelsesforløb & sagsbehandling
- DKK 90.624 om året: kontanthjælp

Per voksen over 30, der forsørger barn

- DKK 43.866 om året:
Beskæftigelsesforløb & sagsbehandling
- DKK 186.840 om året: Kontanthjælp

* 2022-priser

** Omkostningen per voldsdom er højere, men forebyggelse af disse domme er endnu mindre sikker, da de er sjældnere blandt målgruppen.

Økonomiske besparelser ved forebyggelse af kriminalitet og ledighed*

Ligeledes estimeres de følgende **hypotetiske besparelser** for det offentlige på længere sigt per borger, der forebygges i at komme/blive i kriminalitet eller ledighed:

DKK 28.013

Kan spares per forebygget dom blandt unge

DKK 134.490 om året

Kan spares per unge, der forebygges i at komme i ledighed som ung voksen

DKK 230.706 om året

Kan spares per forælder, der forebygges i at komme/blive i ledighed

Indsatsens resultater vil dermed kunne siges at betale sig *rent økonomisk* hvis det viser sig på sigt, at den medfører færre domme og mindre ledighed blandt de deltagende borgere—relativt til det, der ellers ville være opnået gennem kommunens 'almindelige' arbejde med målgruppen—i et samlet omfang, der overstiger de evt. meromkostninger, som den medfører.

Denne evaluering viser hidtil **ikke** en klar effekt af initiativet på kriminalitet (blandt børn og unge) eller beskæftigelse (blandt unge og forældre).

Der kan derfor ikke estimeres, hvorvidt eller i hvilket omfang, en lignende indsats vil kunne medføre besparelser for det offentlige. Derimod viser denne boks kun, hvad der **hypotetisk** kan bespares i det tilfælde, at børn/unge forebygges i at komme/blive i kriminalitet eller at børn/unge eller deres forældre forebygges i at blive/forblive ledige på længere sigt.

Der kan desuden være yderligere omkostninger og fordele i forbindelse med trivsel, sundhed og yderligere sociale indsatser, som ikke medtages her. Dertil tages der ikke højde her for andre typer af resultater end de økonomiske, som kan have væsentlig betydning for de involverede boraere oa for samfundet.

Note: Omkostninger beregnet pba.: SØM (kriminalitet; indekseret til 2022-priser), Beskæftigelsesministeriet (kontanthjælp i 2022-priser; <https://bm.dk/satser/satser-for-2022/>).

Samtidig kan det være værdifuldt at overveje perspektiver fra de fagprofessionelle, som har haft borgerkontakt i initiativet og dermed har set nogle af resultaterne for de deltagende borgere. Disse præsenteres kort i nedenstående afsnit.

6.3 Perspektiver på omkostninger set i forhold til initiativets forventede resultater

Som nævnt i kapitel 3 ovenfor (se afsnit 3.3 om forankring af initiativet) er forankring af initiativet i de deltagende kommuners vedvarende organisering og praksis afgrænset til enkeltdele af, eksempelvis brug af LØFT-metoden. Fraværet af væsentlig forankring skyldes først og fremmest, at indsatsen af kommunerne opfattes som ressourcetung. Denne vurdering skal ses i lyset af, at det på nuværende tidspunkt er vanskeligt at vurdere, om omkostninger i forbindelse med opstart og drift af den tværfaglige samarbejdsmodel er væsentligt mindre end de langsigtede økonomiske gevinster i forhold til børn/unges kriminalitet, uddannelse og fremtidige beskæftigelse samt forældres tilknytning til arbejdsmarkedet, da der endnu ikke er bevis på effekter fra initiativet.

I forbindelse med midtvejsevalueringen af initiativet vurderede projektledere i kommunerne at initiativet sandsynligvis kan betale sig på lang sigt, fordi de tror, at det vil på længere sigt medvirke til, at flere børn/unge i målgruppen gennemfører en uddannelse og kommer i beskæftigelse, at færre begår kriminalitet samt at flere forældre kommer og fastholdes i beskæftigelse. I forlængelse af dette, vurderede flere projektledere, at beskæftigelsesforvaltningen har flest udgifter forbundet med initiativet på kort sigt, men også de største potentielle besparelser på lang sigt, i form af reducerede udgifter til kontanthjælp og diverse beskæftigelsesindsatser (selv de kortlagte mulige besparelser, som præsenteres tidligere i nuværende kapitel peger på, at det er en mulighed, kan det ikke bekræftes pba. initiativets resultater hidtil). Én kommune vurderede, at initiativet allerede havde ført til besparelser på socialområdet, fordi der var bevilget færre interne og eksterne tilbud og foranstaltninger. Dette skyldtes, ifølge projektlederen i kommunen, at støtten fra kerneteamet udgjorde en stor del af indsatsen.

Ved afslutningen af initiativet har flere projektledere givet deres perspektiver på, hvilke dele af initiativet der er størst økonomisk rationale i at føre videre. To projektledere mener, at der er størst økonomisk potentiale i at udbrede fælles sprog, tilgang og metoder til arbejdet med familier med komplekse problemer i kommunerne, fremfor at koncentrere indsatsen i mindre kerneteams. Dette kan, ifølge en projektleder, ske gennem kompetenceudvikling i udvalgte metoder. En tredje projektleder mener, at det bedre kan betale sig at konvertere kerneteamet til fremskudte medarbejdere i lokalområderne.

"Alle de dyreste poster for kommunen i forhold til socialt udsatte familier såsom kontanthjælp, anbringelser af børn, børn i specialskoletilbud, psykologbehandling og forældrekompetenceundersøgelser er blevet nedbragt gennem denne indsats. Udfordringen er, at investeringen er stor i starten, og afkastet er lille, i forhold til løntimer til de ansatte, men hvis man lavede en socialøkonomisk model på, hvad samfundet sparer, er det rigtig mange millioner." (Projektleder)

BILAG A: DATA OG METODE

Bilag A beskriver de data og analysemetoder, der ligger til grund for evalueringens konklusioner. Derudover beskriver vi også den metode, der ligger bag dataindsamlingen og databehandlingen.

Evalueringens dokumentationsmodel

Evalueringen er baseret på et bredt datagrundlag. Til initiativet er der udarbejdet en dokumentationsmodel, der viser datagrundlaget for hele evalueringen af initiativet. Denne afspejles i figur A-1, som viser *hvad* der indsamles data om, samt *hvem data indsamles fra* og *hvornår* data indsamles. I tillæg til dette viser modellen, hvilke datakilder indgår i hhv. statusnotater, midtvejsevaluering og slutevaluering.

Figur A-1: Oversigt over datagrundlaget for evalueringen af initiativet

Hvad	Hvem	Hvornår	STATUS-NOTATER	MIDTVEJS-EVALUERING	SLUT-EVALUERING
Baggrundsmåling Køn, alder, familie, herkomst, skole/uddannelse, tidl. kriminalitet	Kerneteammedlemmer	Ved indskrivning i projektet	✓	✓	✓
Progressionsmåling KidScreen 10 Parenting Stress Scale WHO-5 Spørgsmål vedr. deltagelse, fritid og kriminalitet, m.m. (Afslutningsspørgsmål)	Deltagende børn, unge og forældre i samarbejde med kerneteam-medlemmer	Hver 6. måned (ved afslutning)	✓	✓	✓
Resultat- og fidelitetssurvey Spørgsmål vedr. Organisatoriske resultater Spørgsmål vedr. fidelitet i kernelementer	Projektleder/tovholder i kommunen med input fra ledelse og kerneteam	Hver 6. måned	✓ (Notater 1-2)	✓	
Kvalitative interviews (casebesøg) Implementering, generelt og i konkrete sagsforløb Drivkræfter og barrierer Foreløbige resultater	Ledere (kun midtvejs) Projektleder & teamleder Kerneteam Unge og forældre (kun midtvejs)	Ved midtvejs- og slutevaluering		✓	✓
Registerdata Børn/unge: Trivsel, skolefravær, job, kriminalitet. Forældre: Beskæftigelse	(Data om børn/unge og forældre fra registre)	Ved slutevaluering			✓
Omkostningsdata Økonomiske fra SIRI og projektkommuner	(Data fra kommuner og eksisterende modeller)	Ved slutevaluering			✓

Grundlæggende data om målgruppen er indsamlet gennem en **baggrundsmåling**.

Med **progressionsmålingerne** er formålet at udviklingen blandt alle børn/unge og forældre, som deltager i initiativet, i forhold til de opstillede familierettede mål med indsatsen. Det inkluderer

børns og unges trivsel, skoletilknytning, fritidsaktiviteter og kriminel adfærd, samt forældrenes mestring af forældrerelateret stress og beskæftigelsesstatus.

Derudover indsamles **kvalitative interviewdata** gennem virtuelle casebesøg i de deltagende kommuner. Til den afsluttende evaluering har casebesøgene inkluderet:

- **Interviews med projektledere/teamledere** kortlægger udvikling og forankring i relation til organisering og det familierettede arbejde, observeret udvikling hos de deltagende familier samt væsentlige elementer vedr. kommunernes omkostninger ifm. initiativet.
- **Interviews med kerneteams** belyser udvikling og forankring i relation til initiativets organisatorisk implementering og de involverede familiers baggrund og udvikling.

Derudover er **registerdata** brugt til at vurdere resultater for de involverede borger, sammenlignet med en referencegruppe (se kap. 5).

Endelig indgår en **omkostningsvurdering**, som vurderer hvad det ville koste kommuner at udføre denne type initiativ uden for et nationalt finansieret initiativ.

Dokumentationen af initiativet foregår dermed både på *borgerniveau* og på *organisatorisk niveau*, og der henvises også til midtvejsevaluering for en detaljeret gennemgang af organisering, praksis og fidelitet i de deltagende kommuner.

I tabel A-1 ses et mere detaljeret billede af datagrundlaget i den afsluttende evaluering, og hvilke data der benyttes til hvilke afsnit af evalueringen.

Tabel A-1. Overblik over datakilder for den afsluttende evaluering

Datatype og n	Udvikling og forankring... Kapitel 3	Familiernes udvikling ... Kapitel 4	Resultater for børn/unge og fældre... Kapitel 5	Omkostning er til kommunal... Kapitel 6
Baggrundsmåling 79 børn/unge 90 forældre		X		
Progressionsmåling Måling 1-2 (51 børn/unge, 53 forældre) Måling 1-3 (29 børn/unge, 28 forældre)		X		
Interviews Projekt-/teamledere (1-2 ledere x 4 kommuner) Kerneteams (2-5 medlemmer x 3 kommuner)	X	X		X
Registerdata Data fra Danmarks Statistik Data fra Styrelse for IT og Læring			X	
Økonomiske oplysninger Overblik over opkvalificering (SIRI) Økonomiske oplysninger om løn og aktiviteter (4 kommuner) Eksisterende beregninger af omkostning til lignende indsatser				X

Opmærksomhedspunkter ved fortolkning af data i evalueringen

Der er en række centrale forhold, som har betydning i fortolkningen af de data og perspektiver, som er afrapporteret og analyseret i evalueringen.

For det første bygger resultaterne fra de kvantitative målinger på besvarelser fra kun nogle af de deltagende børn/unge og forældre. Det mindre antal registreringer – særligt på kommunalt niveau – betyder, at data om målgruppen og målgruppens udvikling skal fortolkes med forbehold for dette.

For det andet kan både data og indsatsen være stærkt påvirket af nedlukningen pga. COVID-19 fra marts 2020. Som nævnt ovenfor har kommunernes interaktioner med familierne i initiativet været begrænset i perioden, hvilket har påvirket implementeringen af indsatsen og indsamlingen af yderligere besvarelser af progressionsmålinger.

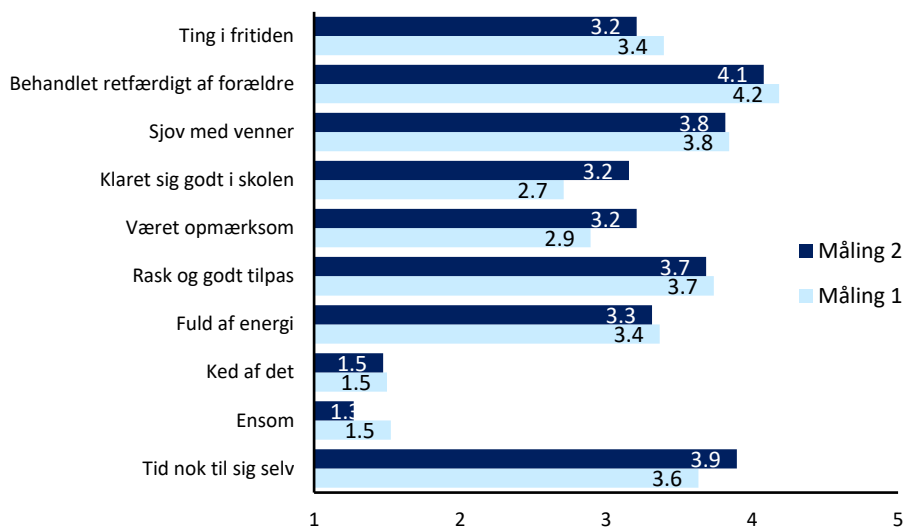
For det tredje er der borgere i initiativet, som ikke repræsenteres i evalueringens kvantitative data. Data fra progressionsmåling 1 og 2, og for målinger 1,2 og 3 sammenlignes ved at beregne gennemsnittet for de børn/unge og forældre, der har besvaret de målinger. På den måde sammenlignes udviklingen for den samme gruppe af individer over tid, hvilket reducerer usikkerheden ved resultaterne. Det betyder dog samtidig, at besvarelser fra børn/unge og forældre, der kun har udfyldt måling 1, ikke præsenteres i evalueringen.

Derudover er evalueringen baseret delvis på selvrapporterede eller delvis subjektive svar om adfærd og oplevelser. Der kan være forskel på, hvordan børn/unge eller forældre i samme situation opfatter og bruger svarmulighederne i de kvantitative målinger og på, hvordan fagprofessionelle og borgere svarer i interviews. Eksempelvis kan nogle respondenter have vanskeligt ved at forstå spørgsmålsformuleringerne eller have et ønske om at fremstå på en bestemt måde, hvorfor de svarer anderledes på spørgsmålene end andre respondenter, der står i samme situation. Disse forhold kan udfordre datavaliditet og sammenlignelighed.

BILAG B: ØVRIGE DATA

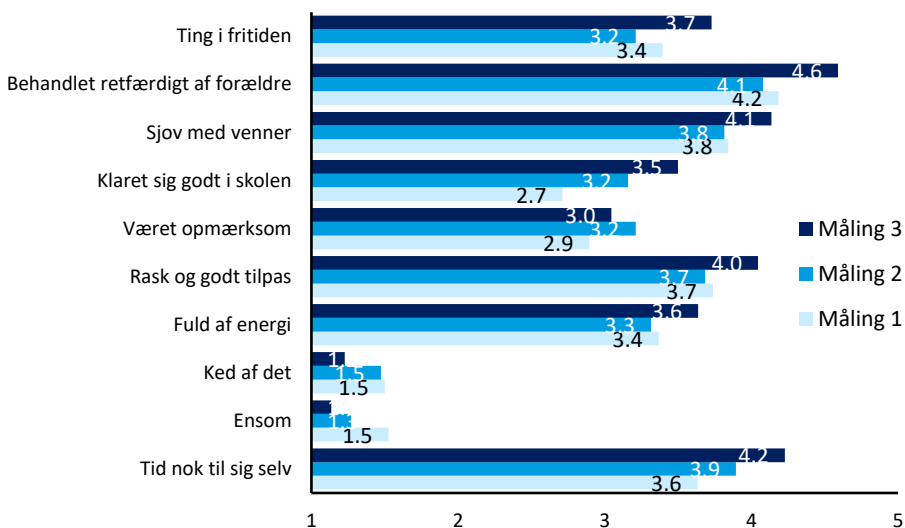
Øvrige data om familiernes udvikling i initiativet

Figur B-1: Udvikling på items, der indgår i den samlede Kidscreen-score (to målinger)

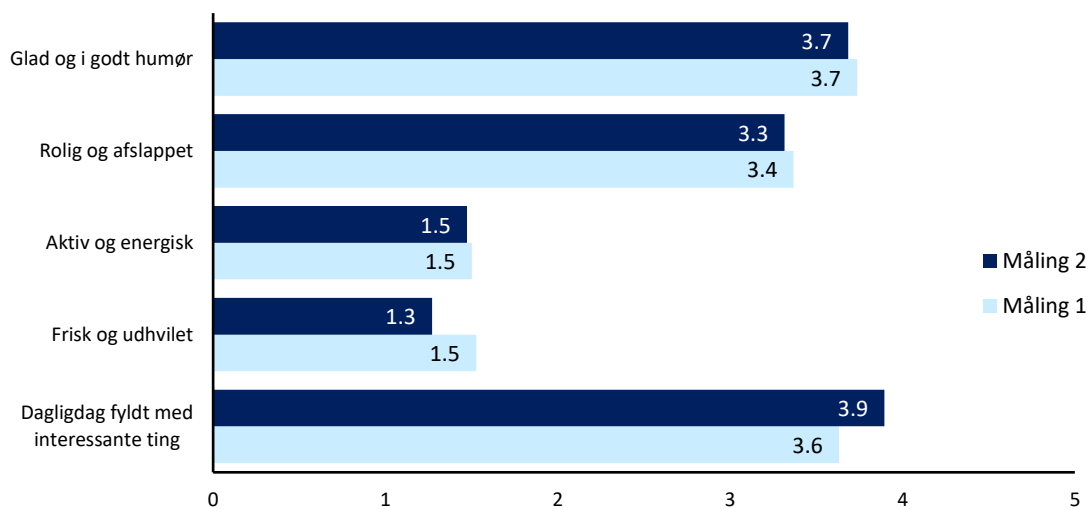
Note: n=38. 0 svarer til "Slet ikke", mens 5 svarer til "Rigtig meget".

Figur B-2: Udvikling på items, der indgår i den samlede Kidscreen-score (tre målinger)

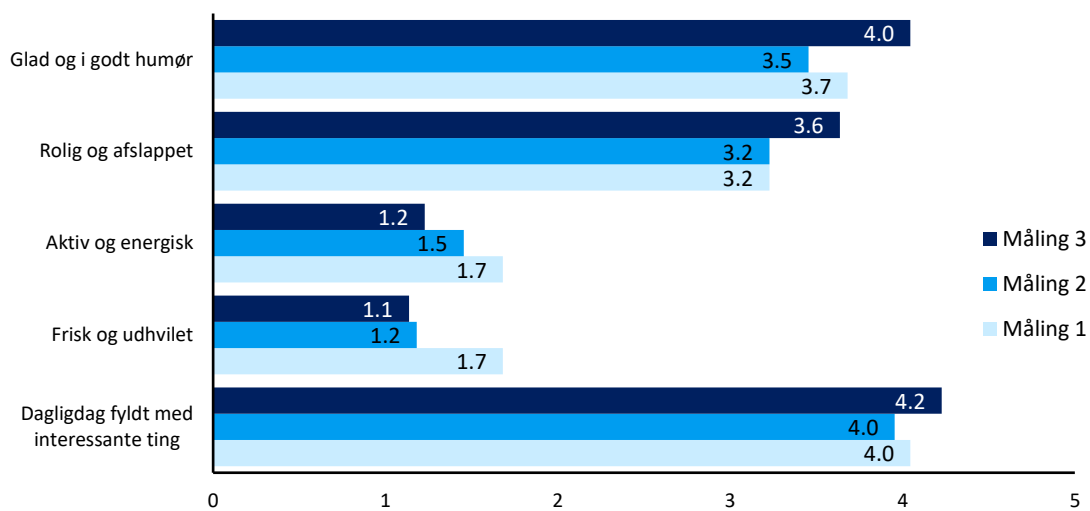
Note: n=22. 0 svarer til "Slet ikke", mens 5 svarer til "Rigtig meget".

Figur B-3: Udvikling på items, der indgår i den samlede WHO-5-score (to målinger)

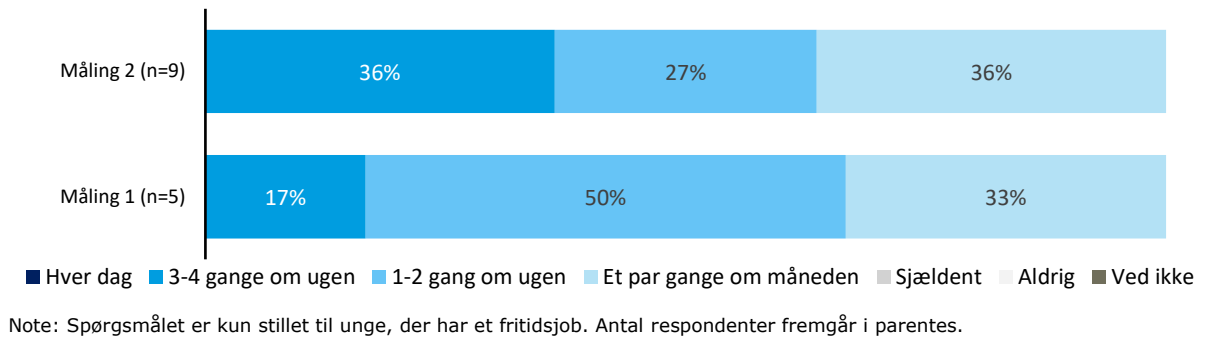
Note: n=8. 0 svarer til "på intet tidspunkt", mens 5 svarer til "Hele tiden"

Figur B-4: Udvikling på items, der indgår i den samlede WHO-5-score (tre målinger)

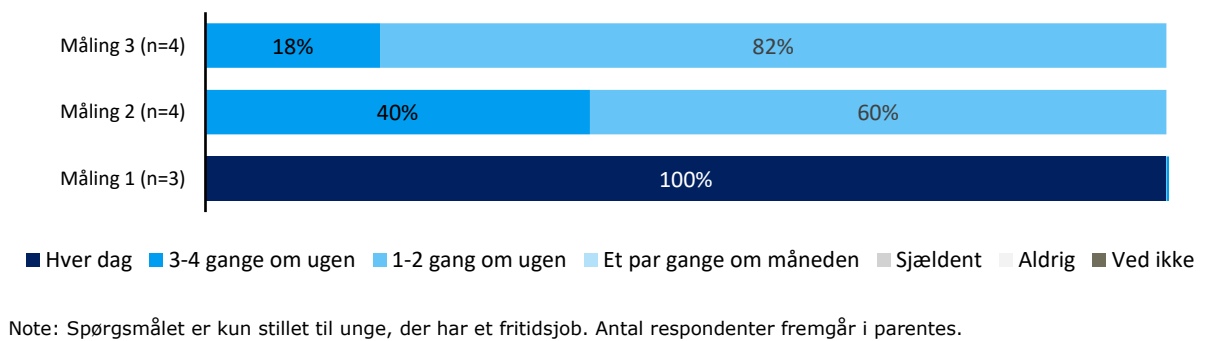

Note: n=4. 0 svarer til "på intet tidspunkt", mens 5 svarer til "Hele tiden"

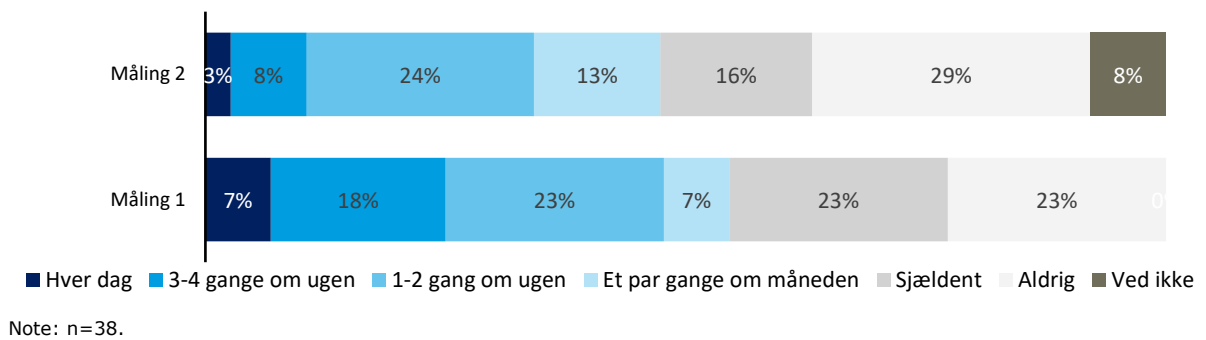
Figur B-5: Udvikling i, hvor ofte den unge varetager sit fritidsjob (to målinger)

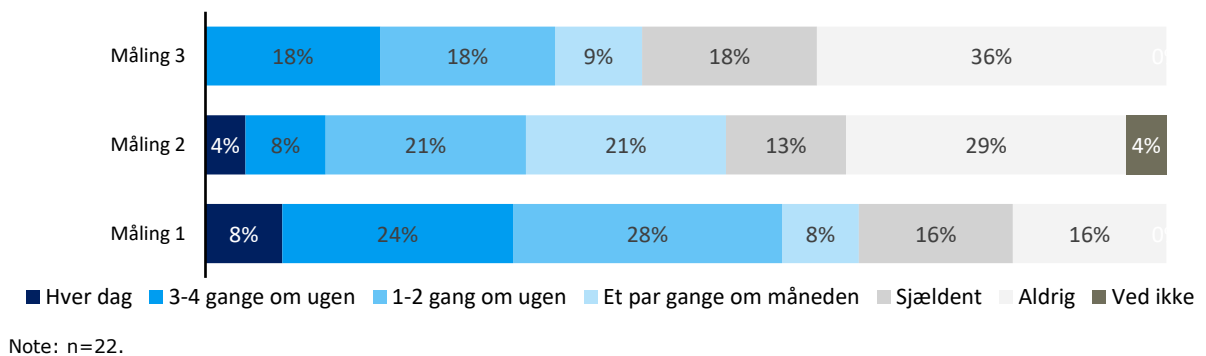
Figur B-6: Udvikling i, hvor ofte den unge varetager sit fritidsjob (tre målinger)

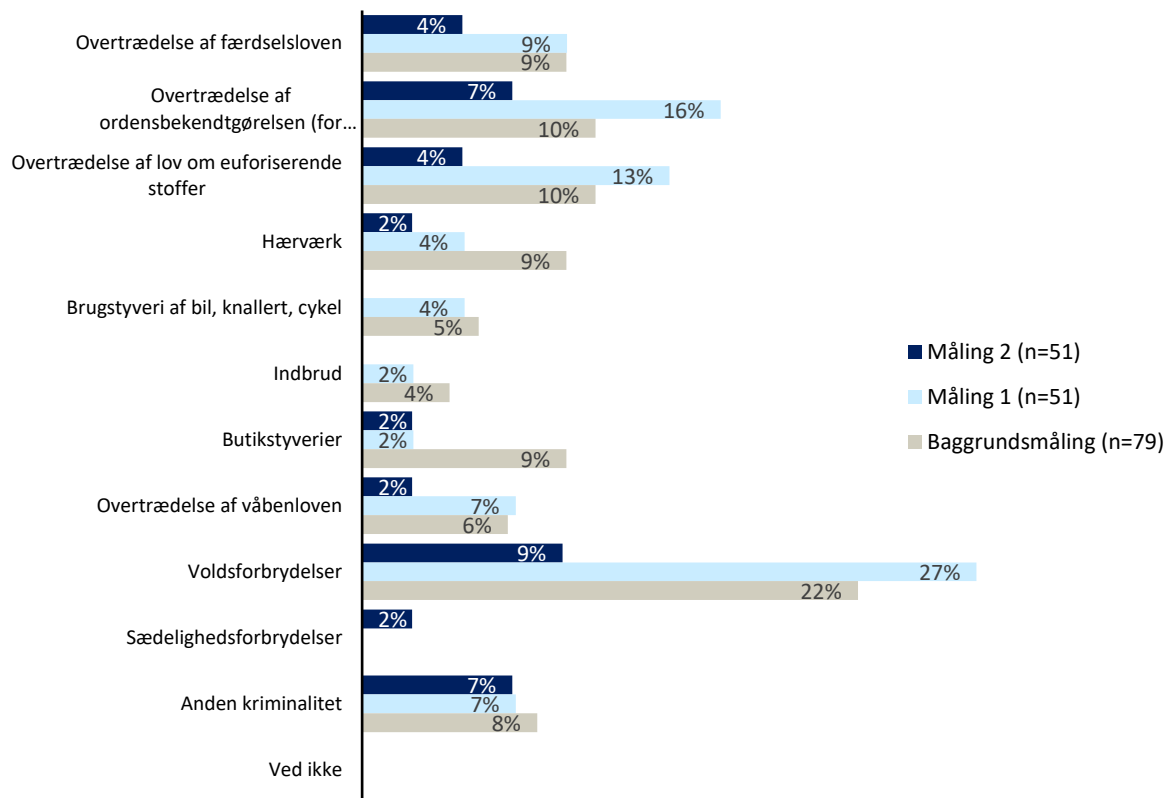
Figur B-7: Udvikling i, hvor ofte barnet/den unge opholder sig i en SFO eller fritidsklub (to målinger)

Figur B-8: Udvikling i, hvor ofte barnet/den unge opholder sig i en SFO eller fritidsklub (tre målinger)

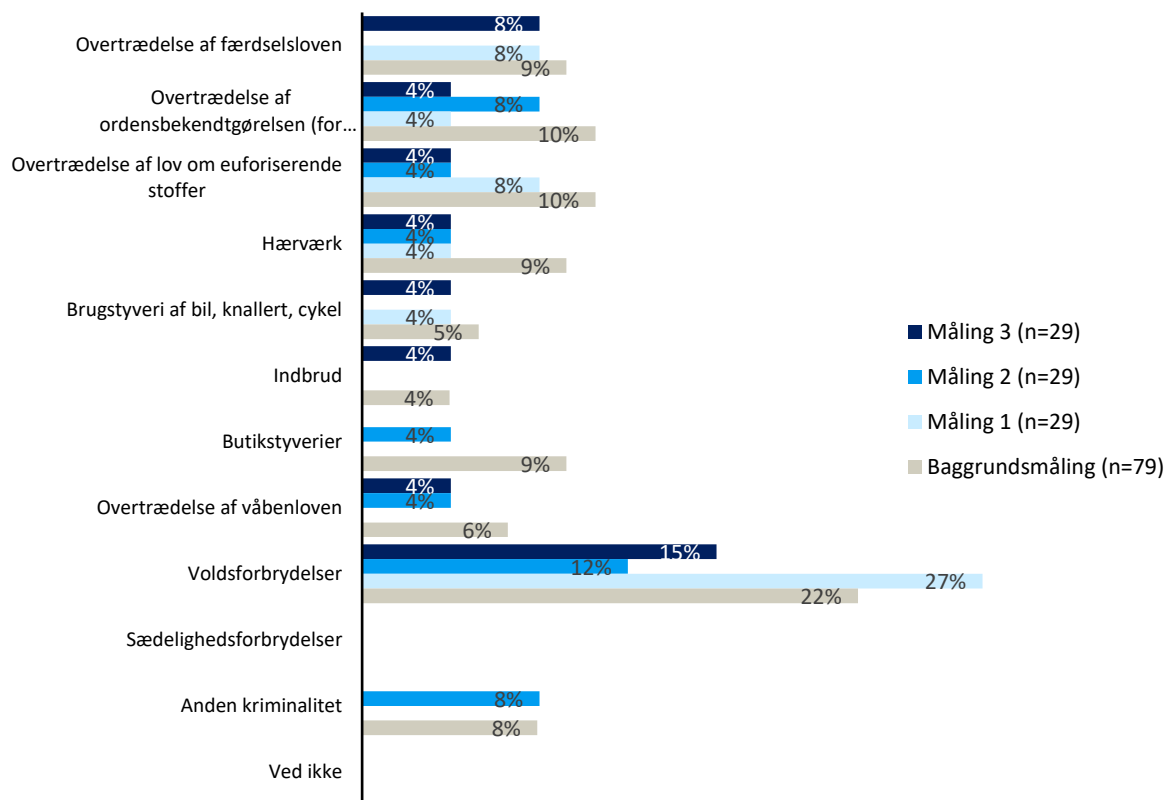

Figur B-9: Andel af børn/unge i initiativet, som har begået visse typer kriminalitet (to målinger)

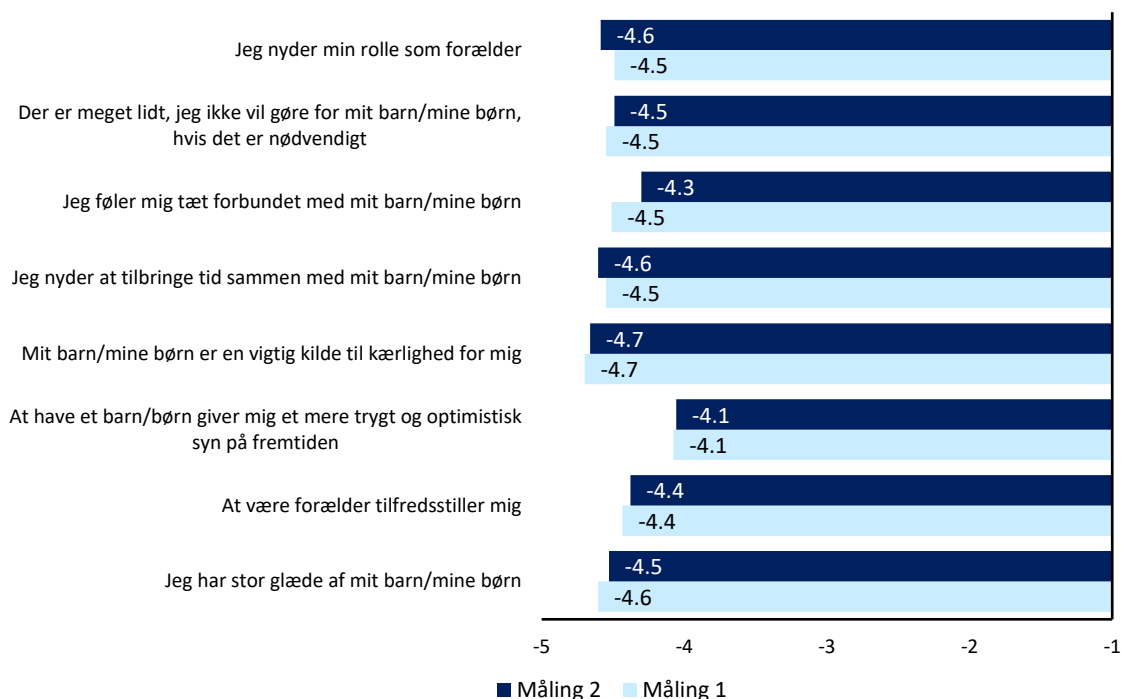
Note: I baggrundsmålingen spørges der, om barnet/den unge 'tidligere' har begået disse typer kriminalitet. I progressionsmålinger spørges der, om barnet/den unge er 'blevet anholdt, sigtet og/eller dømt for at have begået kriminalitet i løbet af de seneste seks måneder'.

Figur B-10: Andel af børn/unge i initiativet, som har begået visse typer kriminalitet (tre målinger)

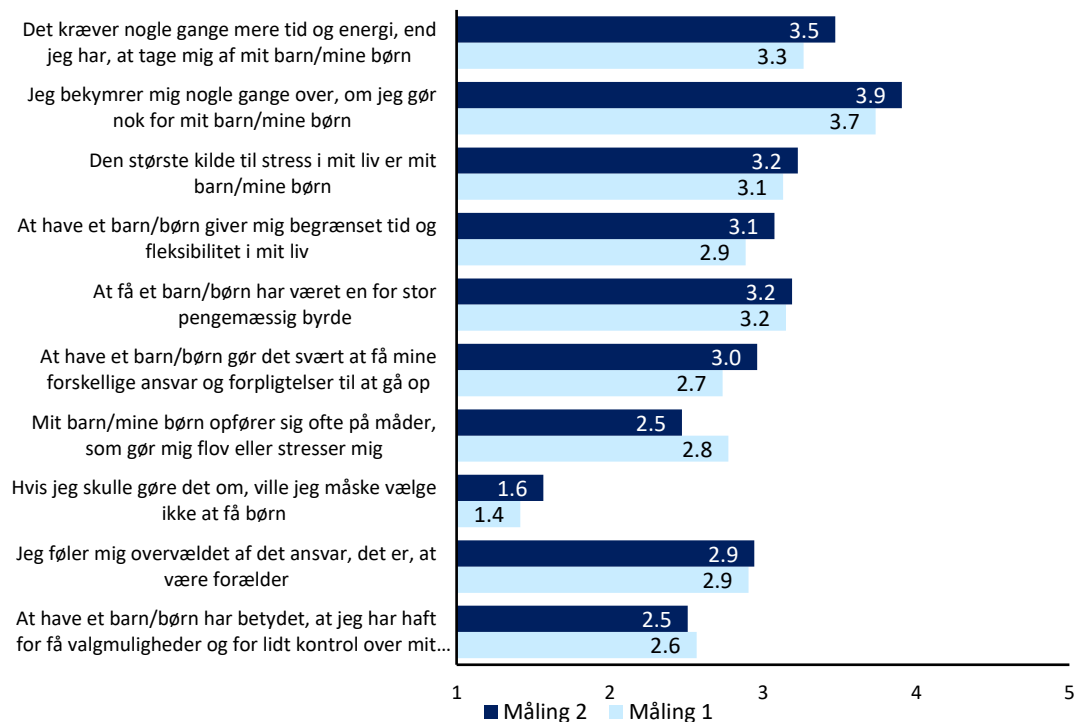
Note: I baggrundsmålingen spørges der, om barnet/den unge 'tidligere' har begået disse typer kriminalitet. I progressionsmålinger spørges der, om barnet/den unge er 'blevet anholdt, sigtet og/eller dømt for at have begået kriminalitet i løbet af de seneste seks måneder'.

Figur B-11: Udvikling i forældrenes oplevelse af forældreskabet på positive items, der indgår i den samlede PSS-score, og som indikerer lav grad af forældrerelateret stress (to målinger)

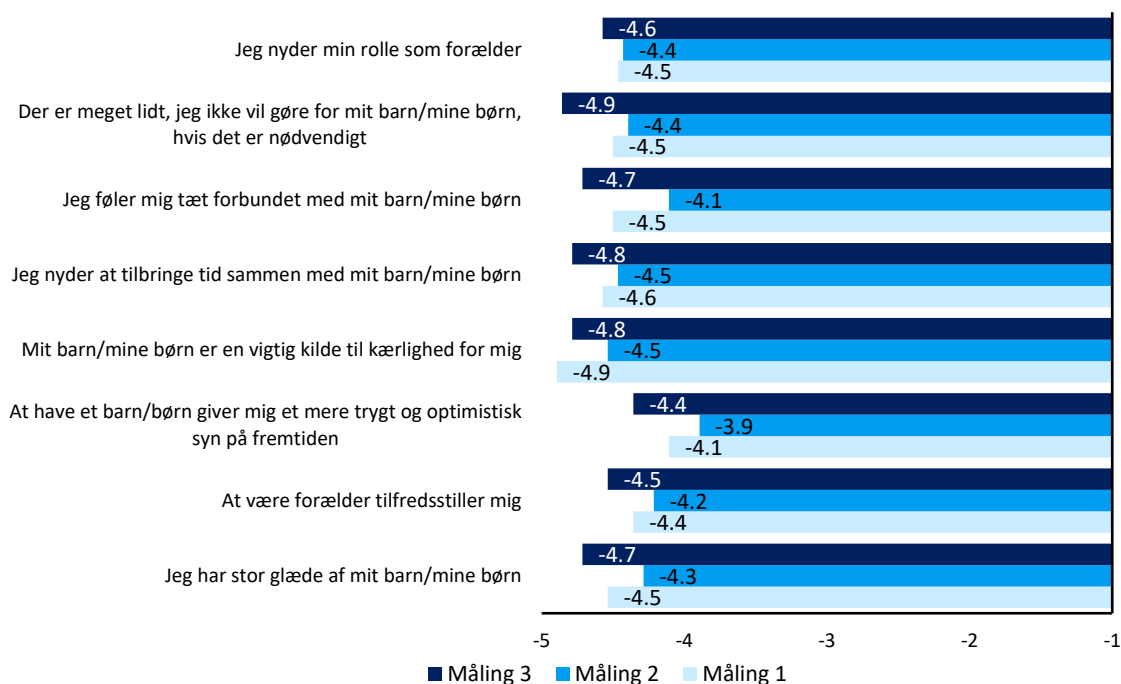
Note: n=53. En høj negativ værdi er et udtryk for lav grad af forældrerelateret stress.

Figur B-12: Udvikling i forældrenes oplevelse af forældreskabet på items, der indgår i den samlede PSS-score, og som indikerer høj grad af forældrerelateret stress (to målinger)

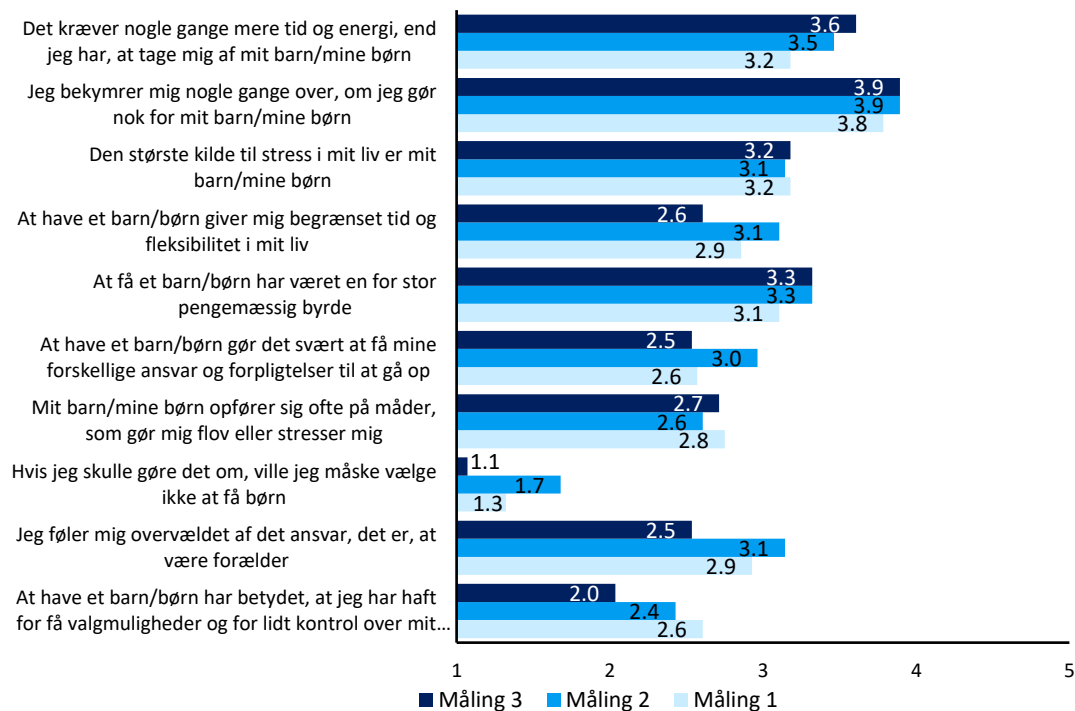
Note: n=53. En høj positiv værdi er et udtryk for høj grad af forældrerelateret stress.

Figur B-13: Udvikling i forældrenes oplevelse af forældreskabet på positive items, der indgår i den samlede PSS-score, og som indikerer lav grad af forældrerelateret stress (tre målinger)

Note: n=28. En høj negativ værdi er et udtryk for lav grad af forældrerelateret stress.

Figur B-14: Udvikling i forældrenes oplevelse af forældreskabet på items, der indgår i den samlede PSS-score, og som indikerer høj grad af forældrerelateret stress (tre målinger)

Note: n=53. En høj positiv værdi er et udtryk for høj grad af forældrerelateret stress

BILAG C: REGISTERANALYSER

Figur C-1: Overblik over baggrundskarakteristika for børn/unge i bruttoindsats- og burtoreferencegruppen

BØRN OG UNGE			Brutto indsatsgruppe (n=81)	Brutto referencegruppe (n=15.102)
BAGGRUNDSKARAKTERISTIKA				
	Køn	Pige	18,5 pct.	25,4 pct.
		Dreng	81,5 pct.	74,6 pct.
	Alder	Gennemsnitlig alder	14,5 år	16,5 år
		Bopæl	Bor med enlig forælder	50,6 pct.
	Oprindelse	Dansk oprindelse	34,6 pct.	73,6 pct.
		Indvandrer eller efterkommer	65,4 pct.	26,4 pct.
	Forældres højest afsluttede uddannelse	Mor har erhvervs- kompetencegivende uddannelse	22,2 pct.	58,7 pct.
		Far har erhvervs- kompetencegivende uddannelse	25,9 pct.	53,5 pct.
	Forældres arbejdssituation	Mor i beskæftigelse seneste år	29,6 pct.	57,0 pct.
		Far i beskæftigelse seneste år	32,1 pct.	57,0 pct.

Note: En erhvervskompetencegivende uddannelse er en erhvervsuddannelse eller en videregående uddannelse.

Kilde: Danmarks Statistik. Beregninger foretaget af Rambøll.

Definition og afgrænsning af udfaldsmål i registeranalysen

Evalueringens registeranalyser er som beskrevet i kapitel 5 designet til at sammenligne resultater på baggrund af statistiske data om de deltagende børn/unge og forældre sammenlignet med en referencegruppe, som er defineret med udgangspunkt i gruppen 'kriminalitetstruede børn og ung' som defineret i SØM-modellen. Analyserne afdækker udvikling ift. fem udfaldsmål som beskrevet i rapporten. Tabellen nedenfor præsenterer analysernes udfaldsmål med:

- Hvordan de er defineret og operationaliseret med afsæt i de tilgængelige data
- Deres datakilde
- Hvornår de er målt/hvornår data er registreret
- Hvordan den gruppe personer, som indgår i analysen, er afgrænset
- Analysepopulationen.

Tabel C-1: Overblik over udfaldsmål, datakilde, målepunkter, afgrænsning samt analysepopulation i registeranalysen

Udfald	Operationalisering	Datakilde	Målepunkter	Afgrænsning	Analysepopulation
Trivsel	Børnenes trivsel i skolen måles ved den generelle trivselsindikator fra de nationale trivselsmålinger ³⁹ .	Nationale trivselsmålinger, Styrelsen for It og Læring	Før: skoleåret 2018/2019 Efter: skoleåret 2020/2021	Børn/unge, der gik i 4.-9. klasse på en folkeskole i skoleårene 2018/2019 og 2020/2021 samt har deltaget i trivselsmålingen begge år.	Indsatsgruppe: 9 børn/unge Referencegruppe: 158 børn/unge
Fravær	Børnenes registrerede skolefravær indberettet af skolerne.	Fraværdata, Styrelsen for It og Læring	Før: skoleåret 2018/2019 Efter: skoleåret 2020/2021	Børn/unge, der gik i grundskolen i en folkeskole eller kommunal specialskole i skoleårene 2018/2019 og 2020/2021 samt har indberetning af fravær begge år.	Indsatsgruppe: 17 børn/unge Referencegruppe: 147 børn/unge
Fritidsjob	Børnenes/de unge registreret med løntimer i løbet af året samt gennemsnitlig antal løntimer om måneden.	BFL, Danmarks Statistik	Før: 2018 Efter: 2020	Børn/unge på 13 år eller ældre i 2018.	Indsatsgruppe: 64 børn/unge Referencegruppe: 1.997 børn/unge
Kriminalitet	Antal sigtelser i registrene KRMS og KRSI i løbet af året.	KRMS og KRSI, Danmarks Statistik	Før: 2018 Efter: 2020	Børn/unge, der er startet i initiativet i løbet af 2019. Alle i referencegruppen.	Indsatsgruppe: 52 børn/unge Referencegruppe: 2.024 børn/unge
Forældres beskæftigelse	Morens/farens gennemsnitlige beskæftigelsesgrad.	DREAM, Danmarks Statistik	Før: 2018 Efter: 2020	Børnene/de unges mor/far identificeret gennem befolkningsregisteret ved Danmarks Statistik.	Indsatsgruppe: 69-71 forældre til børn/unge Referencegruppe: 1.850-1.941 forældre til børn/unge

BØRN OG UNGE			Netto indsatsgruppe (n=73)	Netto referencegruppe (n=2.024)
BAGGRUNDSKARAKTERISTIKA				
	Køn	Pige	17,8 pct.	17,8 pct.
		Dreng	82,2 pct.	82,2 pct.
	Alder	Gennemsnitlig alder	14,5 år	14,6 år
		Bopæl	Bor med enlig forælder	54,8 pct.
	Oprindelse	Dansk oprindelse	37,0 pct.	37,0 pct.
		Indvandrer eller efterkommer	63,0 pct.	63,0 pct.
	Forældres højeste afsluttede uddannelse	Mor har erhvervs-kompetencegivende uddannelse	24,7 pct.	24,7 pct.
		Far har erhvervs-kompetencegivende uddannelse	27,4 pct.	27,4 pct.
	Forældres arbejdssituation	Mor i beskæftigelse seneste år	32,9 pct.	32,9 pct.
		Far i beskæftigelse seneste år	35,6 pct.	35,6 pct.

³⁹ Styrelsen for IT og Læring (2016). Methodenotat: Beregning af indikatorer i den nationale trivselsmåling i folkeskolen. <https://www.uvm.dk/statistik/grundskolen/elever/trivselsmaalingen>.

Kontrolvariable i registeranalysen

Tabel C-2: Oversigt over variable der kontrolleres for i analysen

Baggrundskarakteristika	Beskrivelse	Variabel
Køn	Barnets/den unges køn	0 = pige (ref.) 1 = dreng
Alder	Barnets/den unges alder ved indsatsens start	Kontinuert værdi
Familieforhold	Barnet/den unge bor med enlig forælder	0 = ikke enlig forælder (ref.) 1 = enlig forælder
Herkomst	Barnets/den unges etniske herkomst	0 = dansk oprindelse (ref.) 1 = indvandrer eller efterkommer
Forældres højst afsluttede uddannelse	Mor/far har en erhvervskompetencegivende uddannelse	0 = mor/far har ikke erhvervskompetencegivende uddannelse 1 = mor/far har erhvervskompetencegivende uddannelse
Forældres arbejdssituation	Mor/far i beskæftigelse det seneste år	0 = mor/far ikke i beskæftigelse det seneste år 1 = mor/far i beskæftigelse det seneste år

Resultater fra regressionsanalyserne

Tabel C-3: Regressionsresultater for udviklingen i generel trivsel

	Koefficient	Standardfejl
Indsats	-0,230	(0,14)
Generel trivsel før indsatsperiode	0,547***	(0,07)
Dreng	-0,034	(0,06)
Herkomst	-0,140	(0,14)
Alder	0,091	(0,06)
Enlig forælder	0,116	(0,09)
Mors uddannelse	-0,149	(0,14)
Fars uddannelse	0,021	(0,09)
Mors beskæftigelse	0,033	(0,12)
Fars beskæftigelse	0,025	(0,12)
Antal observationer	167	

Note: Signifikansniveauet for regressionskoefficienten indikeres med følgende: * 10 pct., ** 5 pct. og *** 1 pct.
Kilde: Danmarks Statistik. Beregninger foretaget af Rambøll.

Tabel C-4: Regressionsresultater for udviklingen i fravær

	Koefficient	Standardfejl
Indsats	-0,013	(0,03)
Fravær før indsatsperiode	0,248**	(0,17)
Dreng	0,021*	(0,01)

Herkomst	0,061**	(0,02)
Alder	0,004	(0,01)
Enlig forælder	-0,009	(0,03)
Mors uddannelse	0,009	(0,02)
Fars uddannelse	-0,031	(0,02)
Mors beskæftigelse	-0,028	(0,02)
Fars beskæftigelse	-0,014	(0,02)

Antal observationer **164**

Note: Signifikansniveauet for regressionskoefficienten indikeres med følgende: * 10 pct., ** 5 pct. og *** 1 pct.
Kilde: Danmarks Statistik. Beregninger foretaget af Rambøll.

Tabel C-5: Regressionsresultater for udviklingen i andelen af unge, der varetager et fritidsjob

	Koefficient	Standardfejl
Indsats	0,838	(0,27)
Fritidsjob før indsatsperiode	2,596***	(0,49)
Dreng	0,605	(0,16)
Herkomst	1,351	(0,31)
Alder	1,648**	(0,26)
16-17 år	0,215***	(0,08)
Over 18 år	0,143**	(0,09)
Enlig forælder	0,826	(0,18)
Mors uddannelse	1,015	(0,25)
Fars uddannelse	1,135	(0,23)
Mors beskæftigelse	1,657*	(0,48)
Fars beskæftigelse	1,673**	(0,44)

Antal observationer **2.061**

Note: Signifikansniveauet for regressionskoefficienten indikeres med følgende: * 10 pct., ** 5 pct. og *** 1 pct.
Kilde: Danmarks Statistik. Beregninger foretaget af Rambøll.

Tabel C-6: Regressionsresultater for udviklingen i gennemsnitligt antal timer om måneden i fritidsjob

	Koefficient	Standardfejl
Indsats	-5,120	(3,35)
Gns. antal timer før indsatsperiode	0,750***	(0,05)
Dreng	-0,593	(3,01)
Herkomst	-5,148**	(2,34)
Alder	7,346***	(1,14)

16-17 år	-13,367***	(3,13)
Over 18 år	-14,821**	(5,09)
Enlig forælder	0,159	(1,18)
Mors uddannelse	0,949	(2,11)
Fars uddannelse	-1,651	(1,98)
Mors beskæftigelse	3,954**	(1,98)
Fars beskæftigelse	0,738	(1,51)

Antal observationer **2.061**

Note: Signifikansniveauet for regressionskoefficienten indikeres med følgende: * 10 pct., ** 5 pct. og *** 1 pct.
Kilde: Danmarks Statistik. Beregninger foretaget af Rambøll.

Tabel C-7: Regressionsresultater for udviklingen i sigtelsler for minimum én kriminel hændelse

	Koefficient	Standardfejl
Indsats	0,287	(0,41)
Antal sigtelsler før indsatsperiode	0,357**	(0,15)
Dreng	1,288***	(0,23)
Herkomst	0,786	(0,59)
Alder	0,069	(0,11)
Enlig forælder	0,108	(0,38)
Mors uddannelse	0,633	(0,88)
Fars uddannelse	0,169	(0,50)
Mors beskæftigelse	0,085	(0,60)
Fars beskæftigelse	-0,309	(0,49)

Antal observationer **2.076**

Note: Signifikansniveauet for regressionskoefficienten indikeres med følgende: * 10 pct., ** 5 pct. og *** 1 pct.
Kilde: Danmarks Statistik. Beregninger foretaget af Rambøll.

Tabel C-8: Regressionsresultater for udviklingen i mødres beskæftigelsesgrad

	Koefficient	Standardfejl
Indsats	0,013	(0,04)
Mors beskæftigelsesgrad før indsatsperiode	0,642***	(0,07)
Dreng	-0,041	(0,03)
Herkomst	-0,001	(0,03)
Alder	-0,004	(0,01)
Enlig forælder	-0,019	(0,02)
Mors uddannelse	0,016	(0,03)

Fars uddannelse	0,044	(0,04)
Mors beskæftigelse	0,155**	(0,07)
Fars beskæftigelse	0,081**	(0,04)

Antal observationer **2.097**

Note: Signifikansniveauet for regressionskoefficienten indikeres med følgende: * 10 pct., ** 5 pct. og *** 1 pct.
Kilde: Danmarks Statistik. Beregninger foretaget af Rambøll.

Tabel C-9: Regressionsresultater for udviklingen i fædres beskæftigelsesgrad

	Koefficient	Standardfejl
Indsats	0,034	(0,03)
Fars beskæftigelsesgrad før indsatsperiode	0,712***	(0,07)
Dreng	-0,005	(0,03)
Herkomst	-0,026	(0,02)
Alder	-0,003	(0,01)
Enlig forælder	0,024	(0,02)
Mors uddannelse	0,056**	(0,03)
Fars uddannelse	0,014	(0,02)
Mors beskæftigelse	0,013	(0,02)
Fars beskæftigelse	0,068	(0,05)

Antal observationer **2.097**

Note: Signifikansniveauet for regressionskoefficienten indikeres med følgende: * 10 pct., ** 5 pct. og *** 1 pct.
Kilde: Danmarks Statistik. Beregninger foretaget af Rambøll.